

BURMISTRZ DUKLI

(WYŁOŻENIE DO WGLĄDU PUBLICZNEGO)

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO
MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
CHYROWA GŁOJSCE IWLA - 2**

Instytut Rozwoju Miast

Kraków, październik 2015

ZESPÓŁ AUTORSKI PROGNOZY:

mgr Wiktor Głowacki
mgr Janusz Komenda

Kierownik Zakładu

mgr Wiktor Głowacki

Dyrektor Instytutu

dr Wojciech Jarczewski

Spis treści:

1. Wstęp – podstawa formalna opracowania prognozy oddziaływania na środowisko	5
2. Zakres prognozy oddziaływania na środowisko	5
3. Główne cele prognozy	8
4. Powiązania formalne i merytoryczne prognozy z innymi dokumentami	8
5. Zastosowane metody przy opracowaniu prognozy	10
6. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	11
7. Ocena możliwości oddziaływań transgranicznych w wyniku realizacji postanowień projektowanego dokumentu	13
8. Charakterystyka stanu środowiska obszaru gminy Dukła	13
8.1. Różnorodność biologiczna	13
8.2. Ludzie	15
8.3. Zwierzęta	16
8.4. Rośliny	17
8.5. Wody podziemne i powierzchniowe	21
8.5.1. Wody podziemne	21
8.5.2. Jakość wód podziemnych	22
8.5.3. Wody powierzchniowe	23
8.5.4. Jakość wód powierzchniowych	24
8.6. Powietrze i hałas	27
8.7. Powierzchnia ziemi	30
8.8. Krajobraz	36
8.9. Klimat	38
8.10. Zasoby naturalne	40
8.11. Zabytki	43
8.12. Dobra materialne	48
9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji postanowień projektowanego dokumentu	49
9.1. Obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody	49
9.2. Pozostałe obszary gminy podlegające różnym formom ochrony	58
10. Identyfikacja czynników mających wpływ na środowisko, dobra materialne i dobra kultury	61
10.1. Czynniki negatywne	61
10.2. Czynniki pozytywne	62
11. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska obszaru gminy w przypadku nierealizowania postanowień projektowanego dokumentu	62
12. Ocena uwzględnienia przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	63
12.1. Dokumenty międzynarodowe i wspólnotowe	63
12.2. Dokumenty krajowe	64
13. Kierunki zmian w zagospodarowaniu terenów gminy Dukła w wyniku realizacji postanowień zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	65

13.1. Zmiany powierzchniowe w stosunku do dotychczas obowiązującego studium.....	65
13.2. Charakterystyka zmian jakościowych w stosunku do dotychczas obowiązującego studium	67
13.3. Skumulowane oddziaływania na środowisko zmian i dotychczasowych ustaleń studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	98
14. Przewidywane, znaczące oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji postanowień zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	100
14.1. Różnorodność biologiczna.....	100
14.2. Ludzie	100
14.3. Zwierzęta.....	101
14.4. Rośliny	102
14.5. Wody	102
14.6. Powietrze	104
14.7. Powierzchnia ziemi.....	104
14.8. Krajobraz.....	105
14.9. Klimat	105
14.10. Zasoby naturalne	105
14.11. Zabytki	106
14.12. Dobra materialne.....	106
15. Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji zmiany studium na formy ochrony przyrody znajdujące się na terenie gminy.....	106
15.1. Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego	106
15.2. Obszary Natura 2000	108
15.3. Pozostałe formy ochrony przyrody.....	111
16. Rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływania na środowisko	111
17. Propozycje rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie zmiany studium.....	112
18. Wnioski złożone do prognozy oddziaływania na środowisko.....	113
19. Streszczenie.....	114

1. Wstęp – podstawa formalna opracowania prognozy oddziaływania na środowisko

Konieczność opracowania prognozy oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika wprost z zapisów art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, który mówi, że takie dokumenty jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wymagają przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 46 cytowanej ustawy.

Równocześnie zgodnie z art. 53 wymienionej wyżej ustawy organ opracowujący prognozę oddziaływania na środowisko uzgodnił zakres prognozy z **Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie** oraz z **Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Krośnie**.

Integralną częścią niniejszej prognozy jest jej część kartograficzna, wykonana w skali 1:5 000.

2. Zakres prognozy oddziaływania na środowisko

Zakres merytoryczny opracowania prognozy wynika z zapisów art. 51 i art. 52 cytowanej wcześniej ustawy oraz z opinii uzgadniających zaproponowany przez autorów zakres prognozy, wydanych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (znak WOOŚ.411.1.15.2014.AP-4 z dnia 13 marca 2014 roku) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie (znak PSNZ.4612-5/2014 z dnia 18 lutego 2014 roku).

W związku z powyższym niniejsza prognoza generalnie została opracowana zgodnie z zaproponowanym oraz uzgodnionym zakresem i z układem treści według art. 51 cytowanej ustawy.

Zakres przestrzenny prognozy dotyczy 33 mniejszych lub większych obszarów, wchodzących w zakres opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Chyrowa, Głojsce, Iwła – 2, zlokalizowanych w granicach administracyjnych tych miejscowości. Są to:

- obszar nr 1, o powierzchni 21,09 ha położony w północno-zachodniej części miejscowości Głojsce,
- obszar nr 2, o powierzchni 43,33 ha położony w północno-zachodniej i północnej części miejscowości Głojsce,

- obszar nr 3, o powierzchni 44,68 ha położony w północnej części miejscowości Głójsce,
- obszar nr 4, o powierzchni 0,55 ha położony w północnej części miejscowości Głójsce,
- obszar nr 5, o powierzchni 1,50 ha położony w północnej części miejscowości Głójsce,
- obszar nr 6, o powierzchni 170,47 ha położony w północnej części miejscowości Głójsce i północno-zachodniej części miejscowości Iwła,
- obszar nr 7, o powierzchni 19,32 ha położony w zachodniej części miejscowości Głójsce,
- obszar nr 8, o powierzchni 29,45 ha położony w zachodniej i centralnej części miejscowości Głójsce,
- obszar nr 9, o powierzchni 1,41 ha położony w centralnej części miejscowości Głójsce,
- obszar nr 10, o powierzchni 3,34 ha położony w południowej części miejscowości Głójsce,
- obszar nr 11, o powierzchni 5,22 ha położony w południowej części miejscowości Głójsce,
- obszar nr 12, o powierzchni 9,95 ha położony w południowo-wschodniej części miejscowości Głójsce i zachodniej części miejscowości Iwła,
- obszar nr 13, o powierzchni 5,43 ha położony w centralnej części miejscowości Iwła,
- obszar nr 14, o powierzchni 8,54 ha położony we wschodniej części miejscowości Iwła,
- obszar nr 15, o powierzchni 2,84 ha położony w centralnej części miejscowości Iwła,
- obszar nr 16, o powierzchni 0,50 ha położony w centralnej części miejscowości Iwła,
- obszar nr 17, o powierzchni 1,49 ha położony w centralnej części miejscowości Iwła,
- obszar nr 18, o powierzchni 1,43 ha położony we wschodniej części miejscowości Iwła,
- obszar nr 19, o powierzchni 4,79 ha położony w centralnej części miejscowości Iwła,
- obszar nr 20, o powierzchni 1,10 ha położony w centralnej części miejscowości Iwła,

- obszar nr 21, o powierzchni 0,96 ha położony w centralnej części miejscowości Iwła,
- obszar nr 22, o powierzchni 0,44 ha położony w centralnej części miejscowości Iwła,
- obszar nr 23, o powierzchni 2,23 ha położony w południowej części miejscowości Iwła,
- obszar nr 24, o powierzchni 2,63 ha położony w północnej części miejscowości Chyrowa,
- obszar nr 25, o powierzchni 1,11 ha położony w północnej części miejscowości Chyrowa,
- obszar nr 26, o powierzchni 4,05 ha położony w północnej i centralnej części miejscowości Chyrowa,
- obszar nr 27, o powierzchni 3,17 ha położony w centralnej części miejscowości Chyrowa,
- obszar nr 28, o powierzchni 0,60 ha położony w centralnej części miejscowości Chyrowa,
- obszar nr 29, o powierzchni 3,30 ha położony w centralnej części miejscowości Chyrowa,
- obszar nr 30, o powierzchni 0,46 ha położony w centralnej części miejscowości Chyrowa,
- obszar nr 31, o powierzchni 0,32 ha położony w centralnej części miejscowości Chyrowa,
- obszar nr 32, o powierzchni 0,61 ha położony w centralnej części miejscowości Chyrowa,
- obszar nr 33, o powierzchni 1,35 ha położony w południowej części miejscowości Chyrowa.

Łączna powierzchnia obszarów od 1 do 33 objętych planem wynosi 397,67 ha a ich zasięg przestrzenny został określony uchwałą Nr XLIII/274/13 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 30 grudnia 2013 roku o przystąpieniu do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Chyrowa, Głójsce, Iwła – 2.

Zakres przestrzenny prognozy nie pokrywa się ściśle z granicą obszarów objętych planem. Prognoza analizuje oddziaływania na środowisko w kontekście otoczenia obszarów objętych planem.

3. Główne cele prognozy

Formalny cel opracowania prognozy zawarty jest w art. 46 i art. 51 ustawy z 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, ponieważ zgodnie z zapisami tego aktu prawnego, aby przeprowadzić procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Chyrowa, Głojsce, Iwla – 2, koniecznym jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko skutków realizacji ustaleń zawartych w tym projekcie.

Celem ideowym opracowania prognozy jest wykazanie, w jakim stopniu idea zrównoważonego rozwoju, a w tym ochrona środowiska zostały uwzględnione w projektowanym dokumencie i jakie mogą być konsekwencje tak negatywne jak i pozytywne dla środowiska w wyniku realizacji działań zawartych w projekcie planu.

Celami pośrednimi opracowania prognozy są:

- ocena możliwości oddziaływań transgranicznych,
- ocena potencjalnych zmian stanu środowiska gminy,
- identyfikacja obszarów objętych przewidywanym, znaczącym oddziaływaniem na środowisko i jego elementy składowe,
- zaproponowanie rozwiązań, które zapobiegałyby, ograniczały lub przyrodniczo kompensowały negatywne oddziaływania na środowisko,
- propozycja rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie planu.

4. Powiązania formalne i merytoryczne prognozy z innymi dokumentami

Oczywistym powiązaniem formalnym dla niniejszej prognozy jest projekt „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Chyrowa, Głojsce Iwla - 2”. Prognoza jest również formalnie powiązana z takimi dokumentami jak:

- uzgodnienie zakresu prognozy przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
- uzgodnienie zakresu prognozy przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie,
- ustawa z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*,

- pozostałe ustawy i rozporządzenia dotyczące problematyki ochrony środowiska i ochrony przyrody,
- Strategia Rozwoju Gminy Dukła na lata 2007-2010 uchwalona Uchwałą Nr XIII/72/07 Rady Miejskiej Dukli z dnia 14 listopada 2007 r.

Bardzo istotne zarówno ze względów formalnych jak i merytorycznych są powiązania projektu planu i prognozy z obecnie obowiązującą *Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Dukła*, uchwaloną uchwałą Nr XXXI/191/13 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 26 marca 2013 roku, obejmującą całą Gminę Dukła w jej granicach administracyjnych i prognozą oddziaływania na środowisko sporządzoną do tej zmiany. Podobnie istotne powiązania dotyczą obecnie obowiązujących na obszarze Gminy Dukła miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uchwalonych uchwałą Nr XXX/195/05 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 11 marca 2005 roku i opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 732 z dnia 21 kwietnia 2005 roku (z późniejszymi zmianami), a w szczególności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Chyrowa, Głojsce, Iwla i prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej do tych planów.

Omawiany projekt planu zawiera większość przesądzeń inwestycyjnych zawartych w obecnie obowiązującym studium. Dotyczy to zarówno rozwoju układów osadniczych miejscowości Chyrowa, Głojsce i Iwla jak i inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

Ponadto prognoza w swoich treściach powiązana jest merytorycznie z takimi dokumentami jak:

- Opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru Gminy Dukła sporządzone pod koniec 2009 roku, które w zakresie jego treści merytorycznej pozostaje w dalszym ciągu aktualne,
- Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Gminy Dukła, a także pośrednio odpowiednie dokumenty szczebla powiatu, województwa i kraju,
- Zmiany Planów Zagospodarowania Przestrzennego wraz z Prognozami Oddziaływania na Środowisko dla części obszarów Gminy Dukła,
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Raporty o stanie środowiska województwa podkarpackiego,
- Operaty wodnoprawne do postępowań wodnoprawnych,
- Mapy geologiczno-gospodarcze, hydrograficzne, sozologiczne, hydrogeologiczne itp.,

- Materiały Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Dukła, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, Urzędu Miejskiego w Dukli itp..

5. Zastosowane metody przy opracowaniu prognozy

Przyjęte metody przy opracowaniu niniejszej prognozy były prostą konsekwencją charakteru analizowanego dokumentu. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego kładzie nacisk na ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie dla nich warunków zabudowy i zagospodarowania.

Ze względu na stopień szczegółowości informacji zawartych w „planie” i sumaryczną wielkość obszaru poddanego analizie, gdzie są znaczne zróżnicowania w występujących problemach, konieczne było przyjęcie dla przeprowadzenia prognozy skutków realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu tak metod subiektywnych jak i w miarę możliwości metod obiektywnych. W przypadku braku szczegółowych danych, szczególnie jednoznacznych prognoz rozwoju, posługiwano się metodami subiektywnymi, a więc prognozowaniem eksperckim lub wykorzystaniem podobieństw zjawisk, czyli metody analogii, bazując na dotychczasowym doświadczeniu autorów prognozy, szczególnie w zakresie znajomości konsekwencji dla środowiska wynikających z proponowanych przekształceń funkcjonalnych w przestrzeni objętych planem miejscowości.

Tam gdzie dane na to pozwalały stosowano metody obiektywne, czyli pozwalające na mierzenie konsekwencji realizacji ustaleń planu. W pierwszym rzędzie korzystano z wybranych wskaźników charakteryzujących stopień zmian, np. w procencie ich zmian w porównaniu do stanu pierwotnego lub przez porównanie z wielkościami określonymi normami dotyczącymi danego zjawiska czy też przez porównania z dotychczasowymi dokumentami planistycznymi.

Jako punkt wyjścia dla niniejszej prognozy przyjęto stan istniejący środowiska. Podstawowymi źródłami informacji na temat stanu istniejącego środowiska były:

- Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 roku (WIOŚ Rzeszów 2014),
- Ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim w 2013 roku (WIOŚ Rzeszów 2014),,
- Ocena klimatu akustycznego na wybranych obszarach województwa podkarpackiego w 2013 roku (WIOŚ Rzeszów 2014),

- Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2012 roku (WIOŚ Rzeszów 2013),
- Stan środowiska w powiecie krośnieńskim w 2012 roku (WIOŚ Rzeszów, Delegatura w Jaśle 2013),
- Jakość wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia w województwie podkarpackim według badań wykonanych w latach 2007 – 2011 (WIOŚ Rzeszów 2012),
- Ekofizjografia gminy Dukla (IRM Kraków 2009).

Wykorzystano również informacje uzyskane z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Dukla, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, Urzędu Miejskiego w Dukli i z innych instytucji.

W niniejszej prognozie uwzględniono również istniejące obszary Natura 2000 znajdujące się w granicach administracyjnych miejscowości Chyrowa, Głojsce i Iwla.

6. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

W projekcie planu określone zostały między innymi:

- przeznaczenie podstawowe i dopuszczalne dla poszczególnych terenów,
- zasady zagospodarowania terenów, w tym minimalna i maksymalna intensywność zabudowy, maksymalna powierzchnia zabudowy oraz minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej,
- zasady kształtowania zabudowy, w tym maksymalna wysokość zabudowy, gabaryty zabudowy, zasady kształtowania i kolorystyka dachów itp.,
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- zasady ochrony przed zagrożeniami powodziowymi i osuwiskowymi,
- zasady obsługi, budowy i rozbudowy systemów komunikacji,
- zasady obsługi, budowy i rozbudowy systemów infrastruktury technicznej.

Zaproponowane w projekcie planu wskaźniki ilościowe i jakościowe pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku.

W ramach prac nad prognozą dokonano ich oceny i weryfikacji. Zamieszczone w projekcie planu propozycje wskaźników monitorowania jego realizacji są wystarczająco

jące i nie wymagają uzupełnienia. Pozwolą one na przeprowadzenie bardzo dokładnej oceny efektywności realizacji planu.

Zgodnie z art. 32 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, co najmniej raz w czasie kadencji rady burmistrz gminy dokonuje m.in. oceny i analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

W ramach wymienionej wyżej analizy powinna nastąpić ocena z realizacji postanowień i zapisów planu poprzez:

- określenie wskaźników odpowiadających założonym celom,
- ocenę dynamiki zmian poszczególnych parametrów.

Proponuje się objąć analizą skutków realizacji postanowień planu, a później „monitoringiem” określonym w art. 55, ust. 3, pkt 5 ustawy następujące komponenty środowiska:

- zachowanie najcenniejszych obiektów i siedlisk przyrodniczych,
- powierzchnię biologicznie czynną,
- powierzchnię urządzonych terenów zieleni i rekreacyjnych,
- liczbę obiektów sportowych,
- liczbę obiektów infrastruktury społecznej, użyteczności publicznej,
- długość sieci wodociągowych i kanalizacyjnych,
- gęstość sieci komunikacyjnej (długość zmodernizowanych ulic),
- zmniejszenie emisji CO₂ na skutek przeprowadzonych termomodernizacji, stosowania paliw ekologicznych,
- zmniejszenie ilości osób narażonych na ponadnormatywny hałas.

Monitoring skutków dla środowiska, jakie może wywołać realizacja zapisów planu powinien koncentrować się na następujących zagadnieniach:

- nadzorze w trakcie wdrażania zapisów planu, w celu sprawdzenia zgodności wykonywanych prac, przedsięwzięć itp. ze środkami łagodzenia oddziaływań na środowisko, które wynikają z przepisów odrębnych,
- regularnej i okresowej kontroli oddziaływania wykonanych inwestycji na środowisko naturalne z jednoczesnym porównaniem wyników tego monitoringu z oddziaływaniami przewidywanymi w momencie przyjęcia projektu planu do realizacji, w tym zapisanych w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko.

Szczegółowe warunki monitoringu powinny być opracowywane na etapie przygotowania dokumentacji dla poszczególnych elementów infrastruktury, zagospodarowania terenu, w tym szczególnie dla inwestycji mających wpływ na środowisko. Powinny także zawierać zestaw odpowiednich wskaźników umożliwiających nadzór nad prawidłowo-

wą realizacją zadania. Zbiór takich indykatorów powinien obejmować wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania.

W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne.

Raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do Urzędu Miejskiego.

7. Ocena możliwości oddziaływań transgranicznych w wyniku realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Południowa granica gminy Dukla jest równocześnie granicą państwową pomiędzy Polską i Słowacją. Z kolei południowa granica najbardziej wysuniętego na południe obszaru planu znajduje się w odległości kilku kilometrów od granicy państwowej. Na obszarze gminy, a więc i na obszarze objętym planem, nie ma dużych zakładów przemysłowych z wysokimi źródłami emisji zanieczyszczeń do atmosfery. W projekcie planu również nie planuje się ich lokalizacji. Przebieg granicy państwowej głównym grzbietem Karpat stanowiącym równocześnie dział wodny pomiędzy zlewiskami Morza Bałtyckiego i Morza Czarnego sprawia, że nie ma zagrożenia odpływem ścieków w kierunku Słowacji z istniejących i projektowanych terenów zainwestowania Gminy Dukla oraz miejscowości Chyrowa, Głojsce i Iwla.

W omawianym projekcie planu nie ma ustaleń, które pociągałyby za sobą ryzyko znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

8. Charakterystyka stanu środowiska obszaru gminy Dukla i obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Chyrowa, Głojsce, Iwla - 2

Obszar miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Chyrowa, Głojsce, Iwla - 2 składa się z 33 mniejszych lub większych obszarów położonych w granicach administracyjnych miejscowości Chyrowa, Głojsce i Iwla.

Dla celów prognozy oddziaływania tego planu na środowisko dokonano charakterystyki różnicowania środowiska przyrodniczego w skali całej Gminy Dukla ze szczególnym

uwzględnieniem, tam gdzie to konieczne, poszczególnych obszarów planu Chyrowa, Głojsce, Iwla - 2.

8.1. Różnorodność biologiczna

Różnorodność biologiczna to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących w ekosystemach lądowych, morskich i słodkowodnych oraz w zespołach ekologicznych, których są częścią. Dotyczy to różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz różnorodności ekosystemów. Różnorodność biologiczna nie jest sumą wszystkich ekosystemów, gatunków i ras zwierząt, roślin dziko żyjących i udomowionych, lecz jest cechą określającą zróżnicowanie między tymi taksonami i w ich obrębie. Zasoby biologiczne, oznaczają użytkowane przez ludzi komponenty różnorodności biologicznej. Wiele gatunków żyjących w naturalnych ekosystemach ma dwojaki charakter. Z jednej strony kształtują różnorodność biologiczną ekosystemów, w których żyją, a z drugiej stanowią zasób biologiczny eksploatowany przez człowieka (drzewa, zioła, ryby, runo leśne).

Struktura przyrodnicza obszaru gminy Dukła jest złożona i obejmuje zróżnicowane siedliska. Wzajemny układ przestrzenny siedlisk, stopień odporności różnicuje wartości przyrodnicze i ekologiczne obszaru. Obszar gminy stanowi siedliska wysokiego potencjału bioróżnorodności.

Zróżnicowanie przestrzenne ekosystemów występujących na terenie gminy Dukła odzwierciedla strukturę użytkowania gruntów. Ekosystemy leśne zajmują około połowy obszaru gminy i są skoncentrowane w jej południowej części. Wśród typów siedliskowych lasów w nadleśnictwie Dukła największy udział powierzchniowy mają siedliska górskie – 85,8% (12404,17 ha). Granice nadleśnictwa nie pokrywają się z granicami administracyjnymi gminy, więc brak dokładnych danych dla obszaru gminy Dukła.

Ekosystemy pól uprawnych występują głównie w północnej części gminy. Wysoki potencjał bioróżnorodności reprezentują również trwałe użytki zielone występujące w zróżnicowanych warunkach glebowych, wilgotnościowych i klimatycznych. Często tworzą one mozaikowe układy z lasami i zadrzewieniami, co zwiększa różnorodność biologiczną terenów. Specyficzny rodzaj ekosystemów charakterystyczny dla terenów górskich i górzystych stanowią ekosystemy kamieńców wykształcone w dolinach potoków górskich. Niewielki udział powierzchniowy, ale istotne znaczenie dla bioróżnorodności gminy posiadają torfowiska wykształcone w obniżeniach terenowych o nieprzepuszczalnym podłożu, w warunkach nadmiaru wody.

W terenach osadniczych gminy występują ekosystemy silnie przekształcone antropogenicznie. Występują tu zbiorowiska roślinności ruderalnej oraz synantropijne gatunki zwierząt.

W granicach obszaru objętego planem zdecydowanie dominują ekosystemy gruntów rolnych o zróżnicowanej strukturze użytkowania i zróżnicowanej intensywności zabiegów agrotechnicznych. Występują tu grunty orne oraz trwałe użytki zielone, a także niewielkie laski i pewna ilość zadrzewień w większości powstałych w wyniku spontanicznej sukcesji roślinności leśnej na gruntach odłogowanych. Mozaikowy układ gruntów rolnych, trwałych użytków zielonych i zadrzewień tworzy zazwyczaj większy potencjał bioróżnorodności niż tereny rolne o jednorodnym użytkowaniu. Stosunkowo największym udziałem zadrzewień charakteryzują się obszary zmiany planu nr 2 i 6 położone w północnej części miejscowości Głojsce.

8.2. Ludzie

Liczba mieszkańców w gminie Dukla według stanu na dzień 31 grudnia 2013 wynosiła 14 893 osoby. Różnicowanie liczby mieszkańców w poszczególnych sołectwach obszaru planu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Liczba ludności w Chyrowej, Głojskach i w Iwli

Miejscowość	Liczba ludności
Chyrowa	103
Głojsce	789
Iwla	754
OGÓLEM	1646

Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy Dukla (stan na 31 grudnia 2013).

Powyższe dane odzwierciedlają nierównomierne zaludnienie obszaru całej gminy. Ponad 85% ludności zamieszkuje w północnej części gminy w mieście Dukla oraz w miejscowościach: Cergowa, Lipowica, Nadole, Teodorówka, Zboiska, Głojsce, Iwla, Jasionka, Łęki Dukielskie, Wietrzno i Równe. Natomiast bardzo słabo zaludnione są miejscowości położone w południowej części gminy, w Beskidzie Niskim (np. Olchowiec, Ropianka, Chyrowa, Zyndranowa). Sytuacja taka jest wynikiem przesiedlenia ludności łemkowskiej w okresie powojennym i stopniowego zasiedlania południowej części gminy przez ludność napływową.

Według prognozy demograficznej opracowanej dla potrzeb uchwalonej w 2013 roku zmiany studium, liczba mieszkańców gminy w roku 2020 wyniesie około 19 200 osób.

W granicach miejscowości objętych planem mieszka 1646 mieszkańców, co stanowi około 11% ogółu mieszkańców gminy, przy czym większość z tej liczby stanowią mieszkańcy miejscowości Głojsce i Iwla.

8.3. Zwierzęta

Informacje na temat świata zwierząt dziko żyjących na obszarze gminy Dukla pochodzą głównie z informacji dotyczących poszczególnych obszarów chronionych, których granice rzadko pokrywają się z granicami administracyjnymi gminy. Ponadto migracje dzikich zwierząt sprawiają, że przytoczone dane na ten temat mają charakter szacunkowy.

Na obszarze gminy Dukla żyje około 270 gatunków kręgowców, w tym 191 podlega ochronie. Na podstawie dostępnych informacji, w tym zawartych w standardowych formularzach danych obszarów Natura 2000 znajdujących się w całości lub częściowo na obszarze gminy Dukla, należy zwrócić uwagę na występowanie na obszarze gminy dużych ssaków jak: niedźwiedź, jeleń, dzik i wilk. Żyją tu również sarny, rysie, żbiki, lisy, zające, bobry i wydry. Liczne są również występujące na obszarze gminy gatunki nietoperzy: podkowiec mały, nocek orzęsiony, nocek Bechsteina i nocek duży.

Bogaty jest również świat ptaków. W Jaśliskim Parku Krajobrazowym stwierdzono występowanie 152 gatunków, w tym 120 lęgowych, 62 zimujących, 33 przelotnych i 6 zalatujących. Wyjątkowo liczne są gatunki drapieżne. Występują tu między innymi: orzeł przedni, orlik krzykliwy, bielik, sokół wędrowny, kania czarna, kania ruda, gadożer, puchacz, myszołów, jastrząb gołębiarz, krogulec. Spośród pozostałych ptaków warto wspomnieć bociana czarnego, derkacza, żurawia, lelka, kuropatwy, bażanty i szereg gatunków dzięciołów.

Spośród gadów należy wymienić węża eskulapa, zaskrońca, padalca i żmiję zygzakowatą, a świat płazów reprezentują traszka karpacka i grzebieniasta, salamandra plamista i kumak górski.

W potokach na obszarze gminy występują również rzadkie gatunki ryb: brzanka i głowacz białołęty.

Wyjątkowa różnorodność zwierzyny na obszarze gminy stawia przed gospodarką przestrzenną zadanie utrzymania różnorodności siedlisk stanowiących miejsca bytowania roślin i zwierząt oraz zapewnienie możliwości migracji zwierzyny dla rekolonizacji i wymiany genów. Najważniejszą barierą ograniczającą swobodę tej migracji jest droga Miejsce Piastowe – Barwinek. W przypadku budowy nowej drogi tej samej relacji, ale o wyższych parametrach może pojawić się bariera, która uniemożliwi całkowicie

migrację zwierzyny o ile równocześnie z drogą nie zbuduje się ekoduktów. Z kolei budowa ekoduktów umożliwiających zwierzynie przekraczanie drogi krajowej wymagać będzie dla umożliwienia dalszej migracji zwierzyny trwałego zachowania przerw w zabudowie (najlepiej zalesionych lub zadrzewionych) także w sąsiednich dolinach gdzie zabudowa koncentruje się wzdłuż dróg niższej kategorii.

Ze względu na ograniczoną powierzchnię i silne rozczłonkowanie obszaru planu oraz naturalna mobilność zwierząt brak jest szczegółowych informacji na temat obszaru objętego planem. Brak jest również informacji o występowaniu w obszarze planu lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie chronionych gatunków dziko występujących zwierząt, dla których wymagane byłoby ustanowienie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2011 r., Nr 237, poz. 1419 z późniejszymi zmianami). Analizując położenie i obecne użytkowanie obszarów objętych planem można przypuszczać że ze względu na oddalenie od siedzib ludzkich oraz znaczny udział zadrzewień najdogodniejsze warunki dla bytowania dzikiej zwierzyny w obszarze planu występują w północnej części miejscowości Głojsce (obszary 1, 2, 3, 6). Obszary oznaczone nr 1, 2, 7 i 8 znajdują się częściowo lub w całości w rejonie jednego z głównych korytarzy ekologicznych gminy określonych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla dla umożliwienia migracji dużych zwierząt lądowych pomiędzy głównymi kompleksami leśnymi na obszarze gminy.

8.4. Rośliny

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej obszar Gminy Dukla położony jest w VIII Krainie Karpackiej, 7 Dzielnicy: Beskid Niski, Mezoregion Dukielski.

Wyjątkowa różnorodność gatunkowa roślinności na obszarze Gminy Dukla stanowi zasób o znaczeniu ogólnokrajowym i ogólnoeuropejskim. Fakt ten wynika ze znacznego udziału lasów (52%) oraz łąk i pastwisk (niepełna 20%) w ogólnej powierzchni gminy. Sprzyjającym czynnikiem jest także mała gęstość zaludnienia gminy 50 os./km².

Skład gatunkowy flory jest najlepiej rozpoznany na terenie Jaśliskiego Parku Krajobrazowego. Oszacowano, iż w zbiorowiskach roślinnych parku występuje około 900 gatunków roślin naczyniowych (w tym około 600 gatunków leśnych). Obserwuje się na tym terenie zanikanie gatunków wschodniokarpackich, a wzrost liczby gatunków zachodniokarpackich (np. tojad dziobaty, żarnowiec miotlasty, krzyżownica i przytulica

okrągłolistna). Rośliny górskie reprezentowane są przez 82 gatunki regla i 7 gatunków subalpejskich (np. omieg górski, ciemiężca zielona i modrzyk górski). Dość liczne są rośliny pontyjskie, wśród których na uwagę zasługują: róża francuska, kocimiętka naga, cebulica dwulistna, kłokoczka południowa oraz nawrot lekarski. Z wychodniami skalnymi związane jest występowanie roślin naskalnych takich jak: zanokcica skalna i murowa, paprotka zwyczajna oraz mchy i wątrobowce.

Ekosystemy leśne

Głównym źródłem informacji na temat ekosystemów leśnych obszarze gminy Dukła są dane dotyczące Nadleśnictwa Dukła. Granice nadleśnictwa nie pokrywają się z granicami administracyjnymi gminy, ale większość lasów nadleśnictwa znajduje się w gminie Dukła toteż informacje nadleśnictwa dotyczą głównie Gminy Dukła.

Wśród typów siedliskowych lasów w Nadleśnictwie Dukła największy udział powierzchniowy mają siedliska górskie – 85,8% (12404,17 ha). Pod względem wilgotności dominują siedliska świeże zajmujące 94,8% powierzchni lasów (13712,73 ha).

Tak więc zdecydowanie dominuje siedlisko lasu górskiego świeżego (81,1%). Zdecydowanie mniejszy udział mają siedliska lasu wyżynnego świeżego (11,5%) i lasu górskiego wilgotnego (3,5%).

Lasy Nadleśnictwa Dukła odznaczają się wysokim stopniem naturalności. Siedliska naturalne zajmują 43,7% powierzchni, siedliska zbliżone do naturalnych 28,4%, a siedliska zniekształcone 27,9%.

W drzewostanach przeważa zróżnicowane edaficznie i wysokościowo zbiorowisko buczyny karpackiej z dominującym udziałem buka jodły i sosny oraz z licznymi gatunkami domieszkowymi. Występują tu więc również świerk, modrzew, dąb, grab, jawor, wiąz górski, jesion, brzoza, wierzba, klon polny, osika. W grądach zajmujących niższe położenie występują lipy szerokolistne. Zaznacza się wyraźnie wilgotna postać grądów z czoskiem niedźwiedzim i parzydłem leśnym. Nad rzekami i potokami występuje łągowa olszynka karpacka. Osobliwością unikalną w skali Karpat jest zbiorowisko jaworzyny górskiej w rezerwacie „Przełom Jasiołki” i na stokach góry Piotruś. Na uwagę zasługuje także szereg stanowisk cisa na terenie gminy. W podszyciu lasów górskich pospolicie występuje leszczyna a ponadto wiciokrzew, suchodrzew, bez czarny i koralowy.

Łączna powierzchnia lasów i gruntów zadrzewionych w Gminie Dukła wynosi 12297 ha. W zdecydowanej większości lasy są własnością Skarbu Państwa – 10171 ha.

Zbiorowiska nieleśne

Roślinność nieleśna występuje na znacznych powierzchniach gminy, głównie w dnach i na zboczach dolin, gdzie tworzy mozaikowe układy z zadrzewieniami i lasami o wysokich walorach krajobrazowych. Kompleksy te są głównym biotopem dla dużej liczby gatunków roślin rzadkich, zagrożonych oraz podlegających ochronie prawnej np. gatunki z rodziny storczykowatych, które są tu szczególnie liczne. Kwieciste zbiorowiska muraw, łąk i ziółorośli charakteryzują się wybitnie wartościową fauną zwierząt bezkręgowych (zwłaszcza owadów), są także ważne dla ptaków drapieżnych i innych gatunków związanych ze środowiskami otwartymi i ekotonalnymi.

- **murawy kserotermiczne**, suche łąki i pastwiska – zbiorowiska tego kompleksu najliczniej spotykane są na stromych zboczach i skarpach o ekspozycji południowej; obejmują następujące siedliska przyrodnicze: murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*, *Trifolio-Geranietea*); murawy bliźniczkowe (*Nardetalia*); niszowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion*);
- **zbiorowiska łąk i pastwisk** – najważniejsze zbiorowiska łąkowe rozwinęły się na rozmaitych siedliskach, mniej lub bardziej wilgotnych; obecnie występują w wielu płatach często rozległych, na skłonach wzniesień, lokalnych spłaszczeniach terenu, w dolinach licznych cieków i potoków; rozpowszechnionym zbiorowiskiem jest łąka rajgrasowa, cenna pod względem rolniczym; utrzymywana przez coroczne zabiegi agrotechniczne, zapewniające produkcję wysokiej jakości siana dla zwierząt; niekiedy drobne płaty tego zbiorowiska są utrzymywane jako tzw. łąki porolne; grupą zbiorowisk roślinnych utrzymywanych w wyniku wypasu bydła są pastwiska życicowo-grzebienicowe (*Lolio-Cynosuretum*), wykształcone na niezbyt rozległych płaszczynach; warunkiem utrzymującym stabilność ich składu botanicznego jest wypas z równoczesnym naturalnym nawożeniem organicznym lub wydeptywanie; zbiorowisko to występuje lokalnie wzdłuż ścieżek i dróg a także przy zabudowie gospodarskiej i w sadach przydomowych;
- **ekosystemy kamieńców** – jest to specyficzny rodzaj ekosystemów charakterystyczny dla terenów górskich i górzystych, zwłaszcza dla obszarów o dużym stopniu naturalności środowiska; ekosystemy kamieńców nadrzecznych stanowią rodzaj w pełni naturalnego pomostu między ekosystemem wodnym cieków a dalej od niego położonymi ekosystemami typowo lądowymi; obejmują teren, którego wielkość i kształt zmienia się przy każdym większym wezbraniu wody w rzece; zasiedlają go otwarte, pionierskie zbiorowiska roślinne tworzące się na żwirowiskach i kamieniskach nadrzecznych, stanowiących terasę zalewową potoku; ekosystemy rozwijające się na kamieńcach są w różnym stopniu niszczone w czasie roztopów i kolejnych wezbrań wód, a także zachodzących naturalnych

procesów geo- i hydrodynamicznych i odtwarzają się spontanicznie; wkraczająca tutaj roślinność podlega intensywnym zmianom wskutek zachodzącej naturalnej sukcesji zbiorowisk roślinnych – od synuzji porostów, zbiorowisk mchów i traw, po zadrzewieniu typu łągowego, co wskazuje na kolejne fazy zarastania i jednocześnie utrwalania kamieńca; wśród roślin utrwalających kamieniste podłoże na uwagę zasługują rośliny rozłogowe, szczególnie trawy – kostrzewa czerwona i mietlica rozłogowa; występują tu także między innymi: podbiał; ziarnopłon wiosenny, trzcinnik i inne; na terenach kamienisk już utrwalonych występują drzewa liściaste, głównie olsza szara, topola, jesiony i wierzby, obecny jest także bez czarny; siedliska kamieńców nadrzecznych stanowią bardzo cenny element ogólnego układu ekologicznego, jest to bowiem między innymi obszar łągowy wielu gatunków zwierząt bezkręgowych, zwłaszcza przedstawicieli entomofauny, szczególnie wodnej, ziemno-wodnej, a także lądowej i bogate żerowisko dla najrozmaitszych gatunków zwierząt bezkręgowych i kręgowych;

- **zbiorowiska roślinności synantropijnej** – zbiorowiska **segetalne** związane są z uprawami rolniczymi i obejmują dwa, odrębne typy zbiorowisk roślinnych; w uprawach zbożowych najczęściej występującym zbiorowiskiem jest fitocenoza z wyką czteronasienną; natomiast wśród okopowych występujących w niższych położeniach górskich oraz w dolinach obecne jest zbiorowisko z jasnotą białą; zbiorowiska roślin towarzyszących człowiekowi wykształcone jako zbiorowiska **ruderalne** występują na obszarze gminy na stosunkowo ograniczonych pod względem powierzchniowych płatach roślinności; poprawa stanu sanitarnego poszczególnych gospodarstw wiejskich sprzyja ograniczeniu ich powierzchniowego zasięgu; w warunkach zwiększonej zawartości związków azotowych może rozwijać się zbiorowisko pokrzywy żegawki (*Urtico-Malvetum*), wrotycza pospolitego (*Tanaceto-Artemisietum*) a także charakterystyczne zbiorowisko z udziałem łopianów i serdecznika;
- **zbiorowiska torfowisk** – zbiorowiska roślin bagiennych wytwarzających torf; torfowiska powstają w obniżeniach terenowych o nieprzepuszczalnym podłożu, w warunkach nadmiaru wody; główne rośliny torfowiskowe mają nieograniczony wzrost; ich dolne części obumierając nie ulegają całkowitemu rozkładowi, gdyż jest on hamowany brakiem dostatecznej ilości tlenu przy jednoczesnym nadmiarze wody; roślinność torfowisk tworzą między innymi mchy, turzyce, wełnianki i niektóre krzewinki.

W granicach obszaru objętego planem zdecydowanie dominują zbiorowiska roślinne charakterystyczne dla terenów rolnych. W przypadku gruntów rolnych skład ga-

tunkowy szaty roślinnej podlega zmianom wraz z płodozmianem. Zbiorowiska trwałych użytków zielonych są bardziej stabilne aczkolwiek ich skład gatunkowy również podlega zmianom w zależności od intensywności użytkowania. Widoczna jest spontaniczna sukcesja roślinności leśnej na odłogowane grunty rolne. Dotyczy to w szczególności obszarów nr 2 i 6.

8.5. Wody podziemne i powierzchniowe

8.5.1. Wody podziemne

Wody podziemne występują na obszarze gminy Dukła w trzech zasadniczych zbiornikach. W dnach głównych dolin rzecznych wody podziemne występują w przepuszczalnych utworach aluwialnych. Pozostają one w bezpośrednim kontakcie z wodami rzecznyymi. Poziom ich zalegania nawiązuje do stanu wody w rzece. Wody te są słabo lub zupełnie nieizolowane od powierzchni gruntami spójnymi i przez to są najbardziej narażone na zanieczyszczenia.

Na stokach w utworach pokrywowych występuje poziom zawieszonych wód śródglinowych o małej zasobności i dużych wahaniami poziomu wody.

Kolejny zbiornik wód podziemnych stanowią uszczelnione utwory fliszowe. Wody występują tu na głębokości 5 - 10 m, wahania zwierciadła wody są niewielkie a zasobność zmienna.

Dolina Jasiołki w północnej części gminy znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 433 „Dolina rzeki Wisłoki” wyznaczonego przez A. Kleczkowskiego. Jest to zbiornik czwartorzędowy, porowy. Jego łączna powierzchnia wynosi 181 km², a jego zasoby dyspozycyjne oszacowano na około 23,5 tys. m³ na dobę. Brak opracowań w odpowiednio dużej skali uniemożliwia dokładne przedstawienie zasięgu przestrzennego zbiornika.

Ponadto w północno-wschodniej części gminy występują wody mineralne podobne do tych, które są eksploatowane w sąsiadujących z gminą uzdrowiskach w Iwoniczu Zdroju i w Rymanowie Zdroju. Według W. Krzywiny i A. Sokołowskiego północna część gminy (miejscowości: Głojsce, Teodorówka, Nadole, Dukła, Zboiska, Łęki Dukielskie, Wietrzno, Równe, Cergowa, Jasionka) znajdują się w rejonie o udokumentowanym występowaniu wód mineralnych o zasobach statystycznych w granicach 15-50 m³/m². Na terenie gminy nie ma ustanowionych obszarów ochronnych zbiorników wód śródglinowych. Formalne ustanowienie takiego obszaru jest możliwe w drodze aktu prawa miejscowego przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, na podstawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza.

Dotychczas na omawianym terenie nie stwierdzono występowania wód geotermalnych aczkolwiek występują one w szeregu miejscowości w stosunkowo niewielkiej odległości.

Już zbadane i udokumentowane zasoby wód geotermalnych znajdują się w rejonie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w południowym rejonie powiatu krośnieńskiego (Iwonicz Zdrój, Rudawka Rymanowska).

W Wiśniowej koło Strzyżowa, na początku lat 90-tych XX wieku, nawiercono wody termalne o temp. 84°C i mineralizacji około 7,0 g/dm³ (Karnkowski, Jastrząb 1994). Wody termalne zostały tu nawiercone „okazjonalnie” podczas poszukiwań ropy naftowej. Z uwagi na cel wiercenia, jak i konstrukcję otworu, nie było możliwości określenia zasobów eksploatacyjnych. Przymuszczalnie występują one w małym, izolowanym zbiorniku.

W związku z powyższym przy obecnym stanie wiedzy nie sposób ocenić możliwości wykorzystania na omawianym obszarze wód geotermalnych do celów grzewczych lub rekreacyjno-leczniczych.

Omawiany obszar znajduje się w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 2200_157. Obejmuje ona zlewnię Wisłoka powyżej Rzeszowa i zlewnię Wisłoki powyżej Pilzna. Jej łączna powierzchnia wynosi 4420 km². Dominującym typem warstwy wodonośnej jest porowata podziemna warstwa wodonośna krzemionkowa. Warstwę tą budują piaski, żwiry i piaskowce. Występują tu dwa poziomy wodonośne. Według informacji Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, jako istotne problemy w tej części wód podziemnych uznano niedostateczną sanitację obszarów wiejskich i rekreacyjnych oraz zanieczyszczenia ze źródeł rolniczych.

Jakość wód podziemnych JCWPd nr 157 jest badana w 8 punktach pomiarowych monitoringu diagnostycznego stanu wód podziemnych. Punkty te są zlokalizowane w miejscowościach: Kały, Jaśliska, Brzostek, Brzeżanka, Strzyżów, Widacz, Potok oraz w Krośnie.

8.5.2. Jakość wód podziemnych

Na terenie Gminy Dukla nie ma punktów pomiarowych monitoringu stanu wód podziemnych. Według *Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 roku* (WIOŚ Rzeszów 2014), wykonana w 2012 roku ocena stanu jednolitej części wód podziemnych nr 157, w granicach której znajduje się gmina Dukla wykazała dobry stan wód podziemnych. Najbliższy w stosunku do obszaru planu punkt pomiarowy monitoringu znajduje się w miejscowości Kały położonej w gminie Nowy Żmigród.

Według opracowania "Stan środowiska w powiecie jasielskim w 2012 roku badania wykonane dla tego punktu w 2012 roku wykazały dobry stan chemiczny wód podziemnych – klasa III.

Ze względu na brak bezpośrednich danych pomiarowych znacznie utrudniona jest ocena stanu wód podziemnych i ich zagrożeń na obszarze gminy Dukla. Można jedynie stwierdzić, że najbardziej zagrożone są płytko występujące wody aluwialne w obszarach zainwestowanych, nieizolowane od powierzchni gruntami spoistymi. Dlatego największe zagrożenie dla jakości wód podziemnych stanowią nieskanalizowane obszary osadnicze położone na terasach doliny Jasiołki zbudowanych z łatwo przepuszczalnych utworów żwirowych i piaszczystych.

Fragmety terenu objęte omawianą zmianą położone są poza doliną Jasiołki głównie na zboczach doliny Iwielki i jej dopływów, gdzie zagrożenie dla wód podziemnych jest mniejsze. Niemniej jednak ponadlokalne znaczenie zasobów wodnych gminy dla zaopatrzenia ludności w wodę pitną sprawia, że wyposażenie terenów osadniczych w systemy kanalizacji sanitarnej powinno być priorytetowym działaniem niezależnie od formalnych uregulowań odnośnie stref ochronnych ujęć wody czy też obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

8.5.3. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Dukla prawie w całości położony jest w zlewni Wisłoki (dopływu Wisły). Jedynie wschodnie krańce miejscowości Równe i Jasionka położone są w zlewni Wisłoka (dopływu Sanu). Główną rzeką gminy jest Jasiołka (dopływ Wisłoki). Średni roczny przepływ tej rzeki w profilu Jasło obliczony dla okresu 1960-89 wynosi 6,25 m³/s. Spływy jednostkowe są zróżnicowane. W południowej części gminy gdzie znajdują się obszary źródłiskowe większości cieków spływ jednostkowy wynosi 15-20 m³/km²/rok. W miarę obniżania się terenu ku północy spływy jednostkowe maleją do 10-15 m³/km²/rok. Jasiołka, podobnie jak i inne cieki na terenie gminy, wykazuje typową dla rzek karpaccich nieregularność przepływów, z dwoma okresami wezbrań: wiosennym (wezbrania roztopowe) i letnim w lipcu, kiedy występują największe opady. Największą objętość przepływu Jasiołki w profilu Jasło zaobserwowano w 1934 roku – 286 m³/s zaś najmniejszą objętość przepływu zanotowano w 1961 – 0,2 m³/s. Istotną z punktu widzenia gospodarki przestrzennej konsekwencją tej nieregularności są dość rozległe tereny zalewowe w dolinie Jasiołki.

Obszar gminy Dukla znajduje się w granicach sześciu jednolitych części wód powierzchniowych. Są to:

- Jasiołka od Panny do Chlebianki – kod PLRW2000142184599. Jest to rzeka typu 14, mała rzeka fliszowa czyli rzeka o powierzchni zlewni 100 - 1000 km² na strukturach fliszowych;
- Jasiołka do Panny – kod PLRW200012218449. Jest to rzeka typu 12, potok fliszowy, czyli ciek wyżynny o powierzchni zlewni 10 - 100 km² na podłożu piaskowców;
- Potok Ambrowski – kod PLRW200012218452. Jest to rzeka typu 12, potok fliszowy, czyli rzeka o powierzchni zlewni 10 - 100 km² na podłożu piaskowców;
- Jasionka – kod PLRW2000122184549 Jest to rzeka typu 12, potok fliszowy, czyli rzeka o powierzchni zlewni 10 - 100 km² na podłożu piaskowców;
- Wilsznia – kod PLRW 200012218149 Jest to rzeka typu 12, potok fliszowy, czyli rzeka o powierzchni zlewni 10 - 100 km² na podłożu piaskowców;
- Iwielka – kod PLRW 200012218169 Jest to rzeka typu 12, potok fliszowy, czyli rzeka o powierzchni zlewni 10 - 100 km² na podłożu piaskowców; w granicach tej części wód znajdują się zachodnie krańce gminy (miejscowości Głojsce, Iwla i Chyrowa) a zatem całość obszaru objętego planem.

3.5.4. Jakość wód powierzchniowych

Jakość wód powierzchniowych na obszarze gminy jest zróżnicowana. Najczystsze są źródłowe odcinki potoków płynące w całości w terenach leśnych. Niżej, gdzie występują tereny osadnicze wody powierzchniowe są mniej lub bardziej zanieczyszczone.

Według Raportu o Stanie Środowiska Województwa Podkarpackiego w 2013 roku potencjał ekologiczny oraz stan chemiczny Jasiołki do Panny określono jako dobry. Natomiast stan ekologiczny Jasiołki od Panny do Chlebianki oceniono jako słaby w punkcie pomiarowym Jasiołka - Jedlicze a jako dobry w punkcie Jasiołka - Szczepańcowa. Stan chemiczny tej części wód określono odpowiednio, jako poniżej stanu dobrego (Jasiołka - Jedlicze) i jako dobry (Jasiołka - Szczepańcowa). Uśrednione oceny stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego w latach 2010-2012 przedstawiono w kolejnej tabeli:

Stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego pozostałych jednolitych części wód powierzchniowych nie badano. Dotyczy to również JCW Iwielka, w granicach której znajduje się obszar zmiany planu. W związku z tym brak bezpośrednich danych pomiarowych o stanie ekologicznym i chemicznym wód powierzchniowych w obszarze planu.

Tabela 2. Stan/potencjał ekologiczny i stan chemiczny wód Jasiołki w gminie Dukła w latach 2010-2012.

Nazwa i kod JCW	Punkt kontrolny	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan
Jasiołka do Panny PLRW200012218449	Jasiołka - Stasianie	Dobry i powyżej dobrego	niebadany	-
Jasiołka od Panny do Chlebianki PLRW2000142184599	Jasiołka - Szczepańcowa	Umiarkowany	Poniżej stanu dobrego	Zły
	Jasiołka - Jedlicze			

Źródło: Stan środowiska w powiecie krośnieńskim w 2012 r. (WIOŚ Rzeszów, Delegatura w Jaśle 2013)

Wiadomo, że najważniejszym punktowym źródłem zanieczyszczeń na tym odcinku jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Dukli o przepustowości 617 m³/dobę. Oczyszczalnia ta obsługuje oprócz Dukli również miejscowości Cergowa i Nadole. W zlewni Jasiołki na terenie gminy znajduje się również kilka mniejszych oczyszczalni ścieków, które obsługują niewielkie osiedla lub pojedyncze obiekty. Są to:

- przydomowa oczyszczalnia ścieków w miejscowości Mszana o przepustowości 23 m³/dobę,
- przydomowa oczyszczalnia ścieków w miejscowości Zawadka Rymanowska, o przepustowości 4,5 m³/dobę,
- mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Barwinku o przepustowości 55 m³/d – obsługuje Zakład Obsługi Przejść Granicznych,
- mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Barwinku o przepustowości 8,7 m³/d – obsługuje Strażnicę Straży Granicznej,
- mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Tylawie o przepustowości 70 m³/d – obsługuje Ośrodek Wypoczynkowy Krośnieńskich Hut Szkła,
- mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Tylawie przy Zespole Szkół Publicznych.

Biorąc pod uwagę fakt, iż poza miastem Dukła i niewielkimi obszarami w jego sąsiedztwie, większość terenów osadniczych nie jest wyposażona w zbiorowe systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków można przyjąć, iż istotnym źródłem zanieczyszczeń są także wody dopływające do rzeki z nieskanalizowanych terenów osadniczych a także z drogi krajowej nr 9 (Miejsce Piastowe-Barwinek).

Nieco poniżej obszaru gminy Dukła w miejscowości Szczepańcowa znajdują się ujęcia wody służące do zaopatrzenia w wodę pitną mieszkańców Krosna oraz gminy Chorkówka. Dla celów ochrony jakości ujmowanej wody zaprojektowano strefę ochrony pośredniej, która obejmowałaby swoim zasięgiem całość zlewni Jasiołki powyżej ujęcia. W projekcie strefy sformułowano również propozycje szeregu zakazów i nakazów, które miałyby obowiązywać w strefie. Z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego najistotniejsze proponowane zakazy to:

Na wewnętrznym terenie ochrony pośredniej:

- zakaz lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych oraz urządzania obiektów intensywnej hodowli ryb pstrągowych i karpionych;
- zakaz lokalizowania zakładów przemysłowych, ferm chowu zwierząt i zakładów przetwórstwa spożywczego;
- zakaz budowy nowych obiektów mieszkalnych, inwentarskich i usługowych w odległości mniejszej niż 100 m od brzegów rzek i potoków, na obszarach nie posiadających pełnej infrastruktury zapewniającej ochronę wód (jeżeli ocena oddziaływania na środowisko wykaże ich negatywny wpływ);
- zakaz lokalizowania nowych cmentarzy i grzebania zwierząt;
- zakaz lokalizowania magazynów płynnych produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu o znaczeniu ponadlokalnym;
- zakaz urządzania nowych obiektów rekreacyjnych, obozowisk poza istniejącymi w planie zagospodarowania przestrzennego;
- zakaz budowy nowych stacji paliw;
- zakaz wydobywania żwiru, piasku i innych materiałów bez przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

Na zewnętrznym terenie ochrony pośredniej:

- zakaz lokalizowania magazynów płynnych produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu o znaczeniu ponadlokalnym;
- zakaz lokalizowania zakładów przemysłowych uciążliwych dla środowiska wodnego;
- zakaz budowy nowych obiektów inwentarskich oraz zakładów przetwórstwa spożywczego, w odległości mniejszej niż 100 m od brzegów rzek;
- zakaz wydobywania żwiru, piasku i innych materiałów w ramach działalności gospodarczej bez przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko;
- zakaz lokalizowania bezściółowych ferm chowu zwierząt;
- zakaz lokalizowania wylewisk ścieków komunalnych i przemysłowych oraz nieorganizowanych wysypisk odpadów przemysłowych.

Z kolei północno-zachodnia część gminy (miejscowości Iwła, Głojsce, Łęki Dukielskie) znajduje się w obszarze zewnętrznym ochrony pośredniej projektowanej strefy ochrony pośredniej ujęcia wody w Żółkowie na rzece Wisłocze. W projekcie tej strefy zaproponowano wprowadzenie następujących zakazów istotnych przy formułowaniu ustaleń planu miejscowego:

- zakaz budowy i rozbudowy sieci wodociągowych bez jednoczesnej budowy szczelnej sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków;
- zakaz lokalizowania wysypisk przemysłowych z odpadami I, II i III grupy oraz wylewisk komunalnych i przemysłowych;
- zakaz lokalizowania składowisk komunalnych i przemysłowych dla odpadów IV grupy, magazynów i rurociągów paliw płynnych i innych związków chemicznych o znaczeniu ponadlokalnym, mogących skażać wody podziemne lub powierzchniowe bez dodatkowych zabezpieczeń;
- zakaz lokalizowania oraz rozbudowy jakichkolwiek obiektów przemysłowych, hodowlanych (w tym intensywnej hodowli ryb), przetwórstwa spożywczego, użyteczności publicznej, usługowych oraz stacji paliw (o znaczeniu lokalnym), dróg i parkingów oraz linii kolejowych – bez wykonania oceny oddziaływania na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wód podziemnych i powierzchniowych.

Projekty wyżej wymienionych stref ochronnych zostały opracowane przed wprowadzeniem nowej ustawy „Prawo Wodne” z dnia 18 lipca 2001 roku (Dz. U. z 2001 r., Nr 115, poz. 1229 z późniejszymi zmianami), mogą zatem wymagać dostosowania do wymogów nowej ustawy. Formalne ustanowienie stref ochronnych ujęć wody wraz z terenami ochrony pośredniej może nastąpić w drodze rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej na wniosek i na koszt właścicieli ujęć wody. Całość obszaru planu znajduje się w granicach projektowanej strefy ochrony pośredniej ujęcia wody w Żółkowie.

Obszar objęty planem znajduje się w górnej części zlewni potoku Iwielka. W jego granicach znajdują się jedynie małe cieki wodne, które nie są przedmiotem monitoringu. W związku z tym brak bezpośrednich danych dotyczących jakości wód powierzchniowych w obszarze planu.

8.6. Powietrze i hałas

Jakość powietrza

Monitoring jakości powietrza atmosferycznego na terenie województwa podkarpackiego prowadzony jest na obszarach priorytetowych: w centrach miast i w miejscowościach uzdrowiskowych. Jedno stanowisko zlokalizowane zostało w sąsiedztwie Magurskiego Parku Narodowego w miejscowości Grab. Dlatego też nie prowadzi się systematycznych pomiarów jakości powietrza na obszarze gminy Dukla. Informacje na temat jakości powietrza zawarte w najnowszych raportach WIOŚ w Rzeszowie na te-

mat stanu środowiska Województwa Podkarpackiego nie zawierają informacji pozwalających na w pełni na dokładną ocenę jakości powietrza na obszarze omawianego planu w gminie Dukła. Prezentowane poniżej dane na temat emisji zanieczyszczeń i jakości powietrza pochodzą z modelowania rozkładu stężeń zanieczyszczeń.

Na obszarze omawianego planu nie ma znaczących punktowych emitorów zanieczyszczeń powietrza. Występuje tu natomiast emisja powierzchniowa i liniowa zanieczyszczeń. Źródłem emisji powierzchniowej są głównie niskie emitery odprowadzające produkty spalania z palenisk domowych i z lokalnych kotłowni. Negatywne oddziaływanie tej emisji wydatnie wzrasta w okresie grzewczym. Skala tego oddziaływania jest w znacznym stopniu uzależniona od rodzaju spalanego paliwa oraz od sprawności urządzeń i instalacji grzewczych stosowanych w gospodarstwach domowych. Z oczywistych względów emisja ta koncentruje się głównie w terenach zabudowy. Według *Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 roku* (WIOŚ Rzeszów 2014) ładunki emisji powierzchniowej w 2013 roku w rejonie miejscowości Iwla, Chyrowa i Głojsce wynosiły:

- Pył PM10 – od 2,0 do 9,9 Mg/rok,
- Pył PM 2,5 – od 1,2 do 10,8 Mg/rok,
- Benzo(a)piren – od poniżej 0,19 do 1,49 kg/rok,
- Dwutlenek siarki – od 0,5 do 4,9 Mg/rok.

Natomiast głównym źródłem liniowej emisji zanieczyszczeń powietrza w omawianym terenie jest ruch pojazdów samochodowych na drodze wojewódzkiej nr 993 Dukła – Nowy Żmigród. Według tego samego *Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 roku* ładunki emisji liniowej zanieczyszczeń powietrza w 2013 roku były na tej drodze następujące:

- Dwutlenek azotu – od 2,0 do 4,9 Mg/rok,
- Benzen – od 20 do 49 kg/rok.

Wielkość emisji pyłów PM10 pochodzących z rolnictwa oszacowano w tymże raporcie na 1,0-1,9 Mg/rok.

Pewną ilustracją jakości powietrza na obszarze planu są wielkości średniorocznych stężeń podstawowych zanieczyszczeń powietrza uzyskane w wyniku modelowania. Przedstawiono je w tabeli nr 3.

Podobne wielkości średniorocznych stężeń uzyskano również w wyniku modelowania dla terenów pozamiejskich gminy Dukła w roku 2012. Przedstawiono je w tabeli nr 4.

Tabela 3. Stężenia średnioroczne zanieczyszczeń powietrza w 2013 roku – wyniki modelowania.

Rodzaj zanieczyszczenia	SO ₂ µg/m ³	NO ₂ µg/m ³	Benzen µg/m ³	Pył PM10 µg/m ³	Pył PM2,5 µg/m ³
Stężenie średnioroczne – wynik modelowania	2,9 – 5,9	2,1 – 4,0	0,08 – 1,00	15-20	10-15

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 roku (WIOŚ Rzeszów 2014).

Tabela 4. Stężenia średnioroczne zanieczyszczeń powietrza w 2012 roku w terenach pozamiejskich gminy Dukła – wyniki modelowania.

Dwutlenek siarki		Dwutlenek azotu		Pył zawieszony PM10		Pył zawieszony PM2,5	
Stężenie µg/m ³	% wartości dopuszcz.	Stężenie µg/m ³	% wartości dopuszcz.	Stężenie µg/m ³	% wartości dopuszcz.	Stężenie µg/m ³	% warto- ści do- puszcz.
3,5-4,3	17,5-21,5	4,5-5,8	11,3-14,5	13,4-18,6	33,5-46,5	11,5- 14,7	46,0-58,8

Źródło: Stan środowiska w powiecie krośnieńskim w 2012 roku (WIOŚ Jasło 2013).

Jak wynika z powyższych zestawień, średnioroczne wartości stężeń zanieczyszczeń powietrza nie przekraczają wartości dopuszczalnych. Przyczyniają się do tego rozległe obszary leśne, silne wiatry oraz brak dużych zakładów przemysłowych na terenie gminy Dukła. Występują tu jednak źródła zanieczyszczeń powietrza, które w niektórych obszarach objętych omawianym planem mogą powodować znaczne pogorszenie tej jakości. Najważniejsze z nich to ruch samochodowy na drodze wojewódzkiej nr 993. Brak jest danych dotyczących występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń powietrza w otoczeniu tej drogi oraz ich zasięgu przestrzennego. Brak jest również bliższych informacji o uciążliwościach powodowanych przez paleniska domowe, małe kotłownie lub drobne zakłady usługowo-produkcyjne.

Hałas

Hałas jest istotnym dla mieszkańców zanieczyszczeniem. Głównymi źródłami hałasu są komunikacja samochodowa, zakłady produkcyjne i usługowe oraz gospodarstwa domowe.

Hałas komunikacyjny uzależniony jest od natężenia ruchu, jego struktury a także od stanu technicznego drogi. Na obszarze planu głównym i najbardziej znaczącym źródłem hałasu jest droga wojewódzka nr 993 Nowy Żmigród – Dukła. Wyniki badań hałasu komunikacyjnego przy tej drodze w Nowym Żmigrodzie przedstawiono w *Ocenie klimatu akustycznego w wybranych obszarach województwa podkarpackiego w 2013 r.* (WIOŚ Rzeszów 2014). Punkt pomiarowy był usytuowany przy ulicy Dukielskiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 993 na wysokości 4 m nad poziomem terenu i w odległości 5 m od źródła hałasu. Natężenie ruchu pojazdów w 2013 roku wynosiło w porze dnia 190 pojazdów na godzinę (w tym 162 pojazdy lekkie i 28 pojazdów ciężkich) na-

tomiast w porze nocy 72 pojazdy na godzinę (w tym 49 pojazdów lekkich i 23 pojazdy ciężkie). Wyniki pomiarów były następujące:

- równoważny poziom dźwięku w porze dziennej wynosił 64,9 dB przy wartości dopuszczalnej 65 dB;
- równoważny poziom dźwięku w porze nocnej wynosił 63 dB przy wartości dopuszczalnej 56 dB, przekroczenie wyniosło 7 dB.

Możliwości ekstrapolacji powyższych wyników na obszary planu położone w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 993 (obszary nr 10, 12, 14 i 17) w miejscowościach Iwla i Głojsce są ograniczone ze względu na fakt, iż punkt pomiarowy usytuowany był w Nowym Żmigrodzie. Na odcinku pomiędzy tą miejscowością a obszarem planu znajduje się miejscowość Łysa Góra a dalej na wschód znajdują się skrzyżowania drogi nr 993 w miejscowościach Głojsce (w kierunku na Sulistrową) oraz w Iwli (w kierunku na Chyrową i Mszanę). Natężenie ruchu oraz udział pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu mogą podlegać zmianom.

Hałas komunalny pochodzący od źródeł związanych z zabudową mieszkaniową i usługową charakteryzuje się dużą zmiennością natężenia i czasem występowania, a wywołany jest urządzeniami i maszynami zlokalizowanymi w obrębie zabudowy. Przekroczenia wartości dopuszczalnych występują głównie w dziennej porze doby i mają charakter krótkookresowy. Brak jednakże danych pomiarowych na ten temat.

8.7. Powierzchnia ziemi

Powierzchnia ziemi to naturalne ukształtowanie terenu, gleba oraz znajdująca się pod nią ziemia do głębokości oddziaływania człowieka¹.

R z e ź b a t e r e n u

Na obszarze gminy Dukła można wyróżnić dwie części wyraźnie różniące się pod względem geomorfologicznym. Północna część gminy (na północ od miasta Dukła) położona na Pogórzu Jasielskim jest wyraźnie niższa. W rzeźbie tego obszaru dominują szerokie obniżenia i łagodnie wznoszące się wzgórza; wysokości bezwzględne wynoszą tu maksymalnie 533 m n.p.m. (Góra Liwocz nad Iwlą). Na południe od miasta Dukła wznosi się wyraźny próg Beskidu Niskiego z masywem Cergowej (716 m n.p.m.), który oddziela część północną gminy od znacznie wyższej części południowej, położonej w Beskidzie Niskim. W tej części gminy nad miejscowością Olchowiec znajduje się najwyższe wzniesienie w gminie o wysokości 764 m. n.p.m. Na południe od

---

¹ Prawo ochrony środowiska.

Barwinka znajduje się przełęcz Dukielska (501 m n.p.m.), najniższa przełęcz w całym łańcuchu Karpat. Układ głównych form rzeźby zarówno w beskidzkiej jak i w pogórskiej części gminy jest zbliżony do rusztowego. Główne grzbiety mają przebieg mniej więcej z południowego wschodu na północny zachód zaś rozdzielające je główne doliny są również generalnie nachylone ku północnemu zachodowi tworzą jednakże liczne przełomy o przebiegu mniej więcej prostopadłym do grzbietów. Kilka takich przełomów znajduje się w dolinie Jasiołki, głównej rzeki gminy.

Do współczesnych procesów erozji, transportu i akumulacji występujących na tym terenie, a mających istotne znaczenie w kształtowaniu rzeźby terenu należy zaliczyć:

- **osuwiska**, ich tworzeniu sprzyja występowanie naprzemianległych warstw łupków i piaskowców zarówno w jednostce śląskiej jak i podśląskiej i skolskiej; piaskowce wskutek spękania na ogół przepuszczają wodę, natomiast łupki są nieprzepuszczalne, lecz nasiąkając tracą na spójności; łupki stanowią więc poziom, na którym gromadzi się woda; występowanie ich ma zawsze związek z pojawieniem się podmokłości, zabagnień i równocześnie ze złagodzeniem form terenu; łupki – jeśli podścielają warstwę piaskowców, a nachylenie warstw jest zgodne z nachyleniem stoków, po nawodnieniu (np. wskutek silnych opadów atmosferycznych) stają się przyczyną osuwisk;
- **spelzwanie**, to powolny, niemal niezauważalny proces, o którym świadczą charakterystyczne pnie drzew wygięte w górę stoku, tworzące tzw. „haki”; często spotyka się na takim stoku zabagnienia, a jego powierzchnia złaziskowa jest zawsze nierówna, pełna zagłębień i nabrzmiń;
- **splukiwanie powierzchniowe** występuje w czasie opadów, zwłaszcza nawalnych, powodując powstanie zmywów powierzchniowych, degradujących glebę nieraz na dużych obszarach; na splukiwanie szczególnie podatne są pylaste, lessopodobne pokrywy, przy czym niewielkie nachylenia wystarczą, by degradacja przybierała groźne rozmiary; najsilniej zaznacza się ten proces na polach zajętych pod uprawę roślin okopowych, zwłaszcza, gdy zaorywanie przebiega równoległe do kierunku nachylenia stoku;
- **erozja wodna rzeki i potoków** występuje najsilniej podczas silnych wezbrań doprowadzając do podcinania i niszczenia brzegów (erozja boczna) oraz do poszerzania dolinnych den i pogłębiania ich (erozja wgłębna); intensywność tych procesów zależy od szybkości płynięcia wody i jej ilości, a także wielkości materiału niesionego przez rzekę;
- **formy antropogeniczne** powstałe w wyniku działalności gospodarczej człowieka w środowisku, do których można zaliczyć między innymi wcięcia i sztuczne nasy-

py drogowe, wyrobiska poeksploatacyjne kamieniołomów, terasy rolnicze, wysypiska gruzu, ziemi i odpadów.

W granicach obszaru objętego planem występują wszystkie opisane wyżej procesy geomorfologiczne, aczkolwiek formy antropogeniczne są na obszarze planu niewielkie a ich geneza jest na ogół związana z rolniczym użytkowaniem terenu.

Warunki geologiczno-inżynierskie

Skomplikowana budowa geologiczna obszaru gminy rzutuje w istotny sposób na geotechniczne **warunki posadowienia obiektów budowlanych**. Warunki te określa się na etapie projektowania obiektów budowlanych. Wtedy też wykonywane będą szczegółowe analizy warunków gruntowych. Z punktu widzenia możliwości posadowienia budynków korzystne są obszary gruntów spoistych zwartych, półzwartych i twardoplastycznych, gruntów sypkich średnio zagęszczonych i skał, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość wody gruntowej przekracza 2 m. Na etapie niniejszego opracowania można jedynie stwierdzić, iż proste warunki gruntowe (korzystne) mogą występować na stosunkowo niewielkich fragmentach obszaru gminy głównie na wysokich terasach Jasiołki i w szerokim obniżeniu w miejscowościach Cergowa i Jasionka. Na większości obszaru gminy należy się liczyć z występowaniem złożonych warunków gruntowych ze względu na występowanie gruntów zmiennych genetycznie i litologicznie. Skomplikowane warunki gruntowe będą występować na terenach zagrożonych osuwaniem a także mogą pojawić się w strefach uskoków przecinających struktury fałdowe w związku z występowaniem nieciągłych deformacji górotworu.

Poza wspomnianymi wyżej stosunkowo niewielkimi obszarami, które w znacznej mierze już są zabudowane, należy liczyć się z występowaniem słabszych warunków geologiczno-inżynierskich i utrudnień w posadowieniu budynków. Najczęstszym utrudnieniem są spadki terenu powyżej 12% oraz zagrożenie ruchami osuwiskowymi. Na podstawie opracowania „Analiza Zjawisk Osuwiskowych na Terenie Województwa Podkarpackiego” (Dziwoński J., Czajka K.) w części kartograficznej niniejszego opracowania przedstawiono dotychczas zidentyfikowane obszary zagrożone ruchami osuwiskowymi. Możliwe jest jednakże ujawnienie się zagrożenia ruchami osuwiskowymi w innych dotychczas niezidentyfikowanych obszarach ze względu na predyspozycje wynikające z budowy geologicznej i rzeźby terenu (znaczny udział łupków, duże nachylenie terenu, upad warstw skalnych zgodny z nachyleniem terenu).

Niekorzystne warunki geologiczno-inżynierskie dla budownictwa występują ponadto na niskich terasach Jasiołki i jej dopływów, gdzie podłoże stanowią utwory aluwialne, głównie żwiry i miejscami mady, w których głębokość występowania wody grun-

towej nie przekracza 2 m poniżej poziomu terenu. Obszary te ponadto są zagrożone zalewaniem w czasie powodzi.

W granicach obszaru objętego planem najistotniejsze znaczenie dla warunków posadowienia obiektów budowlanych ma występowanie ruchów osuwiskowych. Według informacji pochodzących z Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO, Państwowego Instytutu Geologicznego, Państwowego Instytutu Badawczego w granicach obszaru planu występują osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Jedno osuwisko okresowo aktywne zidentyfikowano w obszarze nr 19. Dwa osuwiska nieaktywne znajdują się częściowo w obszarach nr 26 i 29. Natomiast tereny zagrożone ruchami masowymi występują w obszarach nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 19 i 20. Zasięgi osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi przedstawiono w części kartograficznej prognozy.

Pokrywa glebowa

Na obszarze gminy Dukla występują głównie gleby brunatne o różnie wykształconych profilach w zależności od skał podłoża. Ponadto w dnach dolin głównych cieków wodnych wykształciły się na podłożu osadów aluwialnych mady. Bardzo zróżnicowana jest przydatność rolnicza gleb. Najlepsze gleby występujące w gminie to mady pylaste występujące na wyższych terasach Jasiołki i innych większych potoków. Są to gleby III klasy bonitacyjnej należące do kompleksów przydatności rolniczej zbożowo-pastewnego mocnego i pszennego dobrego. Gleby te występują głównie w dolinie Jasiołki w miejscowościach: Zboiska, Równe, Wietrzno. Ponadto na łagodnych stokach wzgórz w północnej części gminy na podłożu utworów lessopodobnych wykształciły się żyzne gleby brunatne również zaliczane do III klasy bonitacyjnej należące do kompleksu pszennego dobrego. Nieco mniej urodzajne są gleby występujące również w północnej części gminy, ale wykształcone na podłożu glin soliflukcyjno-wietrzeniowych ilastych i piaszczystych. Są one zaliczane do IV klasy bonitacyjnej i należą do kompleksu zbożowego górskiego.

Na terenie Beskidu Niskiego gleby są znacznie mniej urodzajne. W dolinach występują gleby IV klasy bonitacyjnej należące do kompleksu zbożowego górskiego, a wyżej gleby V i VI klasy bonitacyjnej należące do kompleksu zbożowo-pastewnego górskiego, a lokalnie do kompleksu owsiano-pastewnego.

Powierzchnię klasoużytków w poszczególnych miejscowościach gminy przedstawiono w tabelach nr 5 - 8.

W gminie Dukla występują także gleby pochodzenia organicznego, które niezależnie od swej przydatności rolniczej posiadają istotne znaczenie wodochronne. Łącz-

na powierzchnia tych gleb na terenie gminy wynosi 1,7 ha (wg zestawienia Wojewódzkiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Krośnie z 1995 r.). Są to głównie gleby torfowe występujące w miejscowości Mszana (1,7 ha).

Skład chemiczny gleb ornych jest przedmiotem monitoringu prowadzonego cyklicznie co 5 lat. Ostatnio badania były prowadzone w 2010 roku. Najbliższy punkt pomiarowy monitoringu znajduje się w mieście Dukla. Według informacji zawartych w opracowaniu *Stan Środowiska w Powiecie Krośnieńskim w 2012 r.* (WIOŚ Rzeszów, delegatura Jasło 2013) badana gleba należała do typu gleb brunatnych właściwych (B), gatunek il pylasty. Przeprowadzone badania wykazały, że gleba jest kwaśna oraz że nie jest zanieczyszczona metalami ciężkimi, o niskiej zawartości siarki siarczanowej. Monitoring obejmuje również zawartość wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA). Dla oceny zanieczyszczenia gleby tymi substancjami przyjęto wskaźnik 13WWA to jest sumę zawartości 13 substancji z grupy WWA. W punkcie pomiarowym w Dukli, w kolejnych okresach badawczych: 1995, 2000, 2005 i 2010 stopień zanieczyszczenia gleby wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi określano jako 1 to znaczy gleba była niezanieczyszczona, ale o podwyższonej zawartości 13WWA.

Tabela 5. Grunty rolne według klas bonitacyjnych [powierzchnia w ha].

Klasa bonitacyjna	Barwinek	Cergowa	Chyrowa	Dukla	Głojsce	Iwla
GRUNTY ORNE						
I						
II						
III a		251214		7,6498		
III b		64,7575		11,5913	1,3600	7,7716
IV a	0,9400	745,5705	13,1553	69,8863	63,4457	107,8840
IV b	58,9154	75,1270	183,2458	92,1442	1,3600	245,0863
V	148,2954	202,7503	264,9525	77,9435	151,6000	161,3618
VI	82,1100	432214	175,6029	18,9215	43,7000	132,5992
UŻYTKI ZIELONE						
I	Ł- Ps-					
II	Ł- Ps-					
III	Ł- Ps-	11,0800 89,7200		0,2118 22,6307	1,4600	29,4800 32,0097
IV	Ł-6,5746 Ps-35,5620	119,4414 173,2012	46,3900 104,3806	1,7949 78,3626	8,4700 67,0984	52,7300 100,4935
V	Ł-182,0307 Ps-307,8201	89,2300 170,9674	191,4329 24,1569	1,2429 112,7115	4,1200 37,7116	17,7424 89,3234
VI	Ł-73,4685 Ps-38,1922	85,5500 162,1659	119,2900 422,3352	2,0041 105,4767	0,9800 55,5465	3,2400 149,9581

Źródło: Urząd Gminy w Dukli i obliczenia własne.

Tabela 6. Grunty rolne według klas bonitacyjnych [powierzchnia w ha].

Klasa bonitacyjna	Jasionka	Lipowica	Łęki Dukielskie	Mszana	Nadole	Nowa Wieś
GRUNTY ORNE						
I						
II						
III a		0,6500	0,7400			
III b	4,1935	16,1251	5,8000		5,7878	7,9400
IV a	79,0506	11,7985	78,9354	17,5000	40,2014	10,2600
IV b	99,2822	9,1800	501,6403	465,0113	36,1300	1,0300
V	246,6185	24,6900	160,8600	705,6531	101,6561	19,5993
VI	1,4400	26,7700	39,2100	179,2554	37,0800	34,7600
UŻYTKI ZIELONE						
I	Ł- Ps-					
II	Ł- Ps-					
III	Ł-0,6000 Ps-1,0200	0,8700 8,4000	26,1600 55,7583		3,7129 9,2590	0,5700
IV	Ł-39,0488 Ps-71,6670	24,9616	21,5598 64,3666	423,6629 624,4042	3,6700 2,0521	2,0200
V	Ł-40,4300 Ps-110,5700	17,2861	7,9300 22,2057	574,6837 897,0416	16,7600 4,0200	37,4800
VI	Ł-9,7600 Ps-194,4385	51,4600	8,3887 64,1527	349,2127 798,4115	54,2075	12,4800

Źródło: Urząd Gminy w Dukli i obliczenia własne.

Tabela 7. Grunty rolne według klas bonitacyjnych [powierzchnia w ha].

Klasa bonitacyjna	Olchowiec	Ropianka	Równe	Teodorówka	Trzciana	Tylawa
GRUNTY ORNE						
I						
II			32,2900			
III a			51,6063			
III b			164,1211	7,3999		
IV a			480,8256	106,7936	10,8541	40,756
IV b	8,5600	3,0600	414,4409	107,9400	121,7918	95,1627
V	153,7900	101,9900	238,5889	183,2975	177,0383	219,6110
VI	101,7228	8,0600	44,6200	131,1403	14,0700	39,6000
UŻYTKI ZIELONE						
I	Ł- Ps-					
II	Ł- Ps-					
III	Ł- Ps-		67,1075 107,7856	5,3550 9,8245		
IV	Ł-18,8100 Ps-4,8467	5,9900 59,7200	62,9493 444,9944	20,6100 52,6710	62,2090 47,4186	120,0935 79,1041
V	Ł-175,5399 Ps-394,2664	132,4400 101,9900	27,4869 237,9573	16,6200 7,3735	156,7493 335,1952	272,5488 443,8603
VI	Ł-22,0500 Ps-251,8375	3,9100 8,0600	8,9100 99,1137	2,6300 140,4252	5,7000 119,7601	17,4600 223,7410

Źródło: Urząd Gminy w Dukli i obliczenia własne.

Tabela 8. Grunty rolne według klas bonitacyjnych [powierzchnia w ha].

Klasa bonitacyjna	Wietrzno	Zawadka Rymanowska	Zboiska	Zydranowa
GRUNTY ORNE				
I				
II				
III a	28,7445	1,3900	30,3285	
III b	20,7529	18,6600	42,8615	
IV a	95,8357	162,8183	80,5754	34,2555
IV b	194,7765	369,0425	34,6123	289,6899
V	64,7565	397,2622	1,2200	330,0332
VI	13,6965	60,1226		102,0200
UŻYTKI ZIELONE				
I	Ł- Ps-			
II	Ł- Ps-			
III	Ł-5,5087 Ps-20,8370	1,9700	13,9141 30,8875	3,7400
IV	Ł-4,9300 Ps-72,5929	193,8129 403,1249	13,6882 22,7314	291,5286 371,2398
V	Ł-7,5700 Ps-21,6202	291,0197 531,0447	1,4900 11,6712	315,4661 357,8838
VI	Ł-2,8200 Ps-61,2448	49,6400 438,6224	4,0700	199,1573 343,4123

Źródło: Urząd Gminy w Dukli i obliczenia własne.

Zarówno ze względu na warunki glebowe jak i rzeźbę terenu oraz warunki klimatyczne predyspozycje dla rozwoju rolnictwa w części północnej gminy są zasadniczo różne od części południowej. Północna część gminy (miejscowości Wietrzno, Łęki Dukielskie, Równe, Zboiska, Cergowa, Jasionka, Teodorówka, Iwła, Głojsce oraz częściowo miasto Dukla) posiada dogodne warunki dla rozwoju wszelkich form uprawy i hodowli. Natomiast południowa, górską część gminy jest predysponowana do rozwoju hodowli w oparciu o trwałe użytki zielone. Możliwości rozwoju upraw są tu bardzo ograniczone.

W granicach obszaru objętego planem znajdują się jedynie niewielkie fragmenty terenu o glebach III klasy bonitacyjnej. Występują one w obszarach nr 13, 14, 24, 25, 26.

8.8. Krajobraz

Jednymi z najcenniejszych walorów, łączących wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy Dukla, wpływającymi na jej atrakcyjność turystyczną są walory krajobrazowe.

Najbardziej charakterystyczną dominantą krajobrazu nie tylko gminy, ale i znacznej części Beskidu Niskiego jest góra Cergowa. Jej masyw o trzech wierzchołkach wznosi się na ponad 300 m. nad dno przełomowej doliny Jasiołki. Szczególnie

efektownie prezentuje się stromy północny stok opadający w kierunku Dukli i Jasionki. Inne wzniesienia Beskidu Niskiego również posiadają wybitne walory krajobrazowe. Znaczny stopień zalesienia beskidzkiej części gminy sprawia, że szczyty gór mimo znacznego wzniesienia ponad otaczające tereny na ogół nie stanowią atrakcyjnych punktów widokowych. Możliwości percepcji widoków w tej części gminy są zmienne i pojawiają się na porębach, wiatrolomach. Natomiast dogodnymi obszarami dla percepcji widoków na Beskid Niski są niezalesione stoki i wierzchowiny garbów pogórskich w części północnej gminy.

Krajobraz dolin również jest bardzo urozmaicony ze względu na występujące naprzemiennie wąskie, zalesione odcinki przełomowe oraz odcinki o szerokich dnach i łagodnych zboczach, w których usytuowana jest większość miejscowości.

Rzeźba terenu przyczynia się również do wybitnej ekspozycji krajobrazowej wielu budynków i zespołów zabudowy o wartości historycznej usytuowanych na wzniesieniach. Na przykład klasztor i kościół w Dukli oraz kościoły i cerkwie w poszczególnych miejscowościach.

Można stwierdzić, że na obszarze gminy krajobraz odznacza się wysokim stopniem naturalności. Jest to wynik znacznych przekształceń krajobrazu zachodzących w okresie powojennym w wyniku wysiedlenia ludności łemkowskiej. Spowodowało to zmniejszenie liczby ludności, a co za tym idzie zmniejszenie obszarów zabudowy oraz ekspansję lasów na grunty uprzednio użytkowane rolniczo.

Nowym, współczesnym elementem krajobrazu, który wzbudza wiele kontrowersji są powstające obecnie elektrownie wiatrowe. Estetyczne odczucia miejscowego krajobrazu naturalnego potęguje naturalna kolorystyka elementów środowiskowych (kamieńce i woda Jasiołki, polne i leśne drogi, rozmaite zbiorowiska roślinne lasów, łąk i pastwisk, itp.) podlegająca cyklicznym zmianom barw i odcieni następującym w okresie wegetacji i zmieniającym się pór roku. Wszystko to zwiększa jeszcze atrakcyjność krajobrazu gminy Dukla.

Krajobraz obszaru objętego planem to krajobraz wiejski typowy dla pogranicza Pogórza Jasielskiego i Beskidu Niskiego. Charakteryzuje go mozaikowy układ gruntów ornych, trwałych użytków zielonych oraz zabudowy wiejskiej z niewielkimi lasami i zadrzewieniami. Tereny o wybitnej ekspozycji krajobrazowej zarówno czynnej jak i biernej występują w północnej części omawianego terenu, w obszarach nr 1, 2, 3, 6.

8.9. Klimat

Według klasyfikacji M. Hessa (1965) opartej na średniej rocznej temperaturze powietrza i zasięgu występowania pięter roślinnych, gmina Dukla znajduje się w obrębie dwóch pięter klimatycznych: piętra klimatu umiarkowanie ciepłego, odmiana klimatu dolin i kotlin śródgórskich oraz piętra klimatu umiarkowanie chłodnego.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi tutaj w piętrze klimatu umiarkowanie ciepłego 7,6°C, natomiast w piętrze klimatu umiarkowanie chłodnego 5,6°C. W piętrze klimatu umiarkowanie ciepłego najchłodniejszym miesiącem jest styczeń – 3,4°C, a najcieplejszym lipiec 17,6°C, a w piętrze klimatu umiarkowanie chłodnego najchłodniejszym miesiącem jest styczeń –6,1°C, a najcieplejszym lipiec 15,7°C.

Z określonymi średnimi temperaturami powietrza wiąże się czas trwania termicznych pór roku (tabela nr 9). Wraz ze wzrostem wysokości nad poziomem morza ulega skróceniu okres bezzimia (temperatura średnia dobowa powyżej 0°C), wydłuża się okres zimy termicznej (temperatura średnia dobowa poniżej 0°C).

Tabela 9. Charakterystyka piętra klimatycznego umiarkowanie ciepłego.

Element	300 m n.p.m.		500 m n.p.m.
	wklęsła forma terenu	wypukła forma terenu	wypukła forma terenu
liczba dni z $t_d < -5\text{ }^\circ\text{C}$	—	—	—
liczba dni z $t_d < 0\text{ }^\circ\text{C}$	86	78	90
liczba dni z $t_d > 0\text{ }^\circ\text{C}$	282	291	278
liczba dni z $t_d > 5\text{ }^\circ\text{C}$	217	218	203
liczba dni z $t_d > 10\text{ }^\circ\text{C}$	159	160	146
liczba dni z $t_d > 15\text{ }^\circ\text{C}$	81	86	64
liczba dni z $t_{\min} < -10\text{ }^\circ\text{C}$	27	21	25
liczba dni z $t_{\max} < 0\text{ }^\circ\text{C}$	42	33	44
liczba dni z $t_{\min} < 0\text{ }^\circ\text{C}$	94	86	89
liczba dni z $t_{\max}$ i $t_{\min} < 0\text{ }^\circ\text{C}$	131	108	122
liczba dni z $t_{\max} > 25\text{ }^\circ\text{C}$	37	36	24
roczna suma opadów w mm	720	740	800
liczba dni z opadem $\geq 0,1\text{ mm}$	162	162	165
liczba dni z opadem $\geq 1,0\text{ mm}$	105	118	121
liczba dni z opadem $\geq 10,0\text{ mm}$	15	21	22
liczba dni z pokrywą śnieżną	78	71	91
średnia prędkość wiatru m/s	2,1	2,1	2,5
liczba dni z wiatrem $\geq 10\text{ m/s}$	9	12	20
liczba dni z wiatrem $\geq 15\text{ m/s}$	2	—	7
liczba dni pogodnych	50	60	60
liczba dni pochmurnych	135	145	160
liczba dni z mgłą	65	24	32

Źródło: Hess 1965.

Najistotniejszym okresem z punktu widzenia gospodarki rolnej jest okres gospodarczy ze średnią temperaturą dobową powyżej 2,5 °C, wegetacyjny ze średnią temperaturą dobową powyżej 5°C oraz okres bezprzymrozkowy.

Okres wegetacyjny rozpoczyna się pod koniec marca, a na grzbietach w pierwszej dekadzie kwietnia, natomiast koniec przypada w drugiej dekadzie października, a w dolinie Jasiołki w pierwszej dekadzie listopada. Długość okresu wegetacyjnego maleje od około 220 dni do 198 dni na grzbietach powyżej 500 m n.p.m.

Okres bezprzymrozkowy, który, wyznaczają daty pierwszych i ostatnich przymrozków, trwa na tym terenie od 170 do 135 dni. Pierwsze przymrozki pojawiają się w pierwszej połowie października natomiast ostatnie na przełomie kwietnia i maja. Różnica w czasie trwania okresu bezprzymrozkowego między formami wypukłymi a wklęsłymi może dochodzić do ponad 50 dni.

Okres intensywnych procesów rozwoju roślin (średnia temperatura dobową powyżej 10°C) w dolinie Jasiołki rozpoczyna się pod koniec kwietnia, na wysokości 500 m n.p.m., w pierwszej dekadzie maja. Koniec okresu przypada w pierwszej dekadzie października w dolinie, a na grzbietach wysokości 500 m n.p.m. na przełomie drugiej i trzeciej dekady września.

Gradient pionowy czasu trwania wynosi około 6 dni/100 m dla form wypukłych i 10 dni/100 m dla form wklęsłych.

Lato termiczne z temperaturą dobową powyżej 15°C rozpoczyna się w pierwszych dniach czerwca, a kończy się na przełomie sierpnia i września. Czas trwania lata maleje ze wzrostem wysokości o około 13dni/100 m na wypukłych formach terenowych i 10 dni/100 m we wklęsłych formach.

Piętro umiarkowanie chłodne rozciąga się na wysokości ok. 700-1100 m n.p.m. W związku z tym na obszarze gminy Dukła w piętrze tym znajdują się jedynie wierzchołki najwyższych wzniesień (otoczenie Olchowca, Cergowa, Piotruś). Średnia roczna temperatura wynosi tu +6°C, średnia długość okresu bezprzymrozkowego wynosi 145 dni, średnia roczna suma opadów 1000 mm a średnia liczba dni z pokrywą śnieżną 105.

Obszar gminy jest dobrze przewietrzany, średnia roczna prędkość wiatru wynosi od 4,2 m/s w dolinie Jasiołki do 6,0 m/s na wzniesieniach Beskidu Niskiego. Specyficzną cechą warunków anemologicznych są silne i długotrwałe wiatry wiejące z północnego zachodu i południa (wiatry dukielskie). Urozmaicona rzeźba terenu sprawia, iż zarówno kierunek jak i siła wiatru wykazują duże zróżnicowanie lokalne w zależności od ukształtowania powierzchni terenu.

Ze względu na duże zróżnicowanie rzeźby i użytkowania terenu można wyróżnić tereny o mezoklimacie:

- **mało korzystnym** obejmującym tereny doliny Jasiołki i większych cieków wodnych, charakteryzujący się dużymi wahaniami temperatury i wilgotności powietrza (dzień-noc), częstymi inwersjami temperatury i długotrwałym występowaniem

mgieł radiacyjnych;

- **umiarkowanie korzystnym** obejmującym wyższe części dolin oraz niższy poziom Beskidu Niskiego, charakteryzujący się znacznie mniejszymi kontrastami termicznymi i wilgotnościowymi w ciągu doby;
- **korzystnym:**
  - **tzw. ciepła strefa stoku** występuje około 65 m nad dnem dolin; obszary te pozostają najczęściej poza zasięgiem mgieł radiacyjnych a dobowe wahania temperatury i wilgotności powietrza przebiegają łagodniej; średnie minimalne temperatury powietrza są wyższe o około 2-3°C, a okres bezprzymrozkowy jest dłuższy o około 2 miesiące;
  - **garbów pogórskich** o cechach termiczno-wilgotnościowych podobnych do warunków stoków jednak charakteryzujący się mniej korzystnymi warunkami anemologicznymi (silne wiatry);
  - **kompleksów leśnych** obejmującym tereny o specyficznych warunkach termiczno-wilgotnościowych i bioklimatycznych, charakteryzujący się małymi kontrastami temperatury, wpływający łagodząco na tereny sąsiednie.

Ze względu na zróżnicowanie warunków klimatycznych obszar ten zaliczany jest do terenów o bioklimacie umiarkowanie bodźcowym w większych dolinach oraz silnie bodźcowym w terenach górskich, szczególnie w okresie zimowym. Na terenach leśnych charakteryzuje się cechami oszczędzającymi.

W granicach obszaru planu w zależności od usytuowania poszczególnych obszarów występują w wszystkie trzy opisane wyżej typy mezoklimatu.

8.10. Zasoby naturalne

Według literatury² zasoby naturalne (zasoby przyrody) to bogactwa naturalne biosfery wykorzystywane gospodarczo lub mogące stać się przedmiotem takiego wykorzystania, do których zalicza się złoża mineralne i kopaliny znajdujące się we wnętrzu Ziemi lub na jej powierzchni, glebę, wodę, szatę roślinną, świat zwierzęcy, krajobraz, powietrze atmosferyczne, promieniowanie słoneczne. W większości stan tych zasobów omówiono w pozostałych rozdziałach opracowania. Dlatego też niniejszy rozdział dotyczy surowców mineralnych i kopalin.

---

² Słownik Encyklopedyczny, Leśnictwa, Drzewnictwa, Ochrony Środowiska, Łowiectwa oraz dziedzin pokrewnych, pod kier. prof. Edwarda Więcko, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 1996.

Tabela 10. Złoże o zasobach udokumentowanych.

Lp.	Kopalina	Złoże	Miejscowość	Możliwe zastosowanie
1	Ropa naftowa (kod 03) Gaz ziemny (kod 04)	Bóbrka-Rogi (złoże zagospodarowane) (złoże eksploatacyjne okresowo)	Równe	W przemyśle petrochemicznym
2	Kamienie drogowe i budowlane (kod 46)	Lipowica II - 1 (złoże zagospodarowane)	Lipowica	W budownictwie i drogownictwie
3	Kruszywo naturalne (kod 47)	Drymak pole A (złoże rozpoznane szczegółowo)	Trzciana	W budownictwie i drogownictwie
4	Kruszywo naturalne (kod 47)	Drymak pole B (złoże eksploatacyjne okresowo)	Trzciana	W budownictwie i drogownictwie
5	Kruszywo naturalne (kod 47)	Drymak pole A (złoże rozpoznane szczegółowo)	Trzciana	W budownictwie i drogownictwie
6	Kruszywo naturalne (kod 47)	Dukla 1 (złoże zagospodarowane)	Trzciana	W budownictwie i drogownictwie
7	Kruszywo naturalne (kod 47)	Dukla -1 (złoże rozpoznane szczegółowo)	Dukla	W budownictwie i drogownictwie
8	Kruszywo naturalne (kod 47)	Równe (złoże rozpoznane szczegółowo)	Równe	W budownictwie i drogownictwie
9	Kruszywo naturalne (kod 47)	Trzciana II pole A (złoże rozpoznane szczegółowo)	Trzciana	W budownictwie i drogownictwie
10	Kruszywo naturalne (kod 47)	Trzciana II pole B (złoże zagospodarowane)	Trzciana	W budownictwie i drogownictwie
11	Kruszywo naturalne (kod 47)	Trzciana II pole C (złoże eksploatacyjne okresowo)	Trzciana	W budownictwie i drogownictwie
12	Kruszywo naturalne (kod 47)	Trzciana II pole D (złoże zagospodarowane)	Trzciana	W budownictwie i drogownictwie
12	Kruszywo naturalne (kod 47)	Trzciana II pole E (złoże rozpoznane szczegółowo)	Trzciana	W budownictwie i drogownictwie

Źródło: Urząd Gminy w Dukli; Państwowy Instytut Geologiczny.

Występowanie surowców mineralnych na obszarze gminy Dukla pozostaje w ścisłym związku z budową geologiczną. Ze strukturami antykliny Bóbrka – Rogi związane jest występowanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Piaskowce występują dość powszechnie na terenie gminy i były eksploatowane w wielu miejscach na jej terenie. Obecnie na skalę przemysłową eksploatuje się piaskowiec cergowski ze złoże „Lipowica II - 1” w Lipowicy. Niemniej powszechnie jak piaskowce występują na terenie gminy łupki. W gminie Dukla znajduje się jedno złoże („Iwła”) łupków menilitowych

przydatnych do produkcji ceramiki budowlanej. Dna dolin rzecznych są obszarem występowania kruszywa naturalnego, głównie żwirów. Udokumentowane złoża surowców mineralnych zestawiono w tabeli nr 10.

Ponadto w tabeli nr 11 podano informacje o złożach o zasobach zarejestrowanych i szacunkowych oraz o złożach skreślonych z bilansu zasobów oraz o złożach których eksploatacja została zaniechana.

Tabela 10. Złóża o zasobach zarejestrowanych i szacunkowych oraz złoża skreślone z bilansu zasobów.

Lp.	Kopalina	Złoże	Miejscowość	Możliwe zastosowanie
1	Ropa naftowa (kod 03)	Ropianka (złoże skreślone z bilansu zasobów)	Ropianka	W przemyśle petrochemicznym
2	Kamienie drogowe i budowlane (kod 46)	Iwła (piaskowce) (złoże rozpoznane wstępnie)	Iwła	W budownictwie i drogownictwie
3	Kamienie drogowe i budowlane (kod 46)	Zawadka Rymanowska (złoże rozpoznane wstępnie)	Zawadka Rymanowska	W budownictwie i drogownictwie
4	Kamienie drogowe i budowlane (kod 46)	Iwła (łupki menilitowe) (złoże rozpoznane wstępnie)	Iwła	W budownictwie i drogownictwie
5	Kamienie drogowe i budowlane (kod 46)	Lipowica (złoże skreślone z bilansu zasobów)	Lipowica	W budownictwie i drogownictwie
6	Kamienie drogowe i budowlane (kod 46)	Lipowica II (eksploatacja złoża zaniechana)	Lipowica	W budownictwie i drogownictwie
7	Kruszywo naturalne (kod 47)	Dukla (złoże rozpoznane wstępnie)	Trzciana	W budownictwie i drogownictwie
8	Kruszywo naturalne (kod 47)	Jasiołka – Panna (eksploatacja złoża zaniechana)	Tylawa	W budownictwie i drogownictwie
9	Kruszywo naturalne (kod 47)	Trzciana (złoże skreślone z bilansu zasobów)	Trzciana	W budownictwie i drogownictwie

Źródło: Urząd Gminy w Dukli.

W związku z występowaniem na obszarze gminy surowców mineralnych dla ich eksploatacji utworzono szereg terenów i obszarów górniczych. Zostały one zamieszczone w tabeli nr 12.

Tabela 12. Tereny i obszary górnicze.

Lp.	Nazwa terenu i obszaru	Złoże	Decyzja
1	Bóbrka, Równe - I	Ropa naftowa, Gaz ziemny	Minister Środowiska BKK/MN/321/97
2	Lipowica II - 1	Kamienie drogowe i budowlane	Wojewody Podkarpackiego ŚR.II.712/10/04
3	„Drymak” - Pole B	Kruszywa naturalne	Wojewody Krośnieńskiego OS-V-7512/81/98
4	Trzciana II - Pole A	Kruszywa naturalne	Wojewody Krośnieńskiego OS-V-7512/87/98
5	Trzciana II - Pole B	Kruszywa naturalne	Wojewody Krośnieńskiego OS-V-7512/72/98
6	Trzciana II - Pole C	Kruszywa naturalne	Wojewody Krośnieńskiego OS-V-7512/2/98
7	Trzciana II - Pole D	Kruszywa naturalne	Wojewody Krośnieńskiego OS-V-7512/78/98
8	Dukla 1	Kruszywa naturalne	Starosta Powiatowy w Krośnie SR.84.751-12-6/08
9	Iwonicz	Wody lecznicze	Minister Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa DG/hg/TS/487-981/99

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny.

W granicach obszaru objętego planem nie ma udokumentowanych złóż surowców mineralnych ani terenów i obszarów górniczych.

8.11. Zabytki

Na obszarze gminy Dukla zachowały się liczne obiekty dziedzictwa kulturowego, chronione na mocy przepisów odrębnych Są to:

Zamki, pałace, dwory:

Zespół pałacowy w Dukli (nr rej. A-276/92).

Budowa rozpoczęta została w latach 1636-1638, ukończona w 1709 r. Przebudowany w latach 1764-1765 (po pożarze) w stylu późnego baroku (murowany z kamienia i cegły, na rzucie zbliżonym do kwadratu, trójpiętrowy, trójtraktowy, nakryty dachem mansardowym). Symetrycznie po dwóch stronach pałacu dobu-

dowane oficyny (murowane, na rzucie zbliżonym do trapezu, nakryte stromym dachem czterospadowym). Założenie parku (ok. roku 1765) w stylu francuskich ogrodów geometrycznych, przekształconego w XIX w. z trzema basenami wodnymi poprzedzianymi groblami, ujętymi szpalerami z lip i grabów. Obecnie park zaniedbany, zachowało się jednak część elementów architektonicznych takich jak mostek kamienny (1765 r.), ławy ogrodowe, studnia (XVIII w.) i kapliczka parkowa (1875 r.). Zespół pałacowy otoczony został ogrodzeniem z kamiennych słupów z wazonami (2 poł. XVIII w.) z żelazną balustradą (XIX/XX w.).

Zespół dworski w Cergowej (nr rej. A-153/89).

Dwór został wzniesiony zapewne w 1 poł. XIX w. (później rozbudowany). Zbudowany na rzucie prostokąta z kamienia i cegły, parterowy na wysokiej podmurówce. Część starsza dworu dwutraktowa z sienią na osi pokryta została dachem czterospadowym, część nowsza dobudowana od północy kryta dachem dwuspadowym. Wokół dworu znajdują się pozostałości parku z zachowanym starodrzewiem (dąb szypułkowy, lipy, jesiony i klony). Obok dworu zbudowana została ok. poł. XIX w. stodoła, o rzucie prostokątnym, ścianach z murowanych słupów i belek, kryte gontem.

Kościół, cerkwie, synagogi

Kościół p.w. Św. Marii Magdaleny w Dukli (nr rej. A-6/48).

Założony po lokacji miasta był kościołem drewnianym, przebudowany w latach 1742-1747 (niszczony licznymi pożarami), otrzymał styl późnobarokowy z wnętrzem rokokowym. Murowany, posiada prezbiterium zamknięte od zewnątrz trójbocznie, od wewnątrz półkolistą absydą, przy nim zakrystia. Nawa główna szersza od prezbiterium, trójprzęsłowa z dwiema symetrycznie usytuowanymi kaplicami. Ściany wnętrza rozczłonkowane pilastrami o drewnianych kapitelach. Sklepienie nad nawą i prezbiterium kolebkowe z lunetami, nad absydą hemisferyczne. Przy kościele wzniesiona dzwonnica (pierwsza wzmiankowana w 1602 r., obecna pochodzi zapewne z 3 ćw. w. XVIII w. stylu późnego baroku, murowana na rzucie kwadratu).

Kościół i klasztor Bernardynów w Dukli (nr rej. A-89/68).

Kościół p.w. Bł. Jana z Dukli, pierwotnie drewniany, obecnie murowany pochodzi z lat 1761-1764. Posiada styl późnobarokowy z elementami klasycystycznymi i renesansowe wnętrza. Jest to kościół trójnawowy, bazylikowy (nawa główna i prezbiterium równej wysokości, nawy boczne niższe i węższe). Od północy w przedłużeniu nawy wschodniej znajdują się kaplica bł. Jana z Dukli (1899-1902). Prostokątne, dwuprzęsłowe prezbiterium, zostało zakończone apsydą

i sklepienie hemisferyczne, nawa główna czteroprzęsłowa przykryta sklepieniem kolebkowym z lunetami, a nawy boczne sklepieniami krzyżowymi. Fasada świątyni jest trójdzielna rozczłonkowana pilastrami kompozytowymi, na których wspiera się belkowanie, w fasadzie dwie wieże (przed kościołem obszerny dziedzińiec). Do kościoła przylega klasztor, zabudowany w stylu barokowym, murowany, piętrowy, z obszernym wirydarzem. Zespół otoczony murem z kamienia łamanego z bramami.

Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia N.P. Marii w Jasionce (nr rej. A-7/48).

Wzmiankowany już w 1386 r., kolejny drewniany wzniesiony na przełomie XV/XVI w., obecny zbudowany w roku 1756, murowany, tynkowany, na rzucie prostokąta, z prezbiterium zamkniętym trójbocznie (z zakrystią i skarbczykiem na piętrze od północy). Posiada trójnawowy, trójprzęsłowy korpus o sklepieniu kolebkowym z lunetami. Od zachodu przytyka do niego kruchta. Kościół kryty dachami dwuspadowymi z wieżyczką na sygnaturkę na kalenicy. Przy kościele dzwonnica, pierwotnie drewniana, obecna z 1840 r., murowana z cegły i kamienia, nakryta dachem namiotowym z czterema lukarnami, zwieńczona ośmioboczną wieżyczką.

Kościół p.w. św. Michała Archanioła w Wietrznie (nr rej. A-16/48).

Pochodzący z roku 1752, przebudowany został na początku XX w. Jest to kościół drewniany o konstrukcji zrębowej, ściany zewnętrzne szalowane na podmurówce z kruchtą i wieżą oraz zamkniętym trójbocznie prezbiterium. Wnętrze kościoła w nawie nakryte stropem z zakrzywieniami, w prezbiterium z fasetą. Dwuspadowy dach kościoła ozdobiony został wieżyczką na sygnaturkę sześcioboczną z latarnią, zwieńczoną cebulastym hełmem. We wnętrzu świątyni późnobarokowe ołtarze z poł. XVIII w.

Cerkiew p.w. Matki Boskiej Opieki w Chyrowej (nr rej. A-75/85).

Wzmiankowana była już w roku 1706, obecna pochodzi z 1780 r., otoczona cmentarzem z kamiennym ogrodzeniem. Prezbiterium i zakrystia zostały zbudowane z kamienia i cegły, nawa, babiniec i przedsionek z drewna o konstrukcji zrębowej na kamiennej podmurówce obitej gontem. Kwadratowe prezbiterium zostało zakończone półkoliście, od płn. przystaje do niego zakrystia. Nawa zbudowana na rzucie prostokąta jest szersza i wyższa od prezbiterium, przy niej znajduje się babiniec, a nad nim wieża.

Cerkiew w Olchowcu (nr rej. A-301/93).

Budowana w wieku XIX i latach 20. XX w. Usytuowana została na zboczu, otoczona murem z kamienia i kręgiem drzew. Wzniesiona z drewna (ściany o konstrukcji zrębowej, oszalowane) na cokole z kamienia. Wewnątrz prezbiterium

i nawa posiadają sklepienia zwierciadlane. Do nawy przystaje babiniec. Prezbiterium i nawa nakryte zostały dachem namiotowym łamanym z baniastymi, ośmiobocznymi hełmami i ślepyimi latarniami oraz krzyżami unickimi na szczycie.

Cerkiew w Trzcianie (nr rej. A-81/85).

Wzniesiona w latach 1811-1814. Usytuowana została w dolinie potoku Hyrowskiego. Murowana, posiada sklepienie krzyżowe nad prezbiterium, a nad nawą kopułę sferyczną, nad babinicem sufit. Wnętrze cerkwi jest tynkowane, polichromowane. Nawa i prezbiterium pokryte zostały dachem siodłowym, nad babinicem znajduje się dwukondygnacyjna wieża zwieńczona cebulastym hełmem z ośmioboczną pseudolatarnią, hełm taki został powtórzony na wieżyczce nad nawą. Nawa oddzielona od prezbiterium ikonostasem.

Cerkiew w Tylawie (nr rej. A-80/85).

Pochodzi z roku 1787 (wieża z 1870 r.). Wzniesiona została na łagodnym wzniesieniu w oddaleniu od zabudowy mieszkalnej, otoczona drzewami. Jest to cerkiew murowana, tynkowana, z kopułami sferycznymi na kurtach. Posiada trójdzielną nawę i prezbiterium w kształcie kwadratu z absydą. Od strony zachodniej wieża na rzucie kwadratu, kryta dachem brogowym. Na dachu cerkwi trzy wieżyczki o cebulastych hełmach z ośmiobocznymi pseudolatarniami.

Cerkiew p.w. Opieki N.P. Marii w Zawadce Rymanowskiej (nr rej. 323/94).

Wzniesiona w centrum wsi na niewielkim wzniesieniu, otoczona drzewami i murem z kamienia, na planie zbliżonym do owalu. Cerkiew drewniana na podmurówce z kamienia posiada konstrukcję zrębową łączoną na rybi ogon. Nawa została zbudowana na rzucie kwadratu, kwadratowe zamknięte trójbocznie jest też prezbiterium (z zakrystią od północy), babiniec. Dach nad prezbiterium trójspadowy, nad nawą dwuspadowy, wieża kryta dachem brogowym z cebulastym hełmem i pseudolatarnią, z cebulką i krzyżem. Analogiczne, proporcjonalnie mniejsze wieżyczki zdobią kalenicę dachu.

Synagoga w Dukli (nr rej. A-187/89).

Znajdująca się obecnie w ruinie (zbudowana na miejscu pierwszej drewnianej), pochodziła z wieku XVIII. Wzniesiona na planie kwadratu, murowana z kamienia i cegły, pierwotnie posiadała przybudówki przy elewacji zachodniej i północnej, mieszczące przedsionek, bibliotekę i salę modlitw dla kobiet. Zachował się kamienny portal.

Obiekty użyteczności publicznej, domy, zabudowania gospodarcze

Zabudowa rynku w Dukli. Kamienice mieszczańskie pochodzą z końca XVIII wieku i wieku XIX. Wśród nich znajdują się wpisane do rejestru zabytków kamienice: Rynek 2 (nr rej. A-89/86) i Rynek / 3 maja 2 (nr rej. A-251/91).

Ratusz w Dukli (nr rej. A-247/91) pochodzi z pocz. XVII w. (przekształcony w XVIII w. i w 3 ćw. XIX w.), murowany z kamienia i cegły, tynkowany. Zbudowany został na rzucie prostokąta, cały piętrowy, tylko elewacja frontowa trójkondygnacyjna i trójdzielna. Od południowego zachodu zwieńczony został ośmioboczną wieżą. Wnętrza posiadają układ dwutraktowy z sienią na osi, parter sklepiony kolebkowo z lunetami, a piętro nakryte stropami.

Dom przy ul. Pocztowej 13 w Dukli (nr rej. A-47/84).

Komora celna w Dukli (nr rej. A-148/89) pochodząca z XVII w. Zbudowana z kamienia na rzucie kwadratu, kryta dachem czterospadowym.

Dom nr 23 i spichlerz w Olchowcu (nr rej. A-94/86).

Zabudowania gospodarcze w Zyndranowej (nr rej. A-35/83): chlew, studnia i ul kłodowy.

Zabytkowe cmentarze

Cmentarz Żydowski w Dukli (nr rej. A-157/89) pochodzi z pocz. XVIII w., otoczony niskim murem kamiennym, zadrzewiony, większość nagrobków zdewastowana.

Cmentarz przycerkiewny w Chyrowej (nr rej. A-75/85). Najstarszy nagrobek pochodzi z 1885 r. Cmentarz założony na planie owalu w otoczeniu dawnej cerkwi, porasta go starodrzew m.in. lipa, jesion, jawor, grab.

Cmentarz przycerkiewny w Trzcianie (nr rej. A-81/85). Powstał na rzucie owalu, zachowały się na nim trzy nagrobki (najstarszy pochodzi z roku 1878) i starodrzew.

Cmentarz przycerkiewny w Tylawie (nr rej. A-80/85). Pochodzi jeszcze z czasów lokacji wsi, założony na planie prostokątnym, na niewielkim zboczu wokół cerkwi, zachowały się tu po dwa pomniki z dwóch stron cerkwi i starodrzew.

Zespoły parkowe

Założenie parkowe w Dukli (nr rej. A-153/89).

Pozostałości parku dworskiego w Cergowej (nr rej. A-153/89).

Pozostałości parku w Wietrznie (nr rej. A-242/91), założonego w początku wieku XIX, przy niezachowanym dworze. W parku znajdują się nieliczne okazy starych drzew oraz altana lipowa.

Ponadto na obszarze gminy Dukła zachowało się wiele obiektów zabytkowych, które posiadają duże wartości architektoniczne, artystyczne, historyczne, ale obecnie znajdują się w gminnej ewidencji zabytków. Są to:

- zabudowa zagrodowa: mieszkalna, gospodarcza, bardzo licznie reprezentowana w takich wsiach jak: Łęki Dukielskie, Jasionka, Wietrzno i Zyndranowa. Domy budowane były z drewna w konstrukcji zrębowej, łączone na obłap. Posiadały półtora lub dwa trakty i sień pośrodku. Często łączyły część gospodarczą i mieszkalną pod wspólnym dachem. Zabudowa zagrodowa kryta była wysokimi dachami czterospadowymi, z wydatnymi okapami lub dachami dwuspadowymi (strzechy). Szczyty domów były niekiedy bogato zdobione, malowniczości dodawały bielone wypełnienia pomiędzy belkami. Obecnie zachowana zabytkowa zabudowa zagrodowa posiada zwykle dachy strome, dwuspadowe, przyczółkowe lub naczółkowe. Zachowały się też nieliczne zabudowania gospodarcze jak spichlerze, stodoły, piwnice, studnie;
- kapliczki, krzyże i figury przydrożne.

Zarówno obiekty wpisane do rejestru jak i pozostające w ewidencji zabytków podlegają ochronie konserwatorskiej wojewódzkiego konserwatora zabytków. Ponadto duża część gminy położona jest w obszarze Jaślickiego Parku Krajobrazowego i Magurskiego Parku Narodowego, na których terenie obowiązują zasady dotyczące kształtowania zabudowy określone w planach ochrony parku.

W granicach obszaru objętego planem nie ma obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków ani obiektów pozostających w gminnej ewidencji zabytków.

8.12. Dobra materialne

Dobra materialne to wytwarzane przez człowieka przedmioty służące do zaspokojenia jego potrzeb³.

Według powyższej definicji dobrami materialnymi w pierwszym rzędzie będą budynki zabudowy mieszkaniowej, obiekty usługowe i przemysłowe, obiekty użyteczności publicznej, obiekty sakralne oraz cała infrastruktura techniczna podziemna i powierzchniowa, a także sieć drogowa. Z oczywistych względów dobra materialne na terenie gminy są skoncentrowane w obrębie terenów osadniczych. Natomiast w obsza-

---

³ *Leksykon naukowo-techniczny*, Wyd. Naukowo-Techniczne, 2001.

rze planu dominują tereny rolne. W związku z tym dobra materialne są na ogół skoncentrowane poza obszarem planu.

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji postanowień projektowanego dokumentu

9.1. Obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Obszar Gminy Dukła dzięki występującemu zróżnicowaniu elementów środowiska przyrodniczego należy do terenów o bardzo wysokiej wartości przyrodniczej. Uwarunkowania te sprawiły, że w granicach gminy znajduje się cała gama obszarów chronionych w różnych formach na podstawie ustawy o *ochronie przyrody*.

Obszary Natura 2000

Jednym z elementów procesów integracji europejskiej jest współpraca w dziedzinie ochrony środowiska przyrodniczego. Europejska sieć obszarów ekologicznych ma spełniać rolę systemu nadrzędnego w odniesieniu do obecnie podejmowanych działań w zakresie ochrony przyrody. W oparciu o zalecenia Dyrektywy Ptasiej i Dyrektywy Siedliskowej przewiduje się stworzenie systemu obszarów połączonych korytarzami ekologicznymi, tworzącymi spójną funkcjonalnie sieć ekologiczną. Jej zadaniem będzie utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, a także najbardziej typowych i nadal jeszcze powszechnych układów przyrodniczych, charakterystycznych dla poszczególnych regionów biogeograficznych.

Sieć składa się z obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) i specjalnych obszarów ochrony (SOO), wyznaczonych zgodnie z zaleceniami wyżej wymienionych Dyrektyw UE (Sieć... 2004).

Na terenie gminy Dukła częściowo lub w całości znajduje się osiem obszarów Natura 2000. Są to:

- obszar „Ostoja Magurska” – PLH 180001 o powierzchni 20 085 ha.
Obszar leży w środkowej części Beskidu Niskiego, w górnej części doliny Wisłoki. Obejmuje on na północy pasmo Magury Wątkowskiej (Wątkowa 847 m n.p.m. i Kornuty 830 m n.p.m.). Na południu obszar ciągnie się wzdłuż granicy ze Słowacją, obejmując Pasma Graniczne. Wschodnią część terenu tworzy ciąg pojedynczych garbów (Świerzowa 803 m n.p.m., Kolanin 707 m n.p.m., Kamień 714 m n.p.m.). Rzeźba terenu charakteryzuje się występowaniem garbów i długich

grzbietów przebiegających z północnego zachodu na południowy wschód, porozielanych dolinami pochodzenia denudacyjnego i erozyjnego. Obszar obejmuje Magurski Park Narodowy wraz z sąsiadującym terenem ważnym dla ochrony nietoperzy: rezerwat Kornuty oraz pasem łąk wilgotnych przy północnej granicy Parku. Ostoja tworzy jeden kompleks (głównie leśny), rozdzielony w części zachodniej doliną rzeki Wisłoki, natomiast w części wschodniej doliną potoku Wilsznia. Niewielkie powierzchnie zajmują enklawy zbiorowisk nieleśnych. Ponieważ przez teren Beskidu Niskiego przebiegają granice zasięgów występowania wielu gatunków roślin naczyniowych, jego roślinność ma charakter przejściowy pomiędzy Karpatami Wschodnimi a Zachodnimi. W paśmie górskim Beskidu Niskiego wyróżnia się tylko dwa piętra roślinne – pogórza i regła dolnego.

Ważna ostoja fauny puszczańskiej z dużymi drapieżnikami: niedźwiedziem, wilkiem i rysiem. Obszar o bogatej florze; stwierdzono tu 759 gatunków roślin naczyniowych, 161 gatunków mchów, 51 wątrobowców, 51 śluzowców, 463 grzyby wielkoowocnikowe. Obszar występowania szeregu gatunków roślin naczyniowych chronionych, rzadkich oraz zagrożonych. W sumie, w obszarze stwierdzono 16 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to jedno z 3 aktualnych miejsc występowania chrząszcza *Rhysodes sulcatus* w Polsce oraz również bardzo rzadkich nietoperzy: *Myotis emarginatus* i *Myotis bechsteinii*. Na obszarze występują biocenozy o naturalnym składzie gatunkowym, wysokiej stabilności i odporności na czynniki antropogenne. Szczególnie cenne są typowo wykształcone i dobrze zachowane buczyny i jaworzyny. Łącznie zidentyfikowano tu 14 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Rezerwat Kornuty to najważniejsze w tym rejonie miejsce zimowania nietoperzy.

Obszar jest położony w większości na terenie Magurskiego Parku Narodowego (19 439 ha; 1994); Rezerwat przyrody Kornuty (11,9 ha, 1953).

- obszar „Beskid Niski” – PLB 180002 o powierzchni 151967 ha.
Obszar znajduje się w górach położonych w miejscu zwężenia i największego obniżenia łuku karpackiego. Ich wysokość nie przekracza 1000 m n.p.m. Zachodnia część gór zbudowana jest z warstw jednostki magurskiej, gdzie w wielu miejscach na wierzchołkach wzniesień piaszkowce tworzą skaliste formy. Wąskie pasma o stromych stokach i grzbietach twarzielcowych ciągną się względem siebie równolegle w kierunku NW-SE. Wschodnią część budują stromo ustawione fałdy i łuski dukielskie i tu głównym rysem rzeźby są wyniesione grzbiety (np. Cergowa Góra). Na stromych zboczach i w głębokich lejach źródłowych występują liczne rozległe osuwiska (najbardziej znane w Lipowicy koło Dukli). W Beskidzie Niskim znajdują się obszary źródliskowe Białej, Ropy, Wisłoki,

Wisłoka, Jasiołki, które prowadząc swe wody ku północy płyną niekiedy obniżeniami równoległe do grzbietów lub przecinają je w poprzek głębokimi przełomami. Obficie występują wody mineralne. Roślinność układa się w dwa piętra: piętro pogórza - zajęte głównie przez pola uprawne, łąki, a tylko na niewielkich powierzchniach przez lasy grądowe i piętro regla dolnego porośnięte buczyną i nasadzeniami świerkowymi.

Występuje tu co najmniej 40 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: bocian czarny, dzięcioł białoszy, orlik krzykliwy (PCK), orzeł przedni (PCK), puszczyk uralski (PCK), sóweczka (PCK), trzmielozjad, włośchatka (PCK).

Zanieczyszczenia powietrza (ze strony Słowacji) powodują zamieranie drzewostanów, ponadto innymi zagrożeniami są: wyrąb niektórych drzewostanów, kłusownictwo oraz zalesienia terenów otwartych.

Występują następujące formy ochrony: Magurski Park Narodowy; Rezerwaty Przyrody: Cisy w Nowej Wsi (2,2 ha), Igiełki (27,9 ha), Kornuty (11,9 ha), Modrzyzna (17,7 ha), Przełom Jasiołki (123,4 ha), Rezerwat Tysiąclecia na Cergowej Górze (63,5 ha), Wadernik (10,7 ha), Źródlika Jasiołki (1585,0 ha); Jaślicki Park Krajobrazowy (18682,7 ha); Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego (20911,0 ha).

- obszar „Jasiołka” – PLH 180011 o powierzchni 687 ha.

Ostoja obejmuje odcinek rzeki Jasiołki wraz z jej doliną. Rzeka Jasiołka jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Wisłoki na 103 km jej biegu. Źródlika tej rzeki znajdują się na zachodnich stokach góry Kanasiówka leżącej w Beskidzie Niskim. Długość badanej rzeki wynosi 76 km a powierzchnia dorzecza 513 km². Jasiołka płynie w większości po utworach fliszowych o warstwach biegnących pod kątem 100-280 stopni w niezbyt głębokiej, ale szerokiej dolinie zagospodarowanej rolniczo. Dno rzeki, skalno-kamieniste, budują utwory fliszowe. Dużą powierzchnię zajmują w korycie kamienie będące wynikiem erozji fliszu o średnich rozmiarach oscylujących w granicach 100-150 mm. Rzeka charakteryzuje się dynamizmem procesów transportowych, w wyniku, których powstają łachy żwirowe. Jasiołka płynie w szerokim korycie skalnym, które poprzecinane jest licznymi uskokami, kaskadami oraz miejscami spokojnego nurtu. "Meandrowanie" ogranicza się do przerzucania nurtu w obrębie szerokiego koryta skalnego, dzięki czemu następuje zróżnicowanie prędkości wody w korycie, co jest istotnym warunkiem dla występowania skójki gruboskorupowej. Płynie głęboko wciętą,

malowniczą doliną. W górnym biegu dno Jasiołki jest kamienisto żwirowe, z niewielką liczbą naturalnych progów skalnych. Brzegi koryta potoku są zakrzaczone i zalesione, przez co woda nie nagrzewa się. Porost roślinności wodnej jest słaby i ograniczony zasadniczo do glonów nitkowatych i krzaczkowatych, oraz niewielkiej ilości mchu.

Zachowana naturalna dolina rzeczna, z typowymi zbiorowiskami nadrzecznymi. Stwierdzono występowanie 6 siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wśród nich niewielkie, lecz cenne fragmenty lasów łęgowych. Obszar ważny dla zachowania kilku gatunków zwierząt z zał. II-giej Dyrektywy – skójki gruboskorupowej *Unio crassus*, brzanki *Barbus meridionalis* (= *Barbus peloponnesius*) i kumaka górskiego *Bombina variegata*. Zbiorniki wodne pozostałe po żwirowniach są miejscem rozrodu także innych gatunków płazów.

- obszar „Ostoja Jaśliska” – PLH 180014 o powierzchni 29279 ha.
Obszar obejmuje górne dorzecze Jasiołki i źródłiska Wisłoka we wschodniej części Beskidu Niskiego, aż po Cergową Górę oraz Zawadkę Rymanowską i Królik Polski na północy. Teren stanowi strefę przejściową pomiędzy dwiema jednostkami geomorfologicznymi łańcucha Karpat Wschodnich i Zachodnich, między Przełęczami Dukielską i Łupkowską. Rzeźba terenu ma łagodny charakter, wzniesienia nie przekraczają 1000 m n.p.m., deniwelacje wynoszą 450-550 m. Najwyższe szczyty tego obszaru to Kamień (863 m n.p.m.), Danawa (841 m n.p.m.), Kanasiówka (823 m n.p.m.). W dolinach i na zboczach występują tarasy i spłaszczenia erozyjne. Interesującą budowę geologiczną wykazują okolice wzgórza Piotruś (727 m n.p.m.) i Ostrej (687 m n.p.m.), gdzie Jasiołka tworzy malowniczy przełom. W strefie szczytowej Piotrusia oraz w masywie Kamienia nad Jaśliskami znajduje się ciąg skałek zbudowanych z piaskowca oraz rumowiska skalne. Na Górze Cergowej występują liczne jaskinie. Większą część obszaru pokrywają lasy o wysokim stopniu naturalności zbiorowisk roślinnych. Dominują żyzne buczyny karpackie. Tereny otwarte to głównie dawne pastwiska i łąki, na których zaprzestano w ostatniej dekadzie użytkowania. Bogata jest sieć rzeczna, liczne źródłiska i wysięki wody, wokół których formują się młaki.
Dobrze zachowane biocenozy leśne o naturalnym składzie gatunkowym (przede wszystkim buczyny, a także dobrze zachowane jaworzyny). Rozległe obszary źródłiskowe i naturalne doliny rzeczne. Ważna ostoja fauny puszczańskiej z dużymi drapieżnikami: niedźwiedziem, wilkiem i rysiemi. Silne populacje nadobnicy alpejskiej oraz kumaka górskiego. Unikatowe jest występowanie cennych gatunków ksylobontycznych bezkręgowców (zgniotek cynobrowy, zagłębek bruzdkowany). W jaskiniach na Cergowej Górze są najważniejsze w Karpatach kolonie

zimowe i rozrodcze nocka Bechsteina, nocka orzęsionego, i podkowca małego. Obszar charakteryzuje się też bogatą fauną ptaków, zwłaszcza drapieżnych, a przez Przeł. Dukielską prowadzi ważny szlak migracyjny ptaków. W 1997 roku u źródeł Jasiołki znaleziono po raz pierwszy w Polsce, stanowisko ponikła kraińskiego *Eleocharis carniolica*.

Występują następujące formy ochrony: Jaśliski Park Krajobrazowy (20 911 ha, 1992); Rezerwat przyrody: Kamień nad Jaśliskami (303,32 ha, 1976), Modrzyna (17,69 ha, 1953), Przełom Jasiołki (123,41 ha, 1976), Wadernik (10,72 ha 1989), Źródlika Jasiołki (1585,01 ha, 1994), Rezerwat tysiąclecia na Cergowej Górze (61 ha, 1963), Cisy w Nowej Wsi (2,18 ha, 1957), Bukowica (292,92 ha, 1996).

- obszar „Łysa Góra” – PLH 180015 o powierzchni 2744 ha.
Obszar obejmuje masyw wzgórza Łysa Góra (641 m n.p.m.), położonego pomiędzy Nowym Żmigrodem a Chyrową. W granicach gminy Dukla znajdują się wschodnie krańce obszaru. Grzbiet jest pofałdowany, z kilkoma siodłami. W przyszczytowej partii znajduje się wiele źródeł. Wypływające z nich potoki wrzynają się w podłoże, dając początek głębokim jarom o urwistych brzegach, gdzie często tworzą się osuwiska. Teren porośnięty jest lasem – starodrzewiem jodłowo-bukowym (*Dentario glandulosae-Fagetum*) z bardzo obfitym występowaniem cisa pospolitego *Taxus baccata*. W jarach, zwłaszcza po północnej stronie, zlokalizowane są płaty jaworzyn (zespoły: *Sorbo-Aceretum*, *Lunario-Aceretum* i *Phyllitido-Aceretum*). Kompleks leśny otaczają łąki (w dużej części ostatnio nieużytkowane) i pola uprawne. Zabudowa wsi związana jest z głębokimi obniżeniami wokół masywu.

Typowo wykształcone i dobrze zachowane zbiorowiska leśne, a szczególnie jaworzyny i żyzne buczyny – siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Znajduje się tu także bogate stanowisko nadobnicy alpejskiej *Rosalia alpina*, gatunku z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Występują następujące formy ochrony: Rezerwat przyrody Łysa Góra (160,74 ha, 2003); Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego (81 962 ha, 1996); enklawa Magurskiego Parku Narodowego (19 439 ha, 1994) pod nazwą Mały Lasek (k. Nowego Żmigrodu).

- obszar „Trzciana” – PLH 180018 o powierzchni 2286 ha.
Obszar leży na terenie Beskidu Niskiego. Trzciana leży przy drodze Dukla – Barwinek. Pustelnia Św. Jana z Dukli znajduje się w lesie, poza miejscowością. Samotny budynek położony na zboczu stromej góry, otoczony lasem mieszanym. Strych nieużytkowy kamiennego kościoła, kryty blachą. Brak wejścia na strych. Duże wloty przez dwa niezamykane okrągłe otwory.

Zgodnie z Kryteriami wyboru schronień nietoperzy do ochrony w ramach polskiej części sieci Natura 2000, obszar uzyskał 18 punktów, co daje podstawy do włączenia go do sieci Natura 2000. Na terenie obszaru stwierdzono 2 gatunki nietoperzy z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Obszar obejmuje również żerowisko nietoperzy.

- obszar „Kościół w Równem” – PLH 180028 o powierzchni 1,4 ha.
Obszar obejmuje kościół p.w. Św. Mikołaja Biskupa w Równem wraz najbliższym otoczeniem. Kościół wybudowany został na początku XX wieku, jest murowany, w stylu neogotyckim, posiada dwie wieże, pokryty jest blachą. Otoczony jest z trzech stron wysokim murem i kilkudziesięcioletnimi drzewami (częściowo silnie ogłowionymi). W nocy oświetlany jest potężnymi 5 reflektorami. Obiekt położony jest na niewielkim wzniesieniu z jednej strony sąsiaduje z ruchliwą drogą krajową nr 9. Obszar w promieniu kilku kilometrów od obiektu pokrywają głównie tereny rolnicze i lasy.

Zgodnie z Kryteriami wyboru schronień nietoperzy do ochrony w ramach polskiej części sieci Natura 2000, obiekt uzyskał 10 punktów, co daje podstawy do włączenia go do sieci Natura 2000. W ostoi znajduje się kolonia rozrodcza nocka dużego. Jej liczebność w ostatnich latach podlega dużym zmianom i waha się w granicach 120-210 osobników.

- obszar „Osuwiska w Lipowicy” – PLH 180036 o powierzchni 14,9 ha.
Obszar obejmuje osuwiska piaskowców warstw menilitowych na południowo-wschodnim stoku Góry Kilanowskiej (576 m n.p.m.) w Beskidzie Niskim. W obrębie osuwisk występuje 69 jaskiń o łącznej długości 1755 m. Największa z nich, Jaskinia Słowiańska-Drwali ma 601 m długości, ponadto 3 jaskinie mają ponad 100 m długości (Szczelina Lipowicka, Gangusiowa Jama, Lodowa Szczelina). Jaskinie są schronieniami nietoperzy.
Jedno z największych w Karpatach zgrupowanie jaskiń pseudokrasowych będących siedliskiem przyrodniczym z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Największa jaskinia obszaru Jaskinia Słowiańska-Drwali posiada rzadkie w jaskiniach fliszowych nacieki i zróżnicowany mikroklimat. W górnej części jaskini panuje mikroklimat dynamiczny (zimną partię te nie są wymrażane), natomiast dolne korytarze mają mikroklimat statyczny zimny. W partiach tych tworzy się pokrywa lodowa, która w sprzyjających warunkach utrzymuje się całorocznie (jaskinia lodowa). W jaskiniach stwierdzono występowanie 2 gatunków nietoperzy (podkowca małego i nocka dużego) z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Zgodnie z kryteriami oceny znaczenia w skali kraju letnich i zimowych schronień nietoperzy obszar uzyskał 21 punktów.

Niewielka część obszaru objętego planem znajduje się w granicach trzech obszarów Natura 2000, w tym:

- w obszarze Natura 2000 „Beskid Niski” – część obszaru nr 23, obszar nr 26, część obszaru nr 29, obszar nr 33. Plan zadań ochronnych dla obszaru „Beskid Niski” jest aktualnie opracowany przez Magurski Park Narodowy w porozumieniu z RDOŚ w Rzeszowie.
- w obszarze Natura 2000 „Łysa Góra” – część obszaru nr 23. Obszar posiada aktualny plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 24 czerwca 2014 roku.
- w obszarze Natura 2000 „Trzciana” – część obszaru nr 29. Obszar posiada aktualny plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 28 maja 2014 roku.

R e z e r w a t y   p r z y r o d y

Rezerwat „Cisy w Nowej Wsi” – o pow. 2,18 ha, Położony jest na zachodnim zboczu Góry Cergowej; utworzony w celu zachowania stanowiska cisa pospolitego, masowo dawniej występującego w Beskidzie Niskim.

Rezerwat „Modrzyna” – pow. 17,84 ha. Ochronie Podlega jedyne w Beskidzie Niskim naturalne stanowisko modrzewia polskiego w drzewostanach mieszanych z jodłą.

Rezerwat „1000-lecia na Górze Cergowej” – pow. 63,5 ha. Utworzony w celu zachowania w stanie niezmienionym fragmentu wielogatunkowego naturalnego lasu mieszanego z przewagą buczyny karpackiej. Występują tu stanowiska rzadkich roślin. U północno-zachodniego podnóża Cergowej, częściowo na terenie rezerwatu znajduje się ścieżka dydaktyczna umożliwiająca zapoznanie się z różnorodnością roślinności lasów porastających Cergową.

Rezerwat „Igiełki” w Mszanie – pow. 27,88 ha utworzony w celu zachowania fragmentu naturalnego drzewostanu jodłowo-bukowego, stanowisk cisa pospolitego wraz z wielogatunkową florą.

Rezerwat „Wadernik” w Ropiance – pow. 10,72 ha. Utworzony w celu ochrony największego w Beskidzie Niskim naturalnego stanowiska cisa pospolitego oraz innych unikatowych roślin (m.in. storczyka szerokolistnego i wawrzynka wilczełyko).

W granicach obszaru objętego planem nie występują rezerваты przyrody.

Parki narodowe

Magurski Park Narodowy na jego terenie znajdują się jedynie południowo-zachodnie krańce gminy, część miejscowości Olchowiec. Natomiast w otulinie MPN znajdują się ponadto części wsi Wilsznia i Ropianka. Projekt planu ochrony MPN został złożony w Ministerstwie Środowiska. Z chwilą ustanowienia przez ministra ustalenia planu ochrony staną się wiążące dla planów miejscowych opracowywanych dla terenów objętych planem ochrony.

Obszar objęty planem położony jest poza granicami Magurskiego Parku Narodowego.

Parki krajobrazowe

Jaśliski Park Krajobrazowy obejmuje południową część gminy (Olchowiec, Mszana, Tylawa, Barwinek, Zawadka Rymanowska, Daliowa, Jaśliska, Posada Jaśliska, Wola Niżna, Wola Wyżna). Park posiada aktualny plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 września 2003 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony Jaśliskiego Parku Krajobrazowego (Podka 2003.129.1809). Tekst ustaleń planu ochrony stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia. Rozdział 9 planu ochrony jest zatytułowany *Ustalenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego*. Zawiera on szereg wskazówek skierowanych bezpośrednio do planów miejscowych, a pośrednio także do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dotyczących ochrony krajobrazowej, gospodarki wodno-ściekowej, kształtowania bilansu wodnego, eliminacji lub ograniczania źródeł zagrożeń dla środowiska, gospodarki rolnej i leśnej, terenów wymagających rekultywacji i odtworzenia ekosystemów, zagospodarowania terenów zieleni i zadrzewień; wprowadzania nowych zalesień a także lokalizacji obiektów infrastruktury turystycznej i edukacyjnej. Równocześnie w rozdziale tym znajdują się założenia ogólne, w których przyjęto, że w do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania będą wprowadzone:

1. Istniejące i projektowane formy ochrony przyrody: rezerваты, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, lasy uznane za ostoje, itd.
2. Istniejące i projektowane formy ochrony konserwatorskiej.
3. Obszary ochrony wód podziemnych i powierzchniowych.
4. Tereny ochrony korytarzy ekologicznych wzdłuż koryt rzek i potoków z proponowanymi zaleceniami ochronnymi.

5. Tereny utrzymania ekosystemów pastwiskowo – łąkowych z zakazem zalesiania.
6. Zalecenia dotyczące ochrony i kształtowania krajobrazu.
7. Obszary ochrony i użytkowania terenu.
8. Zasady i zalecenia zagospodarowania na w/w obszarach, uzależnione od stopnia ochrony obszaru parku.

Obszar objęty planem położony jest poza granicami Jaśliskiego Parku Krajobrazowego.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu Beskidu Niskiego obejmuje pozostałą część gminy za wyjątkiem jej części położonej na północ od drogi wojewódzkiej z Dukli do Nowego Żmigrodu oraz na zachód od doliny Jasiołki. W granicach tego obszaru obowiązują przepisy Rozporządzenia Nr 56/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego zmienionego uchwałą nr LII /1001/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 października 2010 r.

Część obszaru objętego planem, a mianowicie obszary nr 11 i od nr 15 do nr 33 położone są w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego.

Użytki ekologiczne

Na obszarze gminy znajdują się trzy użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 17,1 ha, utworzone Uchwałą Nr XVII/178/2000 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 4 września 2000 r.). Są to:

- „**Moczeliska**” – o powierzchni 2,13 ha zlokalizowany w oddziale 123f leśnictwa Mszana,
- „**Czarna Młaka**” – o powierzchni 9,16 ha zlokalizowany w oddziałach 131b, 132b, 133b, 143a leśnictwa Zydranowa,
- „**Deszczanka**” – o powierzchni 5,81 ha zlokalizowany w oddziale 128b leśnictwa Zydranowa.

Obszar objęty planem położony jest poza wyżej wymienionymi użytkami ekologicznymi.

Pomniki przyrody

Na obszarze gminy Dukla znajduje się osiem obiektów objętych ochroną w formie pomników przyrody w tym siedem pomników przyrody żywej i jeden pomnik przyrody nieożywionej.

Tabela 13. Pomniki przyrody żywej.

Lp.	Miejscowość	Opis obiektu	Położenie	Ustanowienie
1	Cergowa	Dąb szypułkowy	W zachodniej części miejscowości Cergowa (pomiędzy rzeką Jasiołką a drogą gminną).	Orzeczenie PWRN Rzeszów Nr RL-VIb-13/p/1/53 z dnia 2.11.1953
2	Cergowa	Dwa dęby	Cergowa, park podworski	Orzeczenie PWRN Rzeszów Nr RL-VIb-13/p/7/53 z dnia 2.11.1953
3	Dukla	Dąb	Pomiędzy zabudowaniami Klasztoru Ojców Bernardynów.	Nr RL III 7141/29/83 z dnia 2.09.1983 r.
4	Jasionka	Lipa	Obok kościoła	Orzeczenie PWRN Rzeszów Nr RL-op-004-2/73 z dnia 21.02.1973
5	Nowa Wieś	3 Cisy	W granicach rezerwatu przyrody „Cisy w Nowej Wsi.	Orzeczenie PWRN Rzeszów Nr RL-VIb-13/p/18/53 z dnia 2.11.1953
6	Wietrzno	Lipa	Pomiędzy zabudowaniami 70 m od drogi powiatowej.	Orzeczenie PWRN Rzeszów Nr RL VIb-13/p/28/53 z dnia 2.11.1953 r.
7	Wietrzno	Lipa szerokolistna	Pomiędzy zabudowaniami 110 m od drogi powiatowej.	Dz. Urz. Woj. Krośn. Nr 7 poz. 49 z dnia 10.04.1992 r.

Źródło: Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie.

Tabela 14. Pomniki przyrody nieożywionej.

Lp.	Miejscowość	Opis obiektu	Położenie	Ustanowienie
1	Iwła	Wodospad „Przy Młynie	Na potoku Chyrowskim, 25 m od drogi powiatowej.	Uchwała Nr XIX/199/98 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 21 grudnia 2000 Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 11 poz. 167 z 09.03.2002.

Źródło: Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie.

Na obszarze objętym planem nie występują żadne w wymienionych wyżej pomników przyrody.

9.2. Pozostałe obszary gminy podlegające różnym formom ochrony

Lasy ochronne i gospodarcze

Decyzją Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa zostały uznane za ochronne lasy nadleśnictwa Dukla stanowiące własność Skarbu Państwa

o łącznej powierzchni 13.318 ha położone w zdecydowanej większości na obszarze gminy Dukla. Są to lasy glebochronne, wodochronne, lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, lasy położone w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk oraz lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody.

W granicach obszaru objętego planem nie występują żadne lasy uznane za ochronne.

Sieć ekologiczna ECONET-PL

Polska część europejskiej sieci ekologicznej ECONET-PL obejmuje tereny o najwyższych walorach przyrodniczych, tworzących wyodrębnione obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym (M) lub krajowym (K) połączone ze sobą korytarzami ekologicznymi, również o znaczeniu krajowym lub międzynarodowym.

W tej strukturze część obszaru gminy Dukla położona jest w zasięgu **obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym – 44M Obszar Beskidu Niskiego**. Obejmuje on tereny Magurskiego Parku Narodowego, Jaśliskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną, którą stanowi Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego (Liro 1995).

Zarówno pod względem budowy geologicznej, jak i cech geobotanicznych jest to obszar przejściowy między Karpatami Zachodnimi i Wschodnimi. Wkraczają tu już gatunki wschodnie (np. żywokost sercowaty *Symohytum cordatum*, kostrzewa górską *Festuca drymeja*), jednak w znacznie mniejszej liczbie niż w położonych dalej na wschód Bieszczadach, jest też pewna liczba gatunków zachodniokarpaccich. Obszar ten jest w znacznej mierze zalesiony, zachowały się znaczne powierzchnie lasów o charakterze naturalnym.

Na tym stosunkowo słabo zbadanym obszarze stwierdzono występowanie 3 gatunków roślin zagrożonych w Europie, 11 gatunków zagrożonych w Polsce, 1 gatunku rzadkiego oraz co najmniej 19 gatunków tworzących specyfikę regionu (m.in. endemitów wschodniokarpaccich). Również wśród bezkręgowców stwierdzono występowanie 8 rzadkich gatunków znajdujących się na europejskich czerwonych listach, z czego 4 zalicza się do grupy skrajnie zagrożonych.

Inne obiekty przyrodnicze zasługujące na ochronę

Bogactwo walorów przyrodniczych gminy sprawia, że nie wszystkie obiekty i obszary zasługujące na zachowanie w niezmienionym stanie zostały objęte ochroną prawną. W miarę postępu prac dokumentacyjnych powstają nowe obiekty i obszary chronione. Projektowane jest utworzenie rezerwatu przyrody: „Torfowisko w Zyndra-

nowej”. Na objęcie ochroną w formie użytku ekologicznego zasługuje również osuwisko powstałe w 2000 roku na terenie oddziałów 70, 71 i 72 leśnictwa Folusz (nieco ponad 2 km na wschód od przełęczy pomiędzy Chyrową a Mszaną. Nieopodal tego osuwiska projektuje się utworzenie stanowiska dokumentacyjnego przyrody nieożywionej „Wapielnik” dla ochrony wychodni skał wapiennych (rzadkich na terenie Karpat fliszowych) z licznymi skamieniałościami dokumentującymi rozwój życia organicznego na terenie Karpat.

Wszystkie wymienione wyżej obiekty i obszary znajdują się poza granicami obszaru objętego planem.

Cmentarze

Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 15 czynnych cmentarzy w miejscowościach Wietrzno, Łęki Dukielskie, Równe, Głojsce, Chyrowa, Iwła, Dukla, Jasionka (2), Mszana, Olchowiec, Barwinek, Tylawa, Zawadka Rymanowska, Zyndranowa, a wokół nich obowiązuje zachowanie stref sanitarnych (50 i 150 metrów), jako minimalnych odległości pomiędzy cmentarzami a budynkami mieszkalnymi, zakładami produkującymi lub przechowującymi artykuły żywności, zakładami żywienia zbiorowego i ujęciami wody zgodnie z wymogami przepisów odrębnych. Ponadto w Jasionce zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami planu miejscowego projektuje się utworzenie kolejnego cmentarza, wokół którego wymagane jest zachowanie tych samych stref.

Nieużytkowane cmentarze znajdują się w Dukli i w Zawadce Rymanowskiej (2).

Na obszarze objętym planem nie występują czynne i nieczynne cmentarze. Jednakże obszary nr 6, nr 9 i od nr 26 do nr 29 znajdują się częściowo w zasięgu stref sanitarnych (50 i 150 metrów) od istniejących cmentarzy w Głojskach, Iwli i Chyrowej zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie tych obszarów.

Linie elektroenergetyczne

Przez obszar gminy Dukla przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczne wysokiego napięcia 700 kV. Dla tej linii dla ochrony przed oddziaływaniem elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego oraz dla potrzeb eksploatacji linii wymagane jest zachowanie wzdłuż niej strefy technicznej terenów wolnych od zabudowy (strefa ograniczonego użytkowania terenu), strefa ta wynosi 2x50 m od osi linii do linii 700 kV.

Przez obszar planu przebiegają jedynie napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia.

10. Identyfikacja czynników mających wpływ na środowisko, dobra materialne i dobra kultury

10.1. Czynniki negatywne

Czynnikiem negatywnym w odniesieniu do środowiska naturalnego, w tym jego elementu jakim są zasoby wodne, są ścieki komunalne powstające w terenach osadniczych obszaru planu. Brak systemów kanalizacyjnych odprowadzających ścieki z jednostek osadniczych do oczyszczalni na większości obszaru gminy, a szczególnie na obszarze objętym planem sprawia, iż na obszarach nieskanalizowanych ścieki z gospodarstw domowych są odprowadzane do zbiorników indywidualnych. Sytuacja taka sprawia, iż ciek wodny jedynie w odcinkach znajdujących się w terenach leśnych niesie wodę czystą natomiast rozproszenie zabudowy wśród terenów rolnych przy braku systemów kanalizacji sanitarnej sprawia, że na pozostałych odcinkach wody tych cieków są zanieczyszczane przez ścieki komunalne pochodzące z terenów osadniczych. Brak systemów kanalizacyjnych stwarza również zagrożenie, dla jakości wód podziemnych.

Kolejnym czynnikiem generalnie negatywnym jest wytwarzanie przez mieszkańców gminy oraz przez działające tu podmioty gospodarcze odpadów. Jest to nieodłączny element funkcjonowania jednostek osadniczych. Obszar gminy, a więc i obszar objęty planem, jest objęty zorganizowanym systemem zbiórki odpadów. Według informacji z planu gospodarki odpadami system zbiórki odpadów obejmuje 97% gospodarstw domowych i 90% podmiotów gospodarczych na terenie gminy. Odpady są wywożone na zorganizowane wysypisko, usytuowane na północnych obrzeżach miasta Dukła.

Następnym z czynników, który może negatywnie oddziaływać na środowisko są cmentarze. Wody z odcieków spod nich mogą powodować zagrożenie dla płytkich wód podziemnych szczególnie zagrożenie bakteriologiczne. Na obszarze gminy Dukła czynne cmentarze znajdują się w miejscowościach, Wietrzno, Łęki Dukielskie, Równe, Głojsce, Chyrowa, Iwla, Dukła, Jasionka (2) Mszana, Olchowiec, Barwinek, Tylawa, Zawadka Rymanowska, Zydranowa. Projektowany jest nowy cmentarz w Jasionce. Wokół cmentarzy w Głojskach, Iwli i Chyrowej, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów nr 6, nr 9 i od nr 26 do nr 29 planu, wyznaczono strefy ochrony sanitarnej 50 i 150 m. Są to minimalne odległości pomiędzy cmentarzami a budynkami

mieszkalnymi, zakładami produkującymi lub przechowującymi artykuły żywności, zakładami żywienia zbiorowego.

Kolejnym czynnikiem, który negatywnie oddziałuje na środowisko jest synergiczne oddziaływanie hałasu i zanieczyszczeń powietrza emitowanych przez pojazdy samochodowe poruszające się głównymi trasami komunikacyjnymi. Dotyczy to obszarów nr 10, 12, 14 i 17 położonych w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 993. Brak jest danych pomiarowych, które pozwalałyby ocenić skalę i zasięg uciążliwości komunikacyjnych.

10.2. Czynniki pozytywne

Czynnikiem wpływającym pozytywnie na stan środowiska będą możliwości tworzenia nowych zalesień w obrębie obszaru nr.2. W przypadku realizacji nowe zalesienia będą przyczyniać się do retencji zasobów wodnych oraz do zwiększenia bioróżnorodności obszaru. Czynnikiem pozytywnie wpływającym na jakość życia mieszkańców gminy będzie budowa boiska sportowego w obszarze nr 11.

W skali lokalnej, jako czynnik pozytywny, można uznać zmianę w stosunku do ustaleń obecnie obowiązującego planu polegającą na usunięciu zapisu dopuszczającego realizację elektrowni wiatrowych w terenach rolnych. Pozwala to na wyeliminowanie potencjalnego oddziaływania na krajobraz oraz uciążliwości akustycznych powodowanych pracą elektrowni wiatrowych. Równocześnie zmiana ta może być postrzegana negatywnie gdyż uniemożliwia wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

11. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska obszaru gminy w przypadku nierealizowania postanowień projektowanego dokumentu

Omawiany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Chyrowa, Głojsce, Iwła - 2 obejmuje swoim zasięgiem części tych miejscowości.

Dotychczas na obszarze projektu planu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Chyrowa, Głojsce, Iwła przyjęty uchwałą Nr XXX/195/05 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 11 marca 2005 roku. Plan ten obejmują wyżej wymienione miejscowości w ich granicach administracyjnych.

Zaniechanie opracowania omawianego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oznaczałoby dalsze obowiązywanie na jego obszarze ustaleń planu dotychczasowego. Można oceniać, iż w takiej sytuacji zmiany w środowisku przebiegać będą w następujących kierunkach:

- zmiany szaty roślinnej poprzez spontaniczną sukcesję roślinności półnaturalnej na gruntach, na których zaniechano użytkowania rolniczego,
- zmiany w krajobrazie i uciążliwości akustyczne w wyniku realizacji elektrowni wiatrowych w terenach rolnych według ustaleń dotychczasowego planu.

12. Ocena uwzględnienia przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

12.1. Dokumenty międzynarodowe i wspólnotowe

Spśród wielu celów ochrony środowiska określonych na poziomie międzynarodowym ochrona siedlisk przyrodniczych dotyczy bezpośrednio obszaru zmiany studium. Na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku oraz Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku *w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory* przystąpiono do tworzenia sieci obszarów NATURA 2000.

Na terenie gminy Dukla, w części lub w całości znajduje się osiem takich obszarów są to:

- obszar „Ostoja Magurska” – PLH 180001 o powierzchni 20085 ha,
- obszar „Beskid Niski” – PLB 180002 o powierzchni 151967 ha,
- obszar „Jasiołka” – PLH 180011 o powierzchni 687 ha,
- obszar „Ostoja Jaślińska” – PLH 180014 o powierzchni 29279 ha,
- obszar „Łysa Góra” – PLH 180015 o powierzchni 2744 ha,
- obszar „Trzciana” – PLH 180018 o powierzchni 2286 ha,
- obszar „Kościół w Równem” – PLH 180028 o powierzchni 1,4 ha,
- obszar „Osuwiska w Lipowicy” – PLH 180036 o powierzchni 14,9 ha.

Obszar „Beskid Niski” jest specjalnym obszarem ochrony ptaków. Jest to najrozleglejszy spośród obszarów natura 2000 w gminie. Jego obszar w znacznej części pokrywa się z innymi obszarami Natura 2000. Głównym celem ochrony jest w tym przypadku zachowanie populacji chronionych gatunków ptaków (w tym licznie reprezentowanych ptaków drapieżnych) oraz ich siedlisk (miejsca rozrodcze, żerowania i trasy przelotów). Oprócz obszarów leśnych w granicach obszaru znajdują się rozległe obszary gruntów rolnych, użytkowanych ekstensywnie lub odłogowanych, zarastających spontanicznie roślinnością krzewiastą i drzewiastą, a także obszary osadnicze szeregu

miejsowości gminy. Dla zachowania warunków siedliskowych ptaków drapieżnych istotne jest zachowanie zróżnicowanej struktury terenów rolnych i leśnych. Projekt planu, w granicach tego obszaru, nie obejmuje swym zasięgiem otwartych terenów rolnych i leśnych. Ustalenia planu nie mają jednak większego wpływu na powszechne na omawianym obszarze zjawisko naturalnej sukcesji roślinności leśnej na grunty rolne, na których zaniechano użytkowania.

Niewielka część obszaru objętego planem znajduje się w granicach trzech obszarów Natura 2000, w tym:

- w obszarze Natura 2000 „Beskid Niski” – część obszaru nr 23, obszar nr 26, część obszaru nr 29, obszar nr 33,
- w obszarze Natura 2000 „Łysa Góra” – część obszaru nr 23,
- w obszarze Natura 2000 „Trzciana” – część obszaru nr 29.

Wymienione wyżej obszary planu posiadają niewielką powierzchnię i są marginalnie położone w obrębie obszarów natura 2000. Są położone poza zidentyfikowanymi terenami siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony oraz poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi w studium dla umożliwienia migracji zwierząt pomiędzy obszarami Natura 2000. Obszary 23, 26, 29, 33 przeznaczono w projekcie planu pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i zabudowę mieszkaniowo-usługową. Przeznaczenie takie nie pociąga za sobą ryzyka znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. W związku z powyższym ustalenia projektu planu są neutralne z punktu widzenia ustalonych na szczeblu międzynarodowym celów ochrony obszarów Natura 2000.

12.2. Dokumenty krajowe

Podstawowym prawem w Polsce jest konstytucja i do jej zapisów odnoszone są wszystkie pozostałe dokumenty prawne. Przyjęta w 1997 roku Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (Art. 5) ustala także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem między innymi władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (Art. 74).

W roku 2001 została uchwalona przez Sejm II Polityka Ekologiczna Państwa, jako dokument kierunkowy dla ówczasnie przyszłych Programów Ochrony Środowiska szczebli wojewódzkich, powiatowych i gminnych, w której sformułowano cele polityki ekologicznej w zakresie racjonalizacji zużycia wody, zmniejszenia materiałochłonności i odpadowości produkcji, zmniejszenia energochłonności, ochrony gleb, racjonalnej

eksploatacji lasów, ochrony kopalin, jakości powietrza, hałasu, bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, różnorodności biologicznej, krajobrazu.

Aktualnie jest nowa Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Jest to dokument o charakterze ogólnym dotyczący znacznie szerszego wachlarza zagadnień niż plan miejscowy. Można stwierdzić, iż ustalenia omawianego planu są zgodne z polityką państwa w dziedzinach rozwoju lasów, gospodarowania zasobami wodnymi oraz gospodarowania zasobami geologicznymi.

Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007- 2015 nie odnosi się do problematyki ochrony środowiska. Dlatego też nie sposób ocenić zgodności omawianej zmiany studium z tą strategią w zakresie celów ochrony środowiska.

Według Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych Gmina Dukla wchodzi w skład aglomeracji Dukla zaś ścieki komunalne z terenu gminy powinny być odprowadzane do oczyszczalni w Dukli. Ustalenia Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków dopuszczają kilka wariantów rozbudowy systemu kanalizacyjnego.. Wśród nich jest zarówno wariant zgodny ze wspomnianym projektem Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych jak i wariant przewidujący odprowadzenie ścieków z obszaru objętego planem do oczyszczalni usytuowanych poza terytorium gminy. Z uwagi na ograniczony zakres przestrzenny omawiany projekt planu nie będzie mieć wpływu na przyjęte w skali całej gminy rozwiązania w zakresie rozbudowy systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków.

13. Kierunki zmian w zagospodarowaniu terenów objętych planem w wyniku realizacji postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

13.1. Zmiany powierzchniowe w stosunku do dotychczas obowiązującego planu

Omawiany projekt planu zawiera ustalenia dotyczące między innymi:

- przeznaczenia podstawowego i dopuszczalnego dla poszczególnych terenów,
- zasad zagospodarowania terenów, w tym minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej powierzchni zabudowy oraz minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
- zasad kształtowania zabudowy, w tym maksymalnej wysokości zabudowy, gabarytów zabudowy, zasad kształtowania i kolorystyka dachów itp.,

Tabela 15. Projektowany przyrost terenów do zainwestowania według obszarów planu.

Nr obszaru	Miejscowość	Powierzchnia obszaru (ha)	Przyrost powierzchni terenów zainwestowania w stosunku do obecnie obowiązującego planu miejscowego (ha)
1	Głojsce	21,09	0,00
2	Głojsce	43,33	0,00
3	Głojsce	44,68	3,38
4	Głojsce	0,55	0,37
5	Głojsce	1,50	1,22
6	Głojsce, lwła	170,47	9,89
7	Głojsce	19,32	0,00
8	Głojsce	29,45	2,26
9	Głojsce	1,41	1,17
10	Głojsce	3,34	1,90
11	Głojsce	5,22	4,53
12	Głojsce, lwła	9,95	8,49
13	lwła	5,43	4,77
14	lwła	8,54	7,71
15	lwła	2,84	2,08
16	lwła	0,50	0,45
17	lwła	1,49	1,37
18	lwła	1,43	1,14
19	lwła	4,79	3,81
20	lwła	1,10	0,99
21	lwła	0,96	0,71
22	lwła	0,44	0,44
23	lwła	2,23	2,01
24	Chyrowa	2,63	2,33
25	Chyrowa	1,11	1,03
26	Chyrowa	4,05	3,47
27	Chyrowa	3,17	2,82
28	Chyrowa	0,60	0,43
29	Chyrowa	3,30	3,02
30	Chyrowa	0,46	0,41
31	Chyrowa	0,32	0,31
32	Chyrowa	0,61	0,55
33	Chyrowa	1,35	1,33
OBSZAR PLANU OGÓŁEM		397,67	74,19

Źródło: obliczenia własne

- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,

- granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych,
  - zasad ochrony przed zagrożeniami powodziowymi i osuwiskowymi,
  - zasad obsługi, budowy i rozbudowy systemów komunikacji,
  - zasad obsługi, budowy i rozbudowy systemów infrastruktury technicznej,
- dla 33 obszarów składających się łącznie na cały obszar opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Chyrowa, Głojsce, Iwla - 2.

W projekcie planu przewidziano we wszystkich miejscowościach stosunkowo nieznaczne poszerzenia terenów zabudowy w stosunku do ustaleń dotychczas obowiązującego planu miejscowego. Zestawienie powierzchni nowych terenów do zainwestowania przedstawiono w tabeli nr 15.

Rozmieszczenie nowych terenów zainwestowania wyznaczonych w omawianym projekcie planu przedstawiono w części kartograficznej opracowania. Planowane przyrosty terenów zainwestowania będą się wyłącznie odbywać kosztem dotychczasowych terenów rolnych.

Analizując zróżnicowanie przyrostu terenów do zainwestowania w skali 33 fragmentów terenu tworzących obszar planu można zauważyć że nawiązuje ona do istniejącej struktury osadnictwa w gminie. Przyrosty terenów do zainwestowania występują w sąsiedztwie istniejącej zabudowy lub w sąsiedztwie obszarów przeznaczonych pod zabudowę w dotychczasowym planie. Stanowią one kontynuację lub uzupełnienie istniejących układów osadniczych.

Z punktu widzenia oddziaływania na środowisko jest to korzystne gdyż pozostawiono w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu rozległe obszary rolne o wybitnej ekspozycji krajobrazowej w północnej części miejscowości Głojsce w obszarach nr od 1 do 3 oraz od 6 do 8.

13.2. Charakterystyka zmian jakościowych w stosunku do dotychczas obowiązującego planu

Omawiany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Chyrowa, Głojsce, Iwla – 2 w części dotyczącej ustaleń przeznaczenia terenów zawiera ustalenia określające planowane sposoby ich zagospodarowania. W przeważającej części obszaru planu dokonano zmiany przeznaczenia terenów, przy czym w stosunkowo niedużej powierzchniowo części, w stosunku do całej powierzchni planu, były to zmiany wyznaczające tereny pod nowe zainwestowanie, wskazujące zarazem nowe sposoby zagospodarowania terenów. Charakter tych zmian nie jest bardzo zróżnicowany. Oprócz omówionych w poprzednim rozdziale zmian polegających na przerna-

czeniu gruntów rolnych pod zainwestowanie planowane zmiany użytkowania dotyczą również terenów rolnych, z dotychczasowego przeznaczenia pod „tereny rolne z możliwością lokalizacji elektrowni wiatrowych” na „tereny rolne bez prawa zabudowy”.

Poniżej przedstawiono zestawienia i charakterystyki tych zmian w odniesieniu do poszczególnych obszarów planu jak i do całości planu.

Obszar nr 1

W przypadku obszaru nr 1 o powierzchni 21,09 ha położonego w miejscowości Głójsce planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny rolne bez prawa nowej zabudowy.

Tabela 16. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 1.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny rolne bez prawa nowej zabudowy	1	21,09
Razem	1	21,09
OBSZAR NR 1 OGÓŁEM	1	21,09

Źródło; obliczenia własne.

W powyższym przypadku rezygnacja z możliwości realizacji elektrowni wiatrowych w granicach obszaru będzie korzystna ze względu na ochronę krajobrazu otwartych terenów rolnych. Pozwala ona również wyeliminować potencjalną możliwość występowania uciążliwości akustycznych związanych z pracą elektrowni wiatrowych.

Obszar nr 2

W przypadku obszaru nr 2 o powierzchni 43,33 ha położonego w miejscowości Głójsce planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod dwa rodzaje terenów, w tym pod tereny rolne bez prawa nowej zabudowy o powierzchni 37,67 ha i pod tereny zalesień o powierzchni 5,66 ha.

Podobnie jak w przypadku obszaru nr 1 rezygnacja z możliwości realizacji elektrowni wiatrowych w granicach obszaru będzie korzystna ze względu na ochronę krajobrazu otwartych terenów rolnych. Pozwala ona również wyeliminować potencjalną możliwość występowania uciążliwości akustycznych związanych z pracą elektrowni

wiatrowych. Wprowadzenie zalesień na powierzchni 5,66 ha przyczyni się do wzrostu potencjału bioróżnorodności obszaru.

Tabela 17. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 2.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny rolne bez prawa nowej zabudowy	1	37,67
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zalesień	1	5,66
Razem	2	43,33
OBSZAR NR 2 OGÓŁEM	2	43,33

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 3

W przypadku obszaru nr 3 o powierzchni 44,68 ha położonego w miejscowości Głojsce planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą dwóch terenów przeznaczonych w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych i pod tereny rolne z możliwością zalesienia. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu rolnego z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych pod dwa rodzaje terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 2,65 ha i pod tereny rolne bez prawa nowej zabudowy o powierzchni 5,66 ha oraz przeznaczenie terenu rolnego z możliwością zalesienia pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi o powierzchni 0,74 ha i pod tereny zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody o powierzchni 0,15 ha.

Podobnie jak w przypadku obszaru nr 1 i 2, w obszarze nr 3 rezygnacja z możliwości realizacji elektrowni wiatrowych w granicach obszaru będzie korzystna ze względu na ochronę krajobrazu otwartych terenów rolnych. Pozwala ona również wyeliminować potencjalną możliwość występowania uciążliwości akustycznych związanych z pracą elektrowni wiatrowych. Przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinna fragmentu terenu o powierzchni 2,65 ha w sąsiedztwie istniejącej zabudowy wsi Głojsce, nie będzie mieć znaczącego wpływu na środowisko. Fragment obszaru o powierzchni 0,74 ha znajduje się w zasięgu zagrożenie ruchami masowymi. W związku z tym szczególnie istotna jest konsekwentna realizacja ustaleń planu dotyczących wykonywania dokumentacji geotechnicznej, a w razie potrzeby również dokumentacji

geologiczno-inżynierskiej dla potrzeb posadowienia obiektów budowlanych oraz stosowania wynikających z tych dokumentacji zaleceń.

Tabela 18. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 3.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	7	2,65
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny rolne bez prawa nowej zabudowy	1	40,11
Razem	8	42,76
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	2	0,74
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	1	0,15
Razem	3	0,89
OBSZAR NR 3 OGÓLEM	11	43,65

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 4

W przypadku obszaru nr 4 o powierzchni 0,55 ha położonego w miejscowości Głojsce planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z możliwością zalesienia. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi o powierzchni 0,37 ha.

Tabela 19. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 4.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	2	0,37
Razem	2	0,37
OBSZAR NR 4 OGÓLEM	2	0,37

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 4 przeznaczono pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy na zasadzie kontynuacji układu osadniczego miejscowości Głojsce. Ze względu na małą

powierzchnię realizacja planu nie pociąga za sobą ryzyka znaczących oddziaływań na środowisko w skali gminy. Ze względu na położenie w terenie zagrożonym ruchami masowymi szczególnie istotna jest konsekwentna realizacja ustaleń planu dotyczących wykonywania dokumentacji geotechnicznej, a w razie potrzeby również dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla potrzeb posadowienia obiektów budowlanych oraz stosowania wynikających z tych dokumentacji zaleceń.

Obszar nr 5

W przypadku obszaru nr 5 o powierzchni 1,50 ha położonego w miejscowości Głójsce planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z możliwością zalesienia. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod trzy rodzaje terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 0,15 ha, pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi o powierzchni 1,07 ha i pod tereny zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody o powierzchni 0,01 ha.

Tabela 20. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 5.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0,15
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	2	1,07
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	1	0.01
Razem	4	1,23
OBSZAR NR 5 OGÓŁEM	4	1,23

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 5 jest położony w sąsiedztwie obszaru nr 4. Tu również występuje zagrożenie ruchami masowymi. Dlatego szczególnie istotna jest konsekwentna realizacja ustaleń planu dotyczących wykonywania dokumentacji geotechnicznej, a w razie potrzeby również dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla potrzeb posadowienia obiektów budowlanych oraz stosowania wynikających z tych dokumentacji zaleceń.

Obszar nr 6

W przypadku obszaru nr 6 o powierzchni 170,47 ha położonego w miejscowościach Głójsce i Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą dwóch terenów przeznaczonych w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych i pod tereny rolne z możliwością zalesienia. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie terenu rolnego z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych pod pięć rodzajów terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 3,82 ha, pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi o powierzchni 3,26 ha, pod tereny zabudowy zagrodowej o powierzchni 2,71 ha, pod tereny rolne bez prawa nowej zabudowy o powierzchni 154,24 ha i pod tereny rolne bez prawa nowej zabudowy położone w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią o powierzchni 1,36 ha oraz przeznaczenie terenu rolnego z możliwością zalesienia pod tereny zabudowy zagrodowej o powierzchni 0,10 ha.

Tabela 21. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 6.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	4	3,82
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	9	3,26
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zabudowy zagrodowej	5	2,71
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny rolne bez prawa nowej zabudowy	7	154,24
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny rolne bez prawa nowej zabudowy położone w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią	3	1,36
Razem	28	165,39
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy zagrodowej	1	0,10
Razem	1	0,10
OBSZAR NR 6 OGÓŁEM	29	165,49

Źródło; obliczenia własne.

W przypadku obszaru nr 6 zmiany zagospodarowania dotyczą głównie terenów rolnych, w których zrezygnowano z możliwości budowy elektrowni wiatrowych. Ponadto wyznaczono tereny zabudowy o łącznej powierzchni 9,89 ha. Z tego 3,26 ha projektowanych terenów zabudowy jednorodzinnej znajduje się w terenach zagrożonych ru-

chami masowymi. W takim przypadku szczególnie istotna jest konsekwentna realizacja ustaleń planu dotyczących wykonywania dokumentacji geotechnicznej, a w razie potrzeby również dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla potrzeb posadowienia obiektów budowlanych oraz stosowania wynikających z tych dokumentacji zaleceń.

Obszar nr 7

W przypadku obszaru nr 7 o powierzchni 19,32 ha położonego w miejscowości Głójsce planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny rolne bez prawa nowej zabudowy.

Tabela 22. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 7.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny rolne bez prawa nowej zabudowy	1	19,32
Razem	1	19,32
OBSZAR NR 7 OGÓŁEM	1	19,32

Źródło; obliczenia własne.

Jak wynika z powyższej tabeli zmiana ustaleń planu na obszarze nr 7 jest ograniczona do rezygnacji z możliwości budowy elektrowni wiatrowych. Zmiana będzie korzystna w skali lokalnej ze względu na ochronę krajobrazu otwartych terenów rolnych. Pozwala ona również wyeliminować potencjalną możliwość występowania uciążliwości akustycznych związanych z pracą elektrowni wiatrowych.

Obszar nr 8

W przypadku obszaru nr 8 o powierzchni 29,45 ha położonego w miejscowości Głójsce planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod dwa rodzaje terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 2,26 ha i pod tereny rolne bez prawa nowej zabudowy o powierzchni 26,28 ha.

Przedstawione w tabeli projektowane zmiany w zagospodarowaniu terenów ze względu na ograniczony zasięg przestrzenny i merytoryczny nie niosą ze sobą ryzyka znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.

Tabela 23. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 8.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	6	2,26
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny rolne bez prawa nowej zabudowy	1	26,28
Razem	7	28,54
OBSZAR NR 8 OGÓŁEM	7	28,54

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 9

W przypadku obszaru nr 9 o powierzchni 1,41 ha położonego w miejscowości Głojsce planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 1,17 ha.

Tabela 24. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 9.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	3	1,17
Razem	3	1,17
OBSZAR NR 9 OGÓŁEM	3	1,17

Źródło; obliczenia własne.

Realizacja projektowanych zmian w zagospodarowaniu terenów w obszarze nr 9 pociąga za sobą możliwość budowy 8 - 10 budynków mieszkalnych jednorodzinnych w sąsiedztwie istniejącej zabudowy miejscowości Głojsce. Nie ma podstaw do przewidywania znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko w wyniku tej zmiany.

Obszar nr 10

W przypadku obszaru nr 10 o powierzchni 3,34 ha położonego w miejscowości Głojsce planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny zabudowy mieszkaniowej jedno-

rodzinnej o powierzchni 1,90 ha i pod tereny rolne bez prawa nowej zabudowy o powierzchni 0,79 ha.

Tabela 25. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 10.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	6	1,90
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny rolne bez prawa zabudowy	5	0,79
Razem	11	2,69
OBSZAR NR 10 OGÓŁEM	11	2,69

Źródło; obliczenia własne.

Biorąc pod uwagę niewielką powierzchnię obszaru nr 10 oraz fakt iż w dotychczasowym planie istniała tu możliwość zabudowy można stwierdzić iż projektowana zmiana ma charakter porządkowy i jest praktycznie neutralna z punktu widzenia oddziaływania na środowisko.

Obszar nr 11

W przypadku obszaru nr 11 o powierzchni 5,22 ha położonego w miejscowości Głojsce planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod dwa rodzaje terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 2,19 ha i pod tereny sportu i rekreacji o powierzchni 2,34 ha.

Tabela 26. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 11.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	5	2,19
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny sportu i rekreacji	1	2,34
Razem	6	4,53
OBSZAR NR 11 OGÓŁEM	6	4,53

Źródło; obliczenia własne.

Wyznaczenie nowego terenu usług sportu i rekreacji jest korzystne dla poprawy jakości życia mieszkańców. Natomiast z punktu widzenia pozostałych potencjalnych oddziaływań na środowisko zmiana zagospodarowania terenów w obszarze nr 11 jest praktycznie neutralna.

Obszar nr 12

W przypadku obszaru nr 12 o powierzchni 9,95 ha położonego w miejscowościach Głójsce i Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod cztery rodzaje terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 8,90 ha, pod tereny zabudowy zagrodowej o powierzchni 0,64 ha, pod tereny zieleni ekologicznej w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody o powierzchni 0,41 ha, i pod tereny zieleni ekologicznej w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody położone w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią o powierzchni 0,03 ha.

Tabela 27. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 12.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	7	7,85
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy zagrodowej	2	0,64
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	2	0,41
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody położone w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią	1	0,03
Razem	6	8,93
OBSZAR NR 12 OGÓŁEM	6	8,93

Źródło; obliczenia własne.

Jak wynika z powyższego zestawienia wyznaczenie około 7,9 ha terenów nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na dotychczasowych terenach rolnych spowoduje nieuchronnie uszczuplenie areалу użytków rolnych. Biorąc pod uwagę, że ustalenia dotychczasowego planu dopuszczały w tym obszarze realizację nowej zabudowy

w obrębie działki siedliskowej można przewidywać że faktyczne uszczuplenia będą mniejsze niż łączna powierzchnia planowanej zmiany.

Obszar nr 13

W przypadku obszaru nr 13 o powierzchni 5,43 ha położonego w miejscowości Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczanego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 4,77 ha.

Tabela 28. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 13.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	3	4,77
Razem	3	4,77
OBSZAR NR 13 OGÓŁEM	3	4,77

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 13 znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy miejscowości Iwla. W granicach tego obszaru znajduje się pewna ilość zabudowy. Dlatego nieuchronne uszczuplenie areалу użytków rolnych wynikające z przeznaczenia dotychczasowych terenów rolnych na tereny zabudowy mieszkaniowej będzie mniejsze niż powierzchnia wykazana w tabeli.

Obszar nr 14

W przypadku obszaru nr 14 o powierzchni 8,54 ha położonego w miejscowości Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczanego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 7,71 ha.

Podobnie jak w przypadku obszaru 13 realizacja projektowanych ustaleń planu dla obszaru 14 spowoduje nieuchronne uszczuplenie areалу użytków rolnych na działkach, które nie zostały dotychczas zabudowane w ramach ustaleń dotychczasowego planu dopuszczających realizację nowej zabudowy w obrębie działek siedliskowych.

Tabela 29. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 14.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	7	7,71
Razem	7	7,71
OBSZAR NR 14 OGÓŁEM	7	7,71

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 15

W przypadku obszaru nr 15 o powierzchni 2,84 ha położonego w miejscowości Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczanego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod cztery rodzaje terenów, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 2,08 ha, pod tereny rolne bez prawa nowej zabudowy o powierzchni 0,26 ha, pod tereny zieleni ekologicznej w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody o powierzchni 0,03 ha i pod tereny zieleni ekologicznej w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody położone w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią o powierzchni 0,04 ha.

Tabela 30. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 15.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	3	2,08
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny rolne bez prawa nowej zabudowy	1	0,26
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	1	0,03
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody położone w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią	1	0,04
Razem	6	2,41
OBSZAR NR 15 OGÓŁEM	6	2,41

Źródło; obliczenia własne.

Ze względu na niewielką powierzchnię obszaru nr 15 oraz ze względu na istniejącą tu zabudowę można przewidywać że oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji planu będą ograniczone do uszczuplenia areалу użytków rolnych o działki dotychczas niezabudowane.

Obszar nr 16

W przypadku obszaru nr 16 o powierzchni 0,50 ha położonego w miejscowości Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczanego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 0,45 ha.

Tabela 31. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 16.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	2	0,45
Razem	2	0,45
OBSZAR NR 16 OGÓŁEM	2	0,45

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 16 nie jest zabudowany więc realizacja ustaleń projektu planu pociągnie za sobą uszczuplenie areалу gruntów rolnych na powierzchni 0.45 ha.

Obszar nr 17

W przypadku obszaru nr 17 o powierzchni 1,49 ha położonego w miejscowości Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczanego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 1,37 ha.

Obszar 17 znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy miejscowości Iwla. Można przewidywać że oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji planu będą tu ograniczone do uszczuplenia areалу użytków rolnych o działki dotychczas niezabudowane.

Tabela 32. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 17.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	1,37
Razem	1	1,37
OBSZAR NR 17 OGÓŁEM	1	1,37

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 18

W przypadku obszaru nr 18 o powierzchni 1,43 ha położonego w miejscowości Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczanego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 1,14 ha.

Tabela 33. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 18.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	1,14
Razem	1	1,14
OBSZAR NR 18 OGÓŁEM	1	1,14

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 18 jest częściowo zabudowany i znajduje się w sąsiedztwie istniejącej zabudowy miejscowości Iwla. Można przewidywać że oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji planu będą tu ograniczone do uszczuplenia areału użytków rolnych o działki dotychczas niezabudowane.

Obszar nr 19

W przypadku obszaru nr 19 o powierzchni 4,79 ha położonego w miejscowości Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą dwóch terenów przeznaczonych w dotychczas obowiązującym planie pod tereny zabudowy zagrodowej i pod tereny rolne z możliwością zalesienia. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie terenu zabudowy zagrodowej pod teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 0,11 ha oraz przeznaczenie terenu rolnego z możliwością zalesienia pod

dwa rodzaje terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 3,04 ha i pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi o powierzchni 0,77 ha.

Tabela 34. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 19.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny zabudowy zagrodowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0,11
Razem	1	0,11
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	4	3,04
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	2	0,77
Razem	6	3,81
OBSZAR NR 19 OGÓLEM	7	3,92

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 19 jest częściowo zabudowany i znajduje się w sąsiedztwie istniejącej zabudowy miejscowości Iwla. Realizacja ustaleń projektu planu pociągnie za sobą uszczuplenie areálu gruntów rolnych o działki dotychczas niezabudowane. Ze względu na położenie części obszaru w granicach osuwiska okresowo aktywnego i w granicach terenu zagrożonego ruchami masowymi szczególnie istotna jest konsekwentna realizacja ustaleń planu dotyczących wykonywania dokumentacji geotechnicznej, a w razie potrzeby również dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla potrzeb posadowienia obiektów budowlanych oraz stosowania wynikających z tych dokumentacji zaleceń.

Obszar nr 20

W przypadku obszaru nr 20 o powierzchni 1,10 ha położonego w miejscowości Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczanego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położony w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi o powierzchni 0,99 ha.

Realizacja ustaleń projektu planu w obszarze 20 pociągnie za sobą uszczuplenie areálu gruntów rolnych o działki dotychczas niezabudowane. Ze względu na położenie części obszaru w granicach terenu zagrożonego ruchami masowymi szczególnie istot-

na jest konsekwentna realizacja ustaleń planu dotyczących wykonywania dokumentacji geotechnicznej, a w razie potrzeby również dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla potrzeb posadowienia obiektów budowlanych oraz stosowania wynikających z tych dokumentacji zaleceń.

Tabela 35. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 20.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	1	0,99
Razem	1	0,99
OBSZAR NR 20 OGÓŁEM	1	0,99

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 21

W przypadku obszaru nr 21 o powierzchni 0,96 ha położonego w miejscowości Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą dwóch terenów przeznaczonych w dotychczas obowiązującym planie pod tereny zabudowy zagrodowej i pod tereny rolne z możliwością zalesienia. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie terenu zabudowy zagrodowej pod teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 0,12 ha oraz przeznaczenie terenu rolnego z możliwością zalesienia pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 0,71 ha.

Tabela 36. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 21.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny zabudowy zagrodowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0,12
Razem	1	0,12
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	2	0,71
Razem	2	0,71
OBSZAR NR 21 OGÓŁEM	3	0,83

Źródło; obliczenia własne.

Realizacja ustaleń planu w przypadku obszaru nr 21 spowoduje jedynie nieznaczne uszczuplenie areалу gruntów rolnych.

Obszar nr 22

W przypadku obszaru nr 22 o powierzchni 0,44 ha położonego w miejscowości Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczanego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z możliwością zalesienia. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 0,44 ha.

Tabela 37. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 22.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0,44
Razem	1	0,44
OBSZAR NR 22 OGÓŁEM	1	0,44

Źródło; obliczenia własne.

Z względu na niewielką powierzchnię obszaru nr 22 oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji projektu planu będą tu ograniczone do nieznacznego uszczuplenia areálu gruntów rolnych.

Obszar nr 23

W przypadku obszaru nr 23 o powierzchni 2,23 ha położonego w miejscowości Iwla planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczanego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod dwa rodzaje terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 0,75 ha i pod tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej o powierzchni 1,26 ha.

Tabela 38. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 23.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0,75
Tereny rolne / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	1	1,26
Razem	2	2,01
OBSZAR NR 23 OGÓŁEM	2	2,01

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 23 jest częściowo zabudowany. Realizacja ustaleń projektu planu pociągnie tu za sobą uszczuplenie areálu gruntów rolnych o działki dotychczas niezabu-

dowane. Obszar ten znajduje się w granicach obszarów Natura 2000 „Łysa Góra” i „Beskid Niski” oraz w granicach Obszaru Chronionego krajobrazu Beskidu Niskiego. W granicach obszaru 23 nie występują siedliska przyrodnicze wymagające ochrony przed zmianą użytkowania. Nie ma tu również zidentyfikowanych ostoi gatunków zwierząt chronionych w obszarach Natura 2000. Plan zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 „Łysa Góra” zawiera wskazania do zmian istniejących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W odniesieniu do Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla sformułowano następujące wskazania:

- wprowadzić informacje o granicach i przedmiocie ochrony obszaru natura 2000;
- utrzymanie istniejących korytarzy ekologicznych;
- utrzymanie w dotychczasowym sposobie zagospodarowania gruntów ze zidentyfikowanymi siedliskami przyrodniczymi podlegającymi ochronie.

Ustalenia omawianego projektu planu są zgodne z powyższymi wskazaniami.

Projektowane ustalenia planu są również zgodne z zakazami obowiązującymi w Obszarze Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego oraz z przyjętymi celami ochrony ekosystemów. Nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania na powyższe obszary chronione w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

Obszar nr 24

W przypadku obszaru nr 24 o powierzchni 2,63 ha położonego w miejscowości Chyrowa planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod dwa rodzaje terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 1,31 ha i pod tereny zabudowy zagrodowej o powierzchni 1,02 ha.

Tabela 39. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 24.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	2	1,31
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy zagrodowej	1	1,02
Razem	2	2,33
OBSZAR NR 24 OGÓŁEM	2	2,33

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 24 jest położony w sąsiedztwie istniejącej zabudowy miejscowości Chyrowa. Realizacja ustaleń projektu planu w pociągnięciu tu za sobą uszczuplenie arealu gruntów rolnych o działki dotychczas niezabudowane. Obszar leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Projektowane ustalenia planu są zgodne z zakazami obowiązującymi w Obszarze Chronionego Krajobrazu oraz z przyjętymi celami ochrony ekosystemów.

Obszar nr 25

W przypadku obszaru nr 25 o powierzchni 1,11 ha położonego w miejscowości Chyrowa planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 1,03 ha.

Tabela 40. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 25.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	2	1,03
Razem	2	1,03
OBSZAR NR 25 OGÓŁEM	2	1,03

Źródło; obliczenia własne.

Realizacja ustaleń projektu planu w pociągnięciu za sobą niewielkie uszczuplenie arealu gruntów rolnych. Obszar leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Projektowane ustalenia planu są zgodne z zakazami obowiązującymi w Obszarze Chronionego Krajobrazu oraz z przyjętymi celami ochrony ekosystemów.

Obszar nr 26

W przypadku obszaru nr 26 o powierzchni 4,05 ha położonego w miejscowości Chyrowa planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą dwóch terenów przeznaczonych w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich i pod tereny rolne z możliwością zalesienia. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie terenu rolnego z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich pod trzy rodzaje terenów, w tym pod tereny za-

budowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 1,15 ha, pod tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej o powierzchni 0,41 ha i pod tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody o powierzchni 0,03 ha oraz przeznaczenie terenu rolnego z możliwością zalesienia pod pięć rodzajów terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 0,23 ha, pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położony w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi o powierzchni 0,19 ha, pod tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej o powierzchni 1,21 ha, pod tereny zabudowy usługowej o powierzchni 0,28 ha i pod tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody o powierzchni 0,29 ha.

Tabela 41. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 26.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	2	1,15
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	1	0,41
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	1	0,03
Razem	4	1,59
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0,23
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	1	0,19
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	1	1,21
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy usługowej	2	0,28
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	2	0,29
Razem	7	2,20
OBSZAR NR 26 OGÓŁEM	11	3,79

Źródło; obliczenia własne.

Realizacja ustaleń projektu planu w obszarze 26 spowoduje nieuniknione uszczuplenie areалу gruntów rolnych. Ze względu na położenie części obszaru w granicach terenu osuwiska nieaktywnego szczególnie istotna jest konsekwentna realizacja ustaleń planu dotyczących wykonywania dokumentacji geotechnicznej, a w razie potrzeby również dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla potrzeb posadowienia obiektów.

tów budowlanych oraz stosowania wynikających z tych dokumentacji zaleceń. Część obszaru jest położona w granicach stref sanitarnych cmentarza w Chyrowej, gdzie obowiązują niezależnie od ustaleń planu ograniczenia dotyczące lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, zakładów zbiorowego żywienia oraz zakładów produkujących, przetwarzających i przechowujących żywność. Całość obszaru nr 26 jest położona w granicach obszaru Natura 2000 „Beskid Niski” oraz w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Obszar Natura 2000 „Beskid Niski” nie posiada w chwili obecnej ustanowionego planu zadań ochronnych i wynikających z tego planu wskazań do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W granicach obszaru nr 26 nie występują siedliska przyrodnicze wymagające ochrony przed zmianą użytkowania. Nie ma tu również zidentyfikowanych ostoi gatunków zwierząt chronionych w obszarze Natura 2000. Projektowane ustalenia planu są zgodne z zakazami obowiązującymi w Obszarze Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego oraz z przyjętymi celami ochrony ekosystemów. Nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania na powyższe obszary chronione w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

Obszar nr 27

W przypadku obszaru nr 27 o powierzchni 3,17 ha położonego w miejscowości Chyrowa planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod cztery rodzaje terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 0,70 ha, pod tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej o powierzchni 0,91 ha, pod tereny zabudowy usługowej o powierzchni 1,21 ha i pod tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody o powierzchni 0,21 ha.

Obszar nr 27 jest częściowo zabudowany. Zabudowa znajduje się również w jego sąsiedztwie. Realizacja ustaleń projektu planu spowoduje nieuniknione uszczuplenie areалу gruntów rolnych o działki dotychczas niezabudowane. Obszar jest położony w granicach stref sanitarnych cmentarza w Chyrowej, gdzie obowiązują niezależnie od ustaleń planu ograniczenia dotyczące lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, zakładów zbiorowego żywienia oraz zakładów produkujących, przetwarzających i przechowujących żywność. W odległości do 50 m od cmentarza lokalizacja tego typu obiektów jest niedopuszczalna natomiast w odległości 50-150 m jest ona dopuszczalna pod warunkiem podłączenia do sieci wodociągowej. Całość obszaru nr 27 jest położona w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Projektowane ustalenia pla-

nu są zgodne z zakazami obowiązującymi w Obszarze Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego oraz z przyjętymi celami ochrony ekosystemów. Nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania na Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

Tabela 42. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 27.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0,70
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	1	0,91
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy usługowej	3	1,21
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	1	0,21
Razem	6	3,03
OBSZAR NR 27 OGÓLEM	6	3,03

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 28

W przypadku obszaru nr 28 o powierzchni 0,60 ha położonego w miejscowości Chyrowa planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z możliwością zalesienia. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod dwa rodzaje terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 0,43 ha i pod tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody o powierzchni 0,07 ha.

Tabela 43. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 28.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	2	0,43
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	1	0,07
Razem	3	0,50
OBSZAR NR 28 OGÓLEM	3	0,50

Źródło; obliczenia własne.

Realizacja ustaleń projektu planu w obszarze nr 28 spowoduje nieuniknione niewielkie uszczuplenie areалу gruntów rolnych o działki dotychczas niezabudowane. Całość obszaru nr 28 jest położona w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Projektowane ustalenia planu są zgodne z zakazami obowiązującymi w Obszarze Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego oraz z przyjętymi celami ochrony ekosystemów. Nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania na Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego w wyniku realizacji ustaleń projektu planu. Obszar nr 28 jest położony w odległości większej niż 50 m a mniejszej niż 150 m od cmentarza w Chyrowej. W związku z tym lokalizacja zabudowy mieszkaniowej, zakładów zbiorowego żywienia oraz zakładów produkujących, przetwarzających i przechowujących żywność jest dopuszczalna pod warunkiem podłączenia do sieci wodociągowej.

Obszar nr 29

W przypadku obszaru nr 29 o powierzchni 3,30 ha położonego w miejscowości Chyrowa planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą dwóch terenów przeznaczonych w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich i pod tereny rolne z możliwością zalesienia. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie terenu rolnego z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich pod dwa rodzaje terenów, w tym pod tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej o powierzchni 1,51 ha i pod tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody o powierzchni 0,07 ha oraz przeznaczenie terenu rolnego z możliwością zalesienia pod dwa rodzaje terenów, w tym pod tereny zabudowy zagrodowej o powierzchni 1,38 ha i pod teren zabudowy zagrodowej położony w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi o powierzchni 0,13 ha.

Realizacja ustaleń projektu planu w obszarze nr 29 spowoduje nieuniknione uszczuplenie areálu gruntów rolnych o działki dotychczas niezabudowane. Częściowo obszar nr 29 jest położony w granicach obszaru Natura 2000 „Beskid Niski” oraz obszary „Trzciana”. Całość obszaru znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. W granicach obszaru nr 29 nie występują siedliska przyrodnicze wymagające ochrony przed zmianą użytkowania. Nie ma tu również zidentyfikowanych ostoi gatunków zwierząt chronionych w obszarach Natura 2000. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Trzciana” zawiera ogólne i szczegółowe wskazania do zmian w istniejących miejscowych planach zagospodarowania przestrzenne-

go. Wskazania ogólne dotyczą informacji o granicach i przedmiocie ochrony obszaru, utrzymania korytarzy ekologicznych; utrzymania w dotychczasowym użytkowaniu gruntów ze zidentyfikowanymi siedliskami przyrodniczymi podlegającymi ochronie oraz uwzględnienia pozostałych zapisów planu zadań ochronnych. Natomiast wskazania szczegółowe dotyczą ochrony kolonii rozrodczych, tras migracyjnych i terenów żerowiskowych nietoperzy – podkowca małego i nocka dużego. W miejscowościach Chyrowa i Iwla wskazano trasy przelotu na żerowiska obejmujące zadrzewienia wzdłuż cieków wodnych oraz tereny żerowiskowe nietoperzy położone w terenach leśnych. Obszar nr 29 znajduje się poza wskazanymi trasami przelotu nietoperzy oraz poza wskazanymi terenami żerowiskowymi. Biorąc powyższe przesłanki pod uwagę można stwierdzić, że omawiany projekt planu jest zgodny ze wskazaniami planu zadań ochronnych obszaru natura 2000 „Trzciana”. Projektowane ustalenia planu są również zgodne z zakazami obowiązującymi w Obszarze Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego oraz z przyjętymi celami ochrony ekosystemów. Nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania na powyższe obszary chronione w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

Południowy kraniec obszaru znajduje się w granicach nieaktywnego osuwiska. W związku z tym, szczególnie istotna jest konsekwentna realizacja ustaleń planu dotyczących wykonywania dokumentacji geotechnicznej, a w razie potrzeby również dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla potrzeb posadowienia obiektów budowlanych oraz stosowania wynikających z tych dokumentacji zaleceń.

Tabela 44. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 29.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	2	1,51
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	1	0,07
Razem	3	1,58
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy zagrodowej	1	1,38
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy zagrodowej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	1	0,13
Razem	2	1,51
OBSZAR NR 29 OGÓŁEM	5	3,09

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 30

W przypadku obszaru nr 30 o powierzchni 0,46 ha położonego w miejscowości Chyrowa planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny zabudowy mieszkaniowej jedno rodzinnej o powierzchni 0,41 ha.

Tabela 45. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 30.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno rodzinnej	1	0,41
Razem	1	0,41
OBSZAR NR 30 OGÓŁEM	1	0,41

Źródło; obliczenia własne.

Realizacja ustaleń projektu planu w obszarze 30 spowoduje nieznaczne uszczuplenie areалу gruntów rolnych. Całość obszaru nr 30 jest położona w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Projektowane ustalenia planu są zgodne z zakazami obowiązującymi w tym obszarze oraz z przyjętymi celami ochrony ekosystemów. Nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania na Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

Obszar nr 31

W przypadku obszaru nr 31 o powierzchni 0,32 ha położonego w miejscowości Chyrowa planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny zabudowy mieszkaniowej jedno rodzinnej o powierzchni 0,31 ha.

Realizacja ustaleń projektu planu w obszarze 31 spowoduje nieznaczne uszczuplenie areálu gruntów rolnych. Całość obszaru nr 31 jest położona w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Projektowane ustalenia planu są zgodne z zakazami obowiązującymi w tym obszarze oraz z przyjętymi celami ochrony ekosystemów. Nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania

na Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

Tabela 46. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 31.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0,31
Razem	1	0,31
ZYNDRANOWA OGÓŁEM	1	0,31

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 32

W przypadku obszaru nr 32 o powierzchni 0,61 ha położonego w miejscowości Chyrowa planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z możliwością zalesienia. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 0,55 ha.

Tabela 47. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 32.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0,55
Razem	1	0,55
OBSZAR NR 32 OGÓŁEM	1	0,55

Źródło; obliczenia własne.

Realizacja ustaleń projektu planu w obszarze 32 spowoduje nieznaczne uszczuplenie areału gruntów rolnych. Całość obszaru nr 32 jest położona w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Projektowane ustalenia planu są zgodne z zakazami obowiązującymi w tym obszarze oraz z przyjętymi celami ochrony ekosystemów. Nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania na Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

Obszar nr 33

W przypadku obszaru nr 33 o powierzchni 1,35 ha położonego w miejscowości Chyrowa planowane zmiany w użytkowaniu terenów dotyczą jednego terenu przeznaczonego w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z możliwością zalesienia.

czonemu w dotychczas obowiązującym planie pod tereny rolne z możliwością zalesienia. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie tego terenu pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni 1,33 ha.

Tabela 48. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu w obszarze nr 33.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	1,33
Razem	1	1,33
OBSZAR NR 33 OGÓŁEM	1	1,33

Źródło; obliczenia własne.

Obszar nr 33 jest położony w sąsiedztwie istniejącej zabudowy miejscowości Chyrowa. Realizacja ustaleń projektu planu w obszarze 33 spowoduje nieznaczne uszczuplenie arealu gruntów rolnych. Całość obszaru nr 33 jest położona w granicach obszaru Natura 2000 „Beskid Niski” oraz w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Obszar Natura 2000 „Beskid Niski” nie posiada w chwili obecnej ustanowionego planu zadań ochronnych i wynikających z tego planu wskazań do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Projektowane ustalenia planu są zgodne z zakazami obowiązującymi w Obszarze Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego oraz z przyjętymi celami ochrony ekosystemów. Nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Chronione w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

Całość planu

Zmiany jakościowe w planowanym przeznaczeniu terenów przeanalizowano w odniesieniu do całości obszaru planu zarówno pod kątem pierwotnego (tj. wg dotychczasowego planu) przeznaczenia terenów, dla których zmieniono ustalenia, jak również pod kątem docelowego przeznaczenia według omawianego projektu planu.

Zestawienie projektowanych zmian według pierwotnego przeznaczenia terenów przedstawiono w tabeli nr 49.

Tabela 49. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu według przeznaczenia pierwotnego.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny zabudowy zagrodowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	2	0,23
Razem	2	0,23

Tereny rolne / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0,75
Tereny rolne / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	1	1,26
Razem	2	2,01
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	44	33,69
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	1	0,99
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy zagrodowej	3	1,66
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	2	1,61
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy usługowej	3	1,21
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny usług sportu i rekreacji	1	2,34
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny rolne bez prawa zabudowy	6	1,05
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	2	0,24
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody położone w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią	1	0,04
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	2	0,41
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody położone w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią	1	0,03
Razem	66	43,27
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	17	8,53
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	9	3,26
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zabudowy zagrodowej	3	1,77
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny rolne bez prawa nowej zabudowy	12	295,71
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny rolne bez prawa nowej zabudowy położone w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią	3	1,36
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zalesień	1	5,66

Razem	45	316,29
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	2	1,15
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	3	1,99
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich / Tereny zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	1	0,03
Razem	6	3,17
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	13	6,88
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	9	3,14
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy zagrodowej	2	1,48
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy zagrodowej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	1	0,13
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	1	1,21
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy usługowej	2	0,28
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	2	0,16
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	3	0,36
Razem	33	13,56
OBSZAR PLANU OGÓŁEM	152	378,61

Źródło; obliczenia własne.

Jak wynika z powyższego zestawienia projektowane zmiany w stosunku do dotychczasowego planu w objęły prawie wyłącznie tereny pierwotnie przeznaczone na cele rolne, a jedynie w znikomym stopniu tereny przeznaczone na cele zabudowy zagrodowej. Taka struktura projektowanych zmian wynika głównie z zakresu przestrzennego planu określonego w uchwale Rady Miejskiej w Dukli o przystąpieniu do sporządzania planu. Ponadto zróżnicowanie kategorii docelowych użytkowania wskazuje na większą szczegółowość projektu planu w stosunku do planu dotychczasowego.

Zestawienie projektowanych zmian według docelowego przeznaczenia terenów w omawianym projekcie zmiany studium przedstawiono w kolejnej tabeli nr 50.

Tabela 50. Zmiany jakościowe w projektowanym zagospodarowaniu terenów w stosunku do dotychczas obowiązującego planu według przeznaczenia docelowego.

Rodzaj zmian	Ilość terenów	Powierzchnia zmian (ha)
Tereny zabudowy zagrodowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej	2	0,23

jednorodzinnej		
Tereny rolne / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0,75
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	44	33,69
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	17	8,53
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	2	1,15
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	13	6,88
Razem	79	51,23
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	1	0,99
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	9	3,26
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	9	3,14
Razem	19	7,39
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy zagrodowej	3	1,66
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zabudowy zagrodowej	3	1,77
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy zagrodowej	2	1,48
Razem	8	4,91
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy zagrodowej położone w granicach osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych lub terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	1	0,13
Razem	1	0,13
Tereny rolne / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	1	1,26
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	2	1,61
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	3	1,99
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	1	1,21
Razem	7	6,07
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zabudowy usługowej	3	1,21
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zabudowy usługowej	2	0,28
Razem	5	1,49
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny usług sportu i rekreacji	1	2,34
Razem	1	2,34
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i go-	6	1,05

spodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny rolne bez prawa zabudowy		
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny rolne bez prawa nowej zabudowy	12	295,71
Razem	18	296,76
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny rolne bez prawa nowej zabudowy położone w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią	3	1,36
Razem	3	1,36
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych / Tereny zalesień	1	5,66
Razem	1	5,66
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	2	0,24
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	3	0,36
Razem	5	0,60
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody położone w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią	1	0,04
Tereny rolne z dopuszczeniem obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich / Tereny zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych w obszarach objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	1	0,03
Razem	2	0,07
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	2	0,41
Tereny rolne z możliwością zalesienia / Tereny zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody	2	0,16
Razem	4	0,57
Tereny rolne z dopuszczeniem nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej / Tereny zieleni ekologicznej w obszarach nie objętych formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody położone w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią	1	0,03
Razem	1	0,03
OBSZAR PLANU OGÓŁEM	146	378,61

Źródło; obliczenia własne.

Jak wynika z powyższego zestawienia omawiany projekt planu w stosunku do dotychczasowego planu w największym zakresie powodują wykluczenie możliwości budowy elektrowni wiatrowych w terenach rolnych. Ponadto znaczny jest udział zmian mających na celu przeznaczenie gruntów rolnych pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową. Ponadto szereg zmian przeznaczenia fragmentów terenu o bardzo małej powierzchni ma na celu dostosowanie rysunku planu do granic własności lub do faktycznego użytkowania gruntów.

Główna tendencja projektowanych zmian w zagospodarowaniu terenów polegająca na wykluczeniu możliwości budowy elektrowni wiatrowych w terenach rolnych jest trudna do jednoznacznej oceny pod kątem potencjalnego oddziaływania na środowisko. W skali lokalnej jest ona korzystna ze względu na ochronę krajobrazu i eliminację potencjalnych uciążliwości akustycznych. Równocześnie jednak uniemożliwia wykorzystanie odnawialnego źródła energii (wiatru) w obszarach o sprzyjających warunkach anemologicznych.

Pozostałe zmiany jakościowe

Oprócz zmian opisanych wyżej na rysunku omawianego projektu planu wprowadzono istotną zmianę w stosunku do planu dotychczasowego polegającą na uwzględnieniu informacji o zagrożeniu osuwiskowym pochodzących z Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO Państwowego Instytutu Geologicznego.

13.3. Skumulowane oddziaływania na środowisko projektu planu i dotychczas obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Omówione powyżej ustalenia projektu planu będą na etapie realizacji funkcjonować łącznie z ustaleniami pozostałych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pozostaną bez zmian. Oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji zmienionego studium będą mieć charakter skumulowany to znaczy będą generowane łącznie przez przedsięwzięcia i działania istniejące i aktualnie realizowane na podstawie omawianego projektu planu oraz przez działania człowieka które będą realizowane na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, które nie ulegną zmianom. Potencjalny zakres oddziaływań skumulowanych w przypadku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest nieporównanie szerszy niż w przypadku pojedynczego przedsięwzięcia. Dlatego o ile w przypadku pojedynczego przedsięwzięcia analiza oddziaływań skumulowanych powinna obejmować wszystkie oddziaływania generowane przez przedsięwzięcie w połączeniu z oddziaływaniami tego samego typu, pochodzącymi od wszystkich sąsiadujących z nim przedsięwzięć, o tyle w przypadku niniejszej prognozy analizą objęto najbardziej prawdopodobne skumulowane oddziaływania wynikające z realizacji omawianego projektu planu oraz pozostałych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w gminie Dukla.

Podstawowym efektem skumulowanym dotychczasowych planów i omawianego projektu planu są łączne rozmiary obszarów przeznaczonych do zainwestowania, które według projektu planu powiększą się o 72,69 ha. Rozmieszczenie, rozmiary i sposób zagospodarowania tych obszarów w głównej mierze determinują pozostałe skumulowane oddziaływania na środowisko. Rozmieszczenie nowych obszarów zainwestowania jest kontynuacją dotychczasowego rozwoju układów osadniczych miejscowości Iwla, Głojsce i Chyrowa. Jest to korzystne dla zachowania zwartości terenów otwartych gminy to jest terenów rolnych i leśnych. Kontynuacja rozwoju dotychczasowego układu osadniczego gminy ma również tą zaletę że nie wymaga budowy nowych szlaków komunikacyjnych pomiędzy miejscowościami a obsługa komunikacyjna jednostek osadniczych będzie się odbywać przez rozbudowę lokalnych układów komunikacyjnych. Nie będą zatem powstawać w terenach otwartych nowe bariery utrudniające migrację zwierząt, których oddziaływanie kumulowałoby się z barierami istniejącymi i powodowałoby osłabienie spójności i integralności obszarów chronionych.

Nieuniknionym skumulowanym oddziaływaniem będzie wzrost zapotrzebowania na wodę i wzrost ilości ścieków komunalnych tudzież odpadów powstających w poszczególnych miejscowościach. W skali gminy szacuje się na podstawie aktualnych tendencji demograficznych stabilizację liczby mieszkańców na poziomie około 16000. Ograniczony zakres omawianego projektu planu nie daje podstaw do zmiany tych szacunków. Można zatem przewidywać że istniejący system gospodarki odpadami jest w stanie przyjąć i unieszkodliwić odpady powstające w nowych terenach zabudowy. Inaczej wygląda sytuacja w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków. Mimo intensywnej rozbudowy, dotychczas zbiorowy system odprowadzania i oczyszczania ścieków obejmuje obecnie swoim zasięgiem jedynie miasto Dukla i miejscowości sąsiednie Cergowa i Nadole. Trwa budowa kanalizacji w miejscowości Równie. Zawansowane są również prace nad budową systemów kanalizacyjnych w Łękach Dukielskich i w Jasionce.

Zagrożenie dla jakości wód Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 157 oraz Jednolitej Części Wód Powierzchniowych „Iwielka” wynika z dysproporcji pomiędzy istniejącą i planowaną zabudową, a wyposażeniem terenów zabudowy w systemy zaopatrzenia w wodę i w systemy kanalizacyjne odprowadzające ścieki do oczyszczalni. Z tego względu słuszne jest priorytetowe traktowanie budowy kanalizacji sanitarnej w obszarze omawianego planu to jest w Iwli, Głojskach i w Chyrowej.

Nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego skumulowanego oddziaływania ustaleń planu na drożność korytarzy ekologicznych na terenie gminy Dukla. Złożyło się na to konsekwentne utrzymywanie opracowaniach planistycznych przerw w zabudowie pomiędzy miejscowościami umożliwiającymi migrację dużych

zwierząt lądowych. W omawianym projekcie planu uwzględniono korytarze ekologiczne pomiędzy miejscowościami Iwla i Chyrowa oraz w zachodniej części miejscowości Głojsce.

14. Przewidywane, znaczące oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

14.1. Różnorodność biologiczna

Realizacja ustaleń omawianego projektu planu pociągnie za sobą nieuniknioną zmianę warunków siedliskowych na terenach przeznaczonych do zainwestowania. Biorąc pod uwagę fakt, iż zmiany sposobu użytkowania będą dotyczyć dotychczasowych terenów rolnych można przewidywać, iż zmiany warunków siedliskowych polegać będą na długoterminowym uszczupleniu terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska łąk i pastwisk oraz zbiorowiska segetalne, na rzecz terenów zabudowanych pozbawionych roślinności oraz ogrodów i zieleni przydomowej. Natomiast krótkoterminowym, odwracalnym efektem będzie przepłoszenie zwierzyny z terenów sąsiadujących z działkami, na których będą wznoszone budynki, w związku z pracą maszyn budowlanych i zwiększonym ruchem pojazdów ciężarowych w trakcie budowy.

Analizując rozmieszczenie projektowanych nowych terenów zainwestowania można stwierdzić, że realizacja ustaleń planu w tym zakresie nie będzie mieć znaczącego negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną terenów gminy Dukla. Składają się na to następujące cechy projektu planu:

- projektowanie nowych terenów zabudowy na zasadzie kontynuacji i uzupełniania istniejących układów osadniczych;
- zachowanie rozległych terenów rolnych z zadrzewieniami w północnej części miejscowości Głojsce (obszary 1, 2, 3, 6, 7, 8);
- zachowanie pasm zieleni w otoczeniu koryt cieków wodnych poprzez wyłączenie z obszaru planu i utrzymanie dla nich ustaleń dotychczasowego planu;
- utrzymanie korytarzy ekologicznych pomiędzy miejscowościami Iwla i Chyrowa oraz w zachodniej części miejscowości Głojsce.

14.2. Ludzie

Realizacja ustaleń omawianego Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Chyrowa, Iwła Głojsce-2 stworzy szerokie możliwości poprawy warunków życia ludności przede wszystkim poprzez wyznaczenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej. Projektowane nowe tereny zabudowy mieszkaniowej znajdują się poza zasięgiem zagrożenia powodziowego. Natomiast niewielkie fragmenty obszarów nr 19, 26 i 29 znajdują się w granicach osuwisk, a nieco większe tereny w obszarach nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 19 i 20 znajdują się w granicach terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Ze tego względu szczególnie istotna jest konsekwentna realizacja ustaleń planu dotyczących wykonywania dokumentacji geotechnicznej, a w razie potrzeby również dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla potrzeb posadowienia obiektów budowlanych oraz stosowania wynikających z tych dokumentacji zaleceń.

14.3. Zwierzęta

Spośród ustaleń projektu planu najistotniejszy wpływ na warunki bytowania zwierząt dziko żyjących będą mieć projektowane rozszerzenia terenów przeznaczonych do zainwestowania.

Rozszerzanie terenów zainwestowania pociąga za sobą, jako nieuchronną konsekwencję długotrwałe uszczuplenie terenów biologicznie czynnych stanowiących miejsce bytowania i żerowania pewnej ilości zwierząt dziko żyjących. Równocześnie wznoszenie budynków na działkach przeznaczonych pod zabudowę spowoduje krótkotrwałe, odwracalne przepłoszenie zwierzyny z sąsiedztwa działek objętych robotami budowlanymi w związku z pracą maszyn budowlanych i zwiększonym ruchem pojazdów ciężarowych. Na etapie opracowania planu można przewidywać, iż rozmiary i rozmieszczenie projektowanych nowych terenów zainwestowania nie pociągnie za sobą ryzyka znaczącego wpływu na warunki bytowania rzadkich, chronionych gatunków zwierząt, w tym ptaków objętych strefową ochroną gniazd i nietoperzy oraz na warunki bytowania zwierzyny łownej.

Składają się na to następujące cechy projektu planu:

- koncentracja nowoprojektowanych terenów zainwestowania w sąsiedztwie istniejącej zabudowy miejscowości Chyrowa, Iwła, Głojsce;
- wyznaczenie nowych terenów zainwestowania poza obszarami leśnymi;
- zachowanie wolnych od zabudowy korytarzy ekologicznych pomiędzy Iwłą a Chyrową oraz w zachodniej części miejscowości Głojsce;
- zachowanie ciągłości terenów otwartych, biologicznie czynnych, w dolinach małych cieków wodnych.

Rezygnacja z możliwości budowy elektrowni wiatrowych w terenach rolnych ma o tyle wpływ na świat zwierząt że pozwala uniknąć ewentualnej kolizji z trasami przelotów ptactwa.

14.4. Rośliny

Realizacja ustaleń omawianego projektu planu spowoduje nieuchronne zniszczenie roślinności w związku z realizacją nowej zabudowy na terenach przeznaczonych na ten cel w projekcie planu.

Będzie to dotyczyć łącznie terenów o powierzchni nieco ponad 72 ha. Dotychczas tereny te pokryte są głównie pospolitą roślinnością użytków rolnych i nie ma informacji o występowaniu na tych terenach ważnych stanowisk roślin chronionych. Na terenach nowej zabudowy trwałe zniszczenie szaty roślinnej nastąpi jedynie w miejscach lokalizacji budynków, dróg oraz innych obiektów budowlanych. Natomiast w otoczeniu tych obiektów szata roślinna zostanie odtworzona głównie w formie ogrodów przydomowych oraz zieleni urządzonej. Korzystnym elementem jest wprowadzenie do projektu planu studium wskaźników określających minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działek budowlanych. W terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) wskaźnik ten wynosi 40%, zaś w terenach zabudowy mieszkaniowo-usługowej (MU) – 30%. Projektowane nowe tereny zabudowy nie obejmują terenów leśnych.

14.5. Wody

Realizacja omawianego projektu planu oznaczać będzie możliwość powstania zabudowy, głównie mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej na nowo wyznaczonych obszarach o powierzchni 72.69 ha. Powstanie zabudowy mieszkaniowej będzie związane z powstaniem nowych gospodarstw domowych. Ich funkcjonowanie będzie mieć wpływ na stosunki wodne gminy, ponieważ będą one zużywać wodę pitną oraz będą wytwarzać ścieki komunalne. Przyjmując wskaźnik około 400 m² terenów do zainwestowania na 1 mieszkańca można szacować, iż na terenach wskazanych w projekcie planu do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej może zamieszkać około 1800 osób. Przyjmując jednostkowe zapotrzebowanie na wodę w ilości 80 dm³/M/d, łączne średnie zapotrzebowanie na wodę może wzrosnąć o około 144 m³/dobę. Powyższe wyliczenie dotyczy sytuacji, w której nowe tereny zostaną w całości zabudowane zgodnie z planowanym przeznaczeniem.

zeniem. Biorąc pod uwagę dotychczasowy stopień wykorzystania w gminie Dukla terenów przeznaczonych do zainwestowania, jako bardziej prawdopodobny można przyjąć wariant, w którym w okresie najbliższych 10 - 15 lat nowe tereny zostaną zabudowane w około 60%. To oznaczałoby wzrost średniego zapotrzebowania na wodę o około 86 m³/dobę.

Obecnie miejscowości Iwla i Głojsce są objęte systemem wodociągów zbiorowych. Natomiast mieszkańcy Chyrowej korzystają z ujęć indywidualnych. Realizacja ustaleń projektu planu wymaga zatem znacznej rozbudowy systemu zaopatrzenia w wodę. Zasoby wodne gminy Dukla są wystarczające dla pokrycia planowanego wzrostu zapotrzebowania na wodę. Dotyczy to zarówno wód podziemnych występujących w aluwiach doliny Jasiołki jak i wód powierzchniowych rzeki Jasiołki. Niezbędna jest jednak szybka rozbudowa systemu wodociągowego.

Dotychczas zbiorowy system odprowadzania i oczyszczania ścieków w gminie Dukla obejmuje obecnie swoim zasięgiem jedynie miasto Dukla i części miejscowości sąsiednich. Zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych wynika z dysproporcji pomiędzy istniejącą i planowaną zabudową, a wyposażeniem terenów zabudowy w systemy zaopatrzenia w wodę i w systemy kanalizacyjne odprowadzające ścieki do oczyszczalni. Jedynym realnym sposobem zredukowania zagrożenia dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych jest jak najszybsze wyposażenie istniejących i planowanych terenów osadniczych gminy w systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Oceniając według wskaźników wymienionych w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 roku *w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych* potencjalny wpływ realizacji omawianego planu na stan wód Iwielki (PLRW200012218169) można przewidywać iż:

- realizacja ustaleń omawianego planu nie będzie mieć znaczącego wpływu na wskaźniki charakteryzujące elementy hydromorfologiczne cieków wodnych to jest reżim hydrologiczny, ciągłość cieku i warunki morfologiczne;
- realizacja planu będzie mieć ograniczony wpływ na stan wód jednolitej części wód powierzchniowych PLRW200012218169 Iwielka. W granicach obszaru planu znajduje się jedynie niewielki fragment tej części wód, w rejonie miejscowości Chyrowa, Iwla i Głojsce, gdzie przyrosty terenów zainwestowania w stosunku do dotychczasowego planu miejscowego są ograniczone (72,69 ha). Niemniej jednak jest to źródłowy odcinek cieku więc stan wód poniżej gminy Dukla będzie uzależniony od tempa wyposażenia miejscowości Chyrowa, Iwla i Głojsce w systemy kanalizacji sanitarnej odprowadzające ścieki do oczyszczalni.

Jedynym skutecznym i realnym sposobem zapobiegania niekorzystnym oddziaływaniom na stan jednolitych części wód powierzchniowych jak również jednolitych części wód podziemnych na omawianym obszarze jest jak najszybsze wyposażenie terenów istniejącej zabudowy jak i terenów przeznaczonych do zabudowy w systemy kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki z terenów osadniczych do oczyszczalni.

14.6. Powietrze

Realizacja nowej zabudowy w wyniku realizacji omawianego projektu planu będzie mieć niewielki wpływ, na jakość powietrza. Polegać on będzie na emisji do atmosfery pewnej ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w wyniku spalania paliw dla celów ogrzewania budynków oraz przygotowania posiłków. Na etapie niniejszej prognozy nie sposób dokładnie obliczyć wielkości emisji gdyż nie są znane rodzaje paliw, które będą stosowane dla celów grzewczych. Najkorzystniejszym dla środowiska byłoby wykorzystanie gazu. Wyposażenie obszaru gminy w sieci gazowe pozwala na to. Jednakże o wyborze mediów grzewczych decydować będą indywidualni właściciele budynków kierując się głównie relacjami cenowymi pomiędzy poszczególnymi rodzajami paliw.

Realizacja nowej zabudowy spowoduje również krótkoterminowe, przejściowe negatywne oddziaływanie na jakość powietrza w związku z emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w wyniku pracy maszyn budowlanych oraz w wyniku zwiększonego natężenia ruchu drogowego w związku z transportem materiałów budowlanych.

14.7. Powierzchnia ziemi

Wpływ realizacji omawianego planu na powierzchnię ziemi będzie ograniczony do nowych obszarów zainwestowania wyznaczonych w projekcie planu.

Zmiany powierzchni ziemi będą wynikiem robót ziemnych związanych ze wzniesieniem budynków oraz z budową dróg.

Nieuniknioną konsekwencją realizacji zabudowy będzie zniszczenie pokrywy glebowej w miejscach posadowienia budynków. Zgodnie z ustaleniami omawianego projektu planu powierzchnia nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania wynosi około 73 ha.

Skala możliwych przekształceń powierzchni ziemi w związku z realizacją zabudowy jest również uzależniona od przyjętych wskaźników intensywności zainwestowania. Zarówno dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) jak i dla terenów zabudowy mieszkaniowo usługowej (MU) minimalny wskaźnik intensywności przy-

jęto na poziomie 0,05 a maksymalny na poziomie 0,4. Biorąc pod uwagę planowaną skalę zabudowy nie ma podstaw do przewidywania znaczących zmian w rzeźbie terenu w wyniku wznoszenia budynków.

14.8. Krajobraz

Ocena walorów krajobrazu przy istniejącym i projektowanym zagospodarowaniu terenu jest zawsze obciążona pewną dozą subiektywizmu. W opinii autorów prognozy lokalizacja nowych obszarów zabudowy mieszkalnej, mieszkalno-usługowej i zagrodowej a także obiektów sportowych w połączeniu z ustaleniami projektu zmiany studium dotyczącymi kształtowania zabudowy, jej intensywności oraz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, pozwalają na harmonijne wkomponowanie nowej zabudowy w krajobraz gminy Dukla.

Natomiast rezygnacja z możliwości budowy elektrowni wiatrowych w terenach rolnych w północnej części miejscowości Głojsce i Iwła pozwoli uniknąć dysharmonijnych zmian w krajobrazie, które byłyby nieuchronne w przypadku budowy farm wiatrowych.

14.9. Klimat

Realizacja nowej zabudowy na terenach uprzednio użytkowanych rolniczo pociąga za sobą pewne zmiany klimatu lokalnego. Są to zmiany wartości albedo oraz deformacje prędkości i kierunku wiatru w związku z lokalizacją budynków. Realizacja budynku powoduje również zmiany warunków nasłonecznienia w jego otoczeniu. Skala projektowanych zmian w użytkowaniu terenu oraz zawarte w projekcie planu ograniczenia dotyczące intensywności zabudowy, a także wymogi w zakresie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej pozwalają przewidywać, iż nie będą to zmiany znaczące dla warunków życia mieszkańców gminy Dukla. Nowe ustalenia dla terenów rolnych nie dopuszczające budowy elektrowni wiatrowych nie będą mieć znaczącego wpływu na klimat.

14.10. Zasoby naturalne

W granicach obszaru planu nie ma udokumentowanych złóż surowców mineralnych. W związku z tym ustalenia planu można określić jako neutralne z punktu widzenia oddziaływania na zasoby naturalne.

14.11. Zabytki

W granicach obszaru planu nie ma obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków ani pozostających w gminnej ewidencji zabytków. Natomiast w sąsiedztwie obszaru planu pomiędzy obszarami nr 27 i 29 znajduje się zabytkowa cerkiew w Chyrowej, wpisana do rejestru zabytków. Realizacja zabudowy mieszkaniowo-usługowej w sąsiadujących obszarach 27 i 29 nie będzie mieć znaczącego wpływu na ten zabytek. Zachowanie przerwy pomiędzy obszarami 27 i 29 zapewni wgląd widokowy na cerkiew od strony drogi gminnej.

14.12. Dobra materialne

Omawiany projekt planu tworzy nowe możliwości realizacji budynków, obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej i związanych z nimi innych dóbr materialnych. Analizując rozmieszczenie projektowanych nowych terenów zainwestowania można stwierdzić, iż z uwagi na położenie niektórych z nich częściowo lub w całości w granicach terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi lub w granicach osuwisk nieaktywnych a w przypadku części obszaru nr 19 w granicach osuwiska okresowo aktywnego, szczególnie istotna jest konsekwentna realizacja ustaleń planu dotyczących wykonywania dokumentacji geotechnicznej, a w razie potrzeby również dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla potrzeb posadowienia obiektów budowlanych oraz stosowania wynikających z tych dokumentacji zaleceń.

15. Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji projektu planu na formy ochrony przyrody znajdujące się na terenie gminy

15.1. Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego

Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego obejmuje większość obszaru gminy Dukla za wyjątkiem jej części położonej na północ od drogi wojewódzkiej z Dukli do Nowego Żmigrodu oraz na zachód od drogi krajowej nr 9 na odcinku Równe-Dukla oraz na północ od drogi powiatowej Równe - Lubatówka. W granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego znajdują się zatem obszary objęte planem oznaczone nr 11 oraz nr od 15 do 33. W granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują zakazy wymienione w uchwale Nr LII/1001/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 października 2010 roku zmieniającej Rozporządzenie Nr 56/05 Wo-

Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 maja 2005 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Ustalenia projektu planu nie naruszają obowiązujących tu zakazów dotyczących lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko gdyż to samo Rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego nr 56/05 w wersji zmienionej wspomnianą uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego dopuszcza możliwość lokalizacji takich przedsięwzięć pod warunkiem, iż przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu. A zatem decydujące znaczenie dla możliwości realizacji takich przedsięwzięć będą mieć wyniki odrębnych postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć. Omawianego projektu planu nie zawiera ustaleń przeznaczających tereny pod lokalizację konkretnych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Odrębnym zagadnieniem jest obowiązujący w *Obszarze Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego* zakaz *likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych*. Malejące zainteresowanie uprawą roli na gruntach o niskiej przydatności rolniczej sprawiło, iż spontaniczne zarastanie gruntów rolnych roślinnością krzewiastą i drzewiastą jest zjawiskiem powszechnym na terenie całej gminy Dukla, w tym również w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Konsekwencją tego naturalnego procesu jest powszechne występowanie zadrzewień na odłogowanych gruntach rolnych. W ustaleniach omawianego projektu planu uwzględniono powyższy zakaz w zakresie, w jakim pozwalają na to ograniczone możliwości miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Tak więc zapewniono ochronę zadrzewień nadwodnych zachowując wolne od zabudowy pasma terenów zielonych wzdłuż cieków wodnych. W terenach przeznaczonych do zainwestowania wprowadzono wymogi zachowania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działek budowlanych. Pozwala to na uniknięcie likwidacji zadrzewień śródpolnych, które znajdują się w terenach przeznaczonych do zainwestowania i ich przekształcenie w zieleń przydomową. Przyjęte w ustaleniach projektu planu minimalne szerokości dróg w liniach rozgraniczających pozwalają na zachowanie zadrzewień przydrożnych tam gdzie pozwalają na to wymogi bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Należy jednakże zaznaczyć, że ustalenia planu nie mają większego wpływu na zachowania użytkowników przestrzeni, które nie są regulowane przepisami dotyczącymi zagospodarowania przestrzennego (np. usuwanie zadrzewień powstających spontanicznie na sporadycznie użytkowanych gruntach rolnych) jak również nie mają wpływu na

procesy naturalne zachodzące w przestrzeni gminy (np. sukcesja roślinności leśnej na odłogowane grunty rolne).

Ustalenia projektu zmiany studium mają ograniczony wpływ na realizację celów obszaru w zakresie ochrony czynnej ekosystemów. Ustalenia nie przewidują przeznaczaniu pod zalesienie wartościowych siedlisk nieleśnych. Jednakże nie są w stanie zapobiec naturalnej sukcesji roślinności leśnej na wymagające ochrony czynnej półnaturalne łąki kośne i pastwiska w przypadku zaniechania ich rolniczego użytkowania.

15.2. Obszary Natura 2000

Niektóre spośród obszarów objętych planem znajdują się w części lub w całości w granicach trzech obszarów Natura 2000.

Obszar „Beskid Niski” – PLB 180002 o powierzchni 151967 ha obejmuje część gminy położoną na terenie Beskidu Niskiego. Obszar ten powstał jako obszar specjalnej ochrony ptaków. Według standardowego formularza danych obszaru Natura 2000 występuje tu 37 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG. Wśród nich występuje szereg gatunków ptaków drapieżnych m in. orzeł przedni, orlik krzykliwy, bielik, sokół wędrowny, puchacz, puszczyk uralski. Ochrona populacji chronionych gatunków ptaków i ich siedlisk jest głównym celem ochrony obszaru. Jest to zarazem najrozleglejszy spośród obszarów Natura 2000 znajdujących się w całości lub częściowo na terenie gminy Dukla. W jego granicach znajdują się wszystkie pozostałe obszary Natura 2000, o których mowa w niniejszej prognozie. W odróżnieniu od obszaru „Beskid Niski” nie są to obszary ochrony ptaków lecz obszary ochrony siedlisk. Pokrywanie się tych obszarów w przestrzeni sprawia iż zagospodarowanie przestrzeni obszaru „Beskid Niski” ma istotne znaczenie dla funkcjonowania zawierających się w nim mniejszych obszarów mimo różnych celów ochrony. Obszar specjalnej ochrony ptaków „Beskid Niski” oprócz rozległych terenów leśnych i rolnych zawiera w swoich granicach tereny zabudowy następujących miejscowości gminy Dukla: Ropianka, Olchowiec, Smereczne, Chyrowa, Mszana, Lipowica, Nowa Wieś, Trzciana, Tylawa, Barwinek, Zyndranowa, Zawadka Rymanowska. Nieuchronną konsekwencją rozwoju tych miejscowości jest uszczuplanie otwartych terenów biologicznie czynnych na rzecz terenów zabudowy, dróg i infrastruktury technicznej.

W granicach tego obszaru natura 2000 znajdują się w całości obszary objęte planem o nr 26 i 33 oraz częściowo obszary nr 23 i 29. Wszystkie one znajdują się w miejscowości Chyrowa. W omawianym projekcie planu przeznaczono te obszary pod zabudo-

wę mieszkaniową jednorodzinną (MN) i mieszkaniowo usługową (MU) wyodrębniając jako wolne od zainwestowania pasma zieleni wzdłuż cieków wodnych. Ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej 40% w terenach MN i 30% w terenach MU. Zachowano wolny od zabudowy korytarz ekologiczny pomiędzy miejscowościami Iwła i Chyrowa. Projektowane obszary zabudowy znajdują się poza obszarami leśnymi i poza zidentyfikowanymi obszarami siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony przed zmianą użytkowania. Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić że projekt planu nie niesie za sobą zagrożeń dla celów ochrony i dla integralności obszaru Natura 2000 Beskid Niski. Granice obszaru Natura 2000 przedstawiono w części kartograficznej prognozy. Obszar Natura 2000 „Beskid Niski” nie posiada w chwili obecnej ustanowionego planu zadań ochronnych i wynikających z tego planu wskazań do zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obszar „Łysa Góra” – PLH 180015 o powierzchni 2744 ha, obejmuje masyw wzgórza Łysa Góra (641 m n.p.m.), położonego koło Nowego Żmigrodu. Grzbiet jest pofałdowany, z kilkoma siodłami. W granicach gminy Dukła znajduje się południowo-wschodnia część obszaru. Ten obszar również zawiera się w granicach obszaru PLB 180002 „Beskid Niski”. Głównym celem ochrony obszaru jest utrzymanie dobrze wykształconych siedlisk leśnych. Według standardowego formularza danych obszaru występują tu następujące typy siedlisk wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- kwaśne buczyny (kod 9110),
- żyzne buczyny (kod 9130),
- jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (kod 9180)
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (kod 91E0).

W omawianym projekcie planu nie przewiduje się uszczuplenia areалу powyższych siedlisk. W obszarze Natura 2000 znajduje się większa część obszaru nr 23 planu w miejscowości Chyrowa. W projekcie planu obszar ten przeznaczono pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (MN) i zabudowę mieszkaniowo-usługową (MU). Biorąc ponadto pod uwagę niewielką powierzchnię obszaru nr 23 planu oraz jego usytuowanie w sąsiedztwie zabudowy Chyrowej poza korytarzami ekologicznymi nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji planu na cele ochrony i integralność obszaru Natura 2000 „Łysa Góra”. Obszar ten posiada ustanowiony plan zadań ochronnych. W planie tym odniesieniu do Miejscowego Planu

Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla sformułowano następujące wskazania:

- wprowadzić informacje o granicach i przedmiocie ochrony obszaru natura 2000;
- utrzymanie istniejących korytarzy ekologicznych;
- utrzymanie w dotychczasowym sposobie zagospodarowania gruntów ze zidentyfikowanymi siedliskami przyrodniczymi podlegającymi ochronie.

Ustalenia omawianego projektu planu są zgodne z powyższymi wskazaniem.

Obszar „Trzciana” – PLH 180018 o powierzchni 2286 ha, obejmuje rozległy kompleks leśny pokrywający wzniesienia Beskidu Niskiego pomiędzy miejscowościami Teodorówka, Chyrowa, Lipowica, Nowa Wieś, Trzciana, Mszana i Tylawa. Obszar ten w całości zawiera się w granicach obszaru Natura 2000 Beskid Niski. Głównym celem ochrony jest w tym przypadku utrzymanie populacji nietoperzy chroniących się w budynku kaplicy – pustelni św Jana z Dukli oraz w kilku niewielkich jaskiniach szczelinowych.

Według standardowego formularza danych obszaru występują tu następujące typy siedlisk wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- Buczyzna kwaśna górską kod 9110-2;
- Żyzne buczyny górskie kod 9130-3;
- Grąd subkontynentalny kod 9170-2;
- Łęgi olszowo-jesionowe, wierzbowe i topolowe (Łęgi i olszyny górskie) kod 91E0c.

W omawianym projekcie planu nie przewiduje się uszczuplenia arealów powyższych siedlisk. W obszarze Natura 2000 znajduje się północno-wschodni fragment obszaru nr 29 planu przeznaczony na cele zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Biorąc pod uwagę małą powierzchnię obszaru 29 i jego usytuowanie obszaru oraz zakres merytoryczny ustaleń planu nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji omawianego planu na cele ochrony obszaru Natura 2000 „Trzciana” ani na jego integralność. Obszar ten posiada ustanowiony plan zadań ochronnych. Plan zadań ochronnych dla tego obszaru zawiera ogólne i szczegółowe wskazania do zmian w istniejących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Wskazania ogólne dotyczą informacji o granicach i przedmiocie ochrony obszaru, utrzymania korytarzy ekologicznych; utrzymania w dotychczasowym użytkowaniu gruntów ze zidentyfikowanymi siedliskami przyrodniczymi podlegającymi ochronie oraz uwzględnienia pozostałych zapisów planu zadań ochronnych. Natomiast wskazania szczegółowe dotyczą ochrony kolonii rozrodczych, tras migracyjnych i terenów żerowiskowych nietoperzy – podkowca małego i nocka dużego. W miejscowo-

ściach Chyrowa i Iwla wskazano trasy przelotu na żerowiska obejmujące zadrzewienia wzdłuż cieków wodnych oraz tereny żerowiskowe nietoperzy położone w terenach leśnych. W granicach obszaru natura 2000 „Trzciana znajduje się jedynie część obszaru nr 29 planu. Ten fragment terenu znajduje się poza wskazanymi trasami przelotu nietoperzy oraz poza wskazanymi terenami żerowiskowymi. Pozostałe obszary planu również znajdują się poza trasami migracji i żerowiskami nietoperzy. Biorąc powyższe przesłanki pod uwagę można stwierdzić że omawiany projekt planu jest zgodny ze wskazaniami planu zadań ochronnych obszaru natura 2000 „Trzciana”.

Granice obszarów Natura 2000 uwidoczniono w części kartograficznej prognozy.

15.3. Pozostałe formy ochrony przyrody

Ze względu na znaczną odległość i ograniczony zakres omawianego planu nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania na pozostałe formy ochrony przyrody na obszarze gminy Dukla ani poza jej obszarem.

16. Rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływania na środowisko

Omawiany projekt planu zawiera szereg rozwiązań eliminujących i ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko. Część z nich jest zawarta bezpośrednio w ustaleniach, część zaś wynika pośrednio z usytuowania i zasięgu obszaru planu oraz z zakresu merytorycznych ustaleń. Są to:

- w zakresie ochrony bioróżnorodności są to:
  - zachowanie integralności obszarów chronionych na podstawie ustawy o *ochronie przyrody*,
  - utrzymanie istniejących obszarów leśnych,
  - zachowanie korytarzy ekologicznych,
  - w terenach przeznaczonych do zainwestowania zachowanie znacznego udziału powierzchni biologicznie czynnych;
- w zakresie ochrony krajobrazu:
  - rezygnacja z możliwości budowy elektrowni wiatrowych w terenach rolnych,
  - ograniczenie gabarytów zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
  - zachowanie pasm zieleni w otoczeniu koryt cieków wodnych;
- w zakresie pozostałych elementów środowiska:

- wyeliminowanie potencjalnego zagrożenia hałasem w wyniku rezygnacji z możliwości budowy elektrowni wiatrowych,
- wyznaczenie nowych obszarów zabudowy na zasadzie kontynuacji i uzupełniania istniejących układów osadniczych, co ułatwia budowę systemów kanalizacji sanitarnej.

Istnieją również możliwości działań kompensujących nieuchronne negatywne oddziaływanie na środowisko, które nie są regulowane ustaleniami planu. Można do nich zaliczyć:

- oddzielne składowanie warstwy humusowej gleby w przypadku robót ziemnych w terenach przeznaczonych do zainwestowania i jej wykorzystanie do rekultywacji innych terenów,
- poprawa walorów siedliskowych trwałych użytków zielonych (łąki i pastwiska) poprzez zabiegi agrotechniczne.

17. Propozycje rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie zmiany studium

Ustalenia omawianego projektu planu uwzględniają uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe obszaru oraz aktualne tendencje w zmianach sposobu użytkowania terenu. Dotyczy to głównie:

- zachowania walorów obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody;
- zachowania głównych korytarzy ekologicznych.

Ustalenia projektu planu są zgodne z ustaleniami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukła.

W szczególności utrzymano przyjęte w studium zasady wyposażenia w systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków. W związku z tym nie jest uzasadnione formułowanie na etapie niniejszej prognozy propozycji alternatywnych rozwiązań w tym zakresie.

Jako potencjalne rozwiązanie alternatywne można również rozpatrywać taki wariant projektu planu, w którym projektowane zagospodarowanie terenu jest całkowicie zgodne z predyspozycjami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym. W opracowaniu tym wyszczególniono następujące kategorie predyspozycji funkcjonalno-przestrzennych:

- **Obszary predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczych,**

- **Obszary predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczych oraz do rozwoju gospodarki leśnej i niektórych dziedzin rolnictwa,**
- **Obszary predysponowane do rozwoju rolnictwa,**
- **Obszary predysponowane do rozwoju funkcji rolnictwa i osadnictwa,**
- **Obszary predysponowane do rozwoju osadnictwa i obiektów obsługi ruchu turystycznego,**
- **Obszary predysponowane do rozwoju powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych,**
- **Obszary predysponowane do wykorzystania energii wiatru dla celów produkcji energii elektrycznej,**
- **Obszary predysponowane do zagospodarowania na cele nierolnicze i niezwiązane z długotrwałym pobytem ludzi ze względu na zagrożenie ponadnormatywnym hałasem oraz zanieczyszczeniem powietrza i gleby.**

W omawianym projekcie planu uwzględniono ochronę obszarów określonych, jako predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczych. Rezygnacja z możliwości budowy elektrowni wiatrowych w terenach rolnych o sprzyjających warunkach anemologicznych odbiega wprawdzie od powyższych predyspozycji jednakże w samym opracowaniu stwierdzono:

opisane poniżej predyspozycje do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej stanowią istotną przesłankę dla formułowania ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale nie determinują ich w sposób jednoznaczny. Oznacza to, iż ustalenia planów miejscowych mogą odbiegać od opisanych poniżej predyspozycji, jeżeli przemawiają za tym inne przesłanki niż uwarunkowania środowiska przyrodniczego, pod warunkiem zachowania wymagań określonych w przepisach odrębnych

W związku z tym należy przyjąć, iż niecelowe byłoby formułowanie ustaleń planu zdefiniowanych całkowicie przez predyspozycje omówione w opracowaniu ekofizjograficznym.

18. Wnioski złożone do prognozy oddziaływania na środowisko

Zgodnie z aktualnie obowiązującą procedurą planistyczną po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko umożliwiony jest udział spo-

łeczeństwa przy opracowywaniu wymienionych wyżej dokumentów poprzez między innymi składanie wniosków do prognozy oddziaływania na środowisko.

W okresie określonym w obwieszczeniu, o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu, do prognozy oddziaływania na środowisko nie złożono żadnego wniosku.

19. Streszczenie

W gminie Dukla opracowano projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla 33 obszarów położonych w miejscowościach Chyrowa, Głojsce i Iwła o łącznej powierzchni 397,67 ha. Dla tego projektu opracowano prognozę oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Z prognozy wynika, że realizacja projektu planu jako nieuchronne negatywne oddziaływanie na środowisko może spowodować zajęcie na cele zainwestowania gruntów rolnych o łącznej powierzchni około 73 ha.

W tym samym projekcie planu zmieniono dotychczasowe ustalenia dla terenów rolnych w północnej części miejscowości Głojsce i Iwła wykluczając możliwość budowy elektrowni wiatrowych. Rozwiązanie takie pozwala uniknąć potencjalnych uciążliwości akustycznych i znaczących zmian w krajobrazie. Równocześnie ogranicza ono możliwość wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Realizacja planu nie pociąga za sobą ryzyka znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary chronione: Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego oraz obszary Natura 2000 „Beskid Niski”, „Łysa Góra” i „Trzciana”.